

**АНЕ ХОЛТ
МЕА СУЛРА
ЕДНА ЛЮБОВНА ИСТОРИЯ**

Превод: Анита Качева

chitanka.info

В „Mea Culpa (Моята вина), Една любовна история“ Ане Холт разравя времето и пространството между Осло и остров Мавриций, за да засее семето на голямата и невъзможна любов между две жени. Когато 28-годишната Сюне Ниелсен вижда за първи път Ребека Шулц, четиринадесет години по-възрастна от нея, женена с четири деца, слънцето за малко да изпадне от орбитата си и сред шумоленето на привидно нормалния живот две същества се отдават на порива на любовта, обладани, борещи се и губещи почва под краката си, но поразени от силното чувство. Историята е като ехо от личния живот на Ане Холт, тя ни го разкрива без задръжки, плащайки чрез главната си героиня цената на пропуснатото, на страховете и на желанията си, които могат да отнемат дори човешки живот.

ВЪВЕДЕНИЕ ОТ АВТОРА

Помъдряла от собствените си грешки, или може би уплашена от натрупания опит след вече три издадени книги, мисля, че имам пълното право да си присвоя думите на испанския ми колега криминалист Мануел Васкес Монталбан, макар и перифразирани: Предвид стремежа на много читатели да разпознаят героите в този роман, авторката напомня, че се е задоволила само с използването на архетипове^[1] с пълното съзнание, че ние, хората от плът и кръв, понякога се държим именно като такива.

С благодарност на Ева Грьонер и Ларш Собю Кристенсен.
Осло, юли, 1997

Ане Холт

---

[1] Архетип: „Общочовешки духовни «прототипи», които по същността си остават подсъзнателни... онази древна форма, от която всички животни и растения са наследили общите основни качества“. (Аскехуд и Гюлдендалс. Голяма норвежка енциклопедия) ↑

ЧАСТ 1

1

Прозрението, че не мога да се изразявам, ме зашемети със странната си мъдрост.

Там трябваше да замина. Да се укривя. Да изчезна. Да избягам. Опитвам думите, приютявам ги за почивка в една мъничка грапавина на езика си. Нямам вкус. Така че си купувам билет и се качвам на самолета.

Когато взех това решение, не знаех нищо за мястото, където отивам. Представях си само някакъв южен остров, просто кътче в Тихия океан. Нали там са разположени южните острови. Нещо равно, имам предвид. Може би група острови, купчина, насрани от мухите дървени съборетини, отбелязана върху картата, създадена с неизвестна съдба, в очакване океанът да се надигне и да ги погълне с едно млясване, само защото богатата част от света прекалява с карането на автомобили. Неизвестно защо си представях полинезийците отрупани с венци от цветя по вратовете и с щастливи усмивки. Невероятно е, че не знаех нищо, след като за мен Мавриций винаги е бил личният ми Самарканд^[1]. Мястото мечта. Още от дете, искам да кажа. С право можете да попитате, как така никога, нито един-единствен път през целия си живот не отворих на името на това място, не потърсих в енциклопедията или на картата, не разпитах за него. Знаех единствено, че е далеч, че е красиво, че слънцето пече през целия ден, а нощите са катраненочерни и сигурно пълни с щурци.

Трябваше да замина за Мавриций. Оказа се, че е в Африка. Малко надясно от Мадагаскар, на някакви си сантиметри според атласа ми, все още запазил мириса на училище и там има една дървена съборетина, пълна с мухи. Но само една-единствена. Един овален, почти капковиден остров, някъде около десет мили от север на юг и приблизително шест мили напреки. И съвсем не е равен. Напротив; пълен с чудновати планини, с наточени остри върхове; ялови и всяващи страх. И не, никаква опасност не го грози, не, той няма да изчезне така лесно. А и не само планините имат вид, че хапят. Всичко, наречено обработваема площ, е засято със захарна тръстика. Едно

гневно растение, бодящо и диво, а огромните ниви, ако се наричат така наистина, километровите равнини, приютили суровата захар, скупчват хилявия милион население на брега и по дължина на пътищата от Порт Луис до Курапипе. За сметка на това, покрай океана всичко е зашеметяващо, както съм си го представяла.

Водата е по-зелена, откъдето и да било, като казвам зелено, имам предвид точно зелено, не тюркоазеното в Южна Франция или тъмното синьо-зелено по бреговете на Съорланд по време на буря. Не, зелено като пролетта, светло и оптимистично, сякаш някой се е олял с цвета и чак тогава е съжалил. Презелено е. И топло. А пясъците са бели. Палмите се навеждат над водата и хвърлят мъничките си семена и обелки от кора, които дребните рибки улавят още във въздуха, в пълен синхрон; цяла армада от миниатюрни устички, сякаш под командата на някакъв генерал: „Пригответи се, готови, старт! Хам!“ И всички изчезват едновременно. Как го правят? Какво ги ръководи?

Тук съм вече три месеца. Без никакви занимания, никакви планове, нищо, за което да напиша до вкъщи. Освен чуденето ми за рибешката организация. Вървя като насън през деня, плувнала в пот. Нощите почти ме душат, освен понякога, но много рядко, когато ме изпълва покоят от вирането в чуждото звездно небе с непознатите си знаци (Орион, например, ми виси направо над главата, за мен лежи накриво и на съвсем различно място от местното ми небе, а и се вижда по-ясно тук; мечът, който понякога дори не се различава в Осло, се очертава толкова отчетливо, толкова достъпно, че човек наистина очаква да го извади някоя нощ). Небето е толкова черно и претрупано със звезди, че си внушавам, че различавам галактиките и в тези светкавични, благословени процепи ние изглеждаме толкова мънички и незначителни, че спирам да се безпокоя за каквото и да било. Не чувствам нищо. Не мисля. Не плача. Дори може би не съществувам.

Това дава утеха. Дори на мен.

---

[1] Град в Узбекистан, един от старите културни центрове в Централна Азия. — Б.пр. ↑

Две необикновени събития се случиха в деня, когато всичко започна. За едното можеше да се предположи, че ще събуди всеобщо внимание, което не стана. След време всеки път, когато възстановяваше случилото се секунда по секунда, странно, но с все по-голяма лекота, я поразяваше яснотата на хронологията: тя първа я беше видяла. Нормално щеше да се паникьоса от нещо толкова плашещо; вероятно щеше дори да се обади на някой компетентен орган. В метеорологичния институт, може би или в Университета, където беше пълно със специалисти по тези въпроси. Но тогава тя не успя да направи нищо, освен да се примири с факта, че нямаше нито дума за случката във вестниците, както и по радиото или телевизията. Ерго, тя беше единственият свидетел.

Случи се един петък през юни, преди доста години, когато края на века не се доближаваше толкова застрашително до смъртта си. В десетилетието, когато Богът на страха и Богът на богатството се бореха за надмощие и само единият от тях щеше да преживее столетието. Хората в Норвегия се потапяха в сладостта на двигателите на четири колела и на шампанското, доближавайки се до още едно лекомислено Слънцестоене^[1]. Лятото отдавна си играеше на жмичка с пролетта, но фитилът гореше и температурите внезапно се повишиха.

Тя работеше в Министерството от три години. Една и съща длъжност. Първи съветник. Без дори веднъж да изпъкне в разгорещените дискусии, които бележеха сериозно работните места. Дори не търсеше нещо по-добро. Причината не беше мързелът ѝ, както понякога злонамерено мислеха в средата ѝ. Поне не само той. Самата тя инатливо твърдеше, че има сериозни причини за това. Една скучна и повърхностна работа ѝ осигуряваше много повече време за сериозните неща, на които искаше да посвети живота си.

Сюне Ниелсен работеше малко след три и половина всеки ден и изпълняваше с точност онова, което се очакваше от нея. Никога нещо повече. Но не и по-малко, тя не беше кръшкачка. Работата се вършеше рутинно и без въображение, вярно, но бюрото ѝ винаги беше

разтребено и купчината входящи документи никога не надвишаваше нещо, което тя с малко усилие да не може да оправи.

Този петъчен следобед беше красив и топъл. Пет човека седяха в предната стая и пиеха кафе — стая, препълнена с тютюнев дим и очаквания за лятото. Повечето говореха един през друг, никой не слушаше и всички нервно поглеждаха към часовника. Сjøне Ниелсен седеше с гръб към вратата и затова последна разбра, че тя е влязла.

Ребека Доротеа Фабер Ланге Шулц. Въпреки че името Шулц бе прието след брака, си струваше да се поразсъждава що за хора са онези родители, измислили подобно име за детето си. Най-вероятно дребнобуржоазни сноби, изпаднали в заблудата, че името прави жената. Възможно е обаче родителите, наведени над люлката, да са прозрели, че детето — това прекрасно дете — е толкова специално, толкова красиво и прелестно, че може да понесе гердана от всичките тези имена. Като изключим факта, че Ребека Доротеа Фабер Ланге Шулц вероятно никога не е лежала в люлка и че е била почти няколкогодишна, когато са я кръстили. Защото със сигурност беше кръстена, поне имаше такъв вид — някакъв особен ореол около главата ѝ, кръг от наситена светлина, което, разбира се, ако Сjøне се беше позамислила, можеше да се дължи и на шампоана ѝ.

Съвсем разумно тя наричаше себе си Ребека Шулц.

Беше шеф на експедицията.

Всички се изправиха, сякаш се канеха да си тръгнат. С изключение на Сjøне Ниелсен.

Мързеливо и бавно тя протегна ръце над главата си. Зашеметена муха кръжеше около нея. Циклопия диптера. Усмихна се като си припомни. Очите на мухата, фасетъчни, дузина фасети, свързани във верига. Как ли изглеждаше в очите на насекомото? И образът ѝ ли ставаше фасетъчен? Или просто лицето ѝ се изкривяваше в хилядите пречупвания и така побъркваше мухата, че тя започваше да се щура наляво и надясно, нагоре и надолу? Сjøне Ниелсен замахна във въздуха, но не улучи. После бавно извърна главата си към вратата.

Нещо избухна. В главата ѝ. Всичко стана ослепително и бяло; сякаш налетя на светлината от старовремска светкавица. Същинска фосфорна бомба; тя стисна очи, заслепени до болка. А сред ослепителната белота проблесна мисъл. Напълно неподходяща. Но завладяваща. Вместо да се залута в мисли като „Това е жената на

живота ми“, или още по-добре: „За тази жена бих направила всичко; дори бих си дала живота“, нещо съвсем различно и съвсем не толкова благородно се появи и изблъска всичко останало; една-единствена мисъл се разля в цялото ѝ тяло, надолу по шията и оттам до всички органи; тя чак усети бодежа по върховете на пръстите си, който се появява при измръзване или най-вече при дълбок срам.

Мисълта беше толкова непривична и отвъд всякакъв морал, че Грехът веднага влезе в настъпление още този юнски ден. Не самото осъзнаване, че той присъства на мястото и на мига; а по-късно, много по-късно — при всички вглеждания назад, самоанализи, съпоставки, болезнени ухапвания на спомени, тя разбра, че наистина е бил там още от самото начало.

В мига, когато очите им се срещнаха, а Сюне Ниелсен успя да забележи единствено очите на жената до вратата, дори не дрехите ѝ — през следващите години не можа нито веднъж да си спомни с какви дрехи беше облечена Ребека в този първи ден, — тя си помисли единствено това, ни повече, ни по-малко: „Тази жена я искам в леглото си.“

За една десета от секундата или дори по-малко Сюне Ниелсен успя да прецени шансовете за това и установи, че са катастрофално лоши. Но пък взе решение: щеше да опита.

Щом го реши, тя отмести очи от лицето на Ребека Шулц и погледна към прозореца на отсрещната стена.

Нищо, че часът беше вече три следобед, Слънцето хвърляше оранжевите си лъчи в мръсния държавен прозорец от леговицето си малко над хоризонта. Тя протегна ръка, сви юмрук, вдигна палец и присви едното си око. Разстоянието от ниската линия на покривите, които затуляха хоризонта, но в никакъв случай не можеха да се смятат за високи; това разстояние, което трябваше да прави няколко пръста височина — като се има предвид времето, — та това разстояние изпълваше само един нокът от палец. Направо невероятно.

Да не би Земята да изпаднаше от милиардно годишната си орбита? Или се беше появила огромна супернова, някаква далечна роднина на Слънцето, с намерение да изпържи планетата и да изличи всичко живо, внезапно и неочаквано, напук на всички научни изчисления и модели, направени до този момент? Това пламтящо, разкривено местостоеие би било напълно в реда на нещата в осем часа

вечерта, или по-добре в девет, но сега? Само половин час преди края на работното време? Направо в разгара на лятото! Прозрението беше толкова разтърсващо, че тя не изпадна в паника, само защото преди това я беше видяла. Вместо това тя отпусна ръка и повърна. Преди Сюне Ниелсен да свърши с повръщането, жената на вратата си беше отишла.

Две необикновени събития се случиха този ден. Тя срещна жената на живота си и слънцето щеше да излезе от орбита всеки момент.

---

[1] Нощта на Свети Ханс, 24 юни — най-дългата бяла нощ в Норвегия. В по-стари времена празнувана като рождеството на Йоан Кръстител. — Б.пр. ↑

3

Кървя. Като прасе. Боли и е дяволски непрактично. В непоносимата горещина е невъзможно да се ходи с дънки, а дънките са единствените, които успяват да задържат подгизналите проклети превръзки на мястото им. Всичките ми бермуди са светли. Сега вече лекьосани, срамни петна, огромни като кръпки; дори ги крия от жената, която ме пере. Трябва ми белина. Тя разсипва панталоните, но поне ги чисти.

Липсват ми и лекарства. Имам нужда от обезболяващи. Не познавам никакви лекари тук. При условие, че сменям превръзките си на половин час, няма как и да отида до града на лекар.

Трае прекалено дълго, вече десети ден.

Свивам се на кълбо в сянката и чувствам как изтичам. Ако в този момент от гащите ми изскочат зелени жаби или отвратителни червеи, няма да се учудя.

Може би Господ ми пие кръвта.

Притискам се към земята, а ми се иска да се изтръгна от нея. Само ако можеше земното притегляне да се обърне с обратен знак; така да се извие, че масата да се разпадне, само тук, на това място, за миг, в един невидим момент, достатъчен да набера скорост, да изчезна от брега, от Мавриций, от Земята, нагоре в безкрайния мрак, който изглежда благословено огромен и черен, мога да прегърна кривия Орион, а след мен да остане само тъничка кървава диря и нищо — абсолютно нищо друго.

Ребека Шулц щеше да напусне още този август.

В понеделник сутринта Сюне Ниелсен изпадна в паника, когато този факт съвсем случайно стигна до ушите ѝ. Тя не разбираше смисъла да се върнеш на работа само за няколко седмици, след повече от три години отпуска, и то посред лято, с всичките ваканции свободни дни, които щяха да изядат по-голямата част от времето, но предположи, че става дума за непоклатими административни правила.

В интерес на истината, Слънцето се беше настанило в старата си орбита през уикенда (всъщност беше се случило още в петък следобед; бе наблюдавала небето след работно време, застанала насред улица „Грюбе“, едно такси почти връхлетя върху нея, но тя дори не забеляза, преди шофьорът да я напусва през отворения си прозорец; облекчението, че Слънцето се е върнало на мястото си, беше невъобразимо, същевременно с ужаса, че се е побъркала, може би си беше внушила всичко това; от друга страна, се чувстваше не само поздрава от всякога, но почти щастлива, така че едва ли ставаше дума за нещо толкова опасно; тя отпъди мисълта за странното поведение на Слънцето с широка усмивка и недвусмислен жест към таксиметровия шофьор), но от новината за предстоящото напускане на Ребека (вече беше започнала да я нарича с малко име в мислите си) отново ѝ прилоша, почувства се зле и изтича до тоалетната, където се наложи да стои толкова дълго с лице под течащата ледена вода, че накрая не можеше да се изправи.

Заклатушка се обратно до преддверието. От един ксерокс висеше милиметрова хартия, на която с червено и зелено бяха отбелязани имената на всички от етажa. Сюне толкова дълго се вира в листа, че зеленото и червеното преляха през оранжевите разграфявания на хартията и всичко се превърна в каша. Тя стисна очи и разтърка лицето си.

Ребека щеше да изчезне. На петнайсети август. Беше отбелязано на листа с черна, брутална черта. „Като очаквана и неизбежна смърт“ — помисли си Сюне отчаяно, сякаш напускането на Министерството

беше престъпление, което не заслужава нищо друго, освен грозно разкривено задраскване; секретарката дори не си бе направила труда да използва линия — черната черта се отличаваше със своята недвусмисленост от педантичните червено-зелени чертички, които весело издаваха плановете на всички работещи чак до септември.

Ребека напускаше през август. Дотогава беше в отпуска. Сюне също щеше да излиза в отпуска, но планираните ѝ две седмици на Съорланд се падаха след трите седмици на Ребека на някакво друго място. Кан, може би, или Малдивите. А защо не и в собствената си, огромна вила в Гримста, със съпруга, децата и свекърва ѝ. От сряда.

Три плюс две прави пет. Някакви си пикливи седем седмици до петнайсети август. Седем без пет е две. Само две кратки работни летни седмици на общото им работно място. Десет работни дни.

Не бяха достатъчни.

Налагаше се да промени плановете си. Отпуската ѝ трябваше сега. Не можеше да чака. Трябваше да излезе в отпуска едновременно с Ребека.

Държавната схема за отпуските бе неподвижна като закотвен товарен кораб, попълваше се през март и не можеше да се побутне.

Внезапно майката на Сюне тежко се разболя. Всъщност беше здрава като бик, но живееше достатъчно далече, за да не може това никога да се установи. Лъжата за бронхопневмонията, която не минава и според лекарите можеше да е начало на рак, направо прободеше Сюне, особено когато секретарката я погледна с такова съжаление и очи, пълни със сълзи. Принуди се да си спомни какво направи една нейна приятелка в студентските им години, за да ги вкара в самолета; тогава нямаха пари за друго, освен за билет с фиксирани дати, който ограничаваше нещата до пълна идиотия, и то посредством лятната ваканция. След като им отказаха и в третия препълнен самолет, приятелката ѝ се разрева на глас върху рамото на дамата от гишетото. Сюне заби потресен и засрамен поглед в земята, когато приятелката ѝ съобщи, че майка ѝ е мъртва, а погребението е утре, каква трагедия щеше да бъде, ако тя като единствена наследница (и приятелката ѝ, нейната подкрепа в този тежък момент) не успееш да стигнат навреме. Настаниха ги веднага на резервните седалки. По-лошо беше да излъжеш, че майка ти е умряла, отколкото, че е болна. А и положението сега бе несравнимо по-критично от тогавашното.

Номерът мина.

Дори не се срамуваше.

Разполагаше с два дена и четири седмици, за да се запознае с Ребека Шулц.

Кутрето беше на дванайсет седмици — гледка, на която никой не можеше да устои. Плод на импулсивно и моментно влюбване, което го правеше невъзможно да бъде причислено към друга раса, освен просто куче. Лапите му бяха пет номера по-големи, а краката няколко размера по-къси. Едното му ухо висеше под ъгъл надолу, а другото бе истински радар, който танцуваше нестабилно върху кафявата, копринена глава. Получи го от собственика — един съсед, който обрисова предстоящата ужасна съдба на петте сестри, ако никой не се смилеше над тях. Тиспа — майката на малките нещастници — беше изпратила на Сюне поглед, пълен със страдание. Така че тя се сдоби с куче по възможно най-неудачния начин; просто го грабна от улицата и изчезна. Още на стълбите съжали, когато то я опика цялата, отчаяно от раздялата, като се дърпаше и пицеше, искайки да се върне обратно при майка си.

Разбира се, че беше забранено да се водят кучета в Министерството. Изключение бе направено единствено за сляпото куче на главната разпоредителка, но то приличаше повече на угоена свиня, отколкото на Канис фамилиарис. Но обонянието му беше в изправност, а и бе доста умна особа. Тъй като Сюне трябваше задължително да мине покрай тази свиня пазач, за да стигне до бюрото си, бе пхнала кутрето в огромна чанта, окъпано преди това с „Шалимар“. Дали това подейства или сляпото куче просто реши, че от едно посещение глава не боли, тя така и не разбра. Във всеки случай тя стигна до бюрото си с кутрето, без някой да забележи. То направо подивя, извадено от чантата.

Мъничето се изплъзна от ръцете ѝ, защура се по линолеума, изтръгна кабела под прозореца, който му се изпречи пред очите, само миг преди да загризе крака на бюрото ѝ. Щетите вече бяха нанесени, преди Сюне да дойде на себе си и да вдигне отново кутрето. Забраната за кучета вече не ѝ изглеждаше толкова нелепа.

Сюне Ниелсен нямаше представа как да постъпи. Зад глупавото вмъкване се криеше умисъл, идея, ясна като бял ден. Сега бе потънала в мрак. Тя стоеше с куче в ръце и се чувстваше като овца.

Кабинетът на Ребека Шулц се намираше на противоположния край на един безкраен коридор. Сюне дори не знаеше дали тя е там. Като при повечето шефове на експедиция, работният ден се състоеше предимно от срещи. Доколкото Сюне знаеше, можеше спокойно да бъде и извън сградата. Не бе помислила за това.

Освен това Ребека беше много по-стара от нея. И за това не беше помислила.

В годините, последвали тези събития, Сюне често се опитваше да разбере къде и кога бе отрязан пътят за отстъпление. Както и да го въртеше и сучеше, все стигаше до този понеделник в края на юни. Случилото се после бе неизбежно, подобно тичането по път, който се затваря зад гърба ти; или по-скоро като сцена от екшън, в която героят пада от възен мост, прерязан от едната страна — смъртоносен капан за бавните филми, и с пет въртящи се камери, насочени към него. Но изправена наред кабинета си, с поглед, вперен в кучешко изпразнение на пода, напълно изпразнена от идеи и с внезапното прозрение, че Ребека сигурно беше с дванайсет-тринайсет години по-стара от нея (защо трябваше да се вкопчи в мисълта за възрастта ѝ точно в този момент, остана загадка за нея; от всички пропасти, които ги деляха, това с възрастта бе само малка, невзрачна драскотина в терена), с натрапчивото чувство, че е на път да стане за смях — ако не за другите, то със сигурност за себе си, — тя просто можеше да се спре. Можеше да пхне обратно кучето в чантата, да обяви, че майка ѝ е оздравяла, да замине в отпуска в края на юли и да забрави цялата история до няколко месеца. Но много по-късно ѝ проблесна, че е имала възможност да направи всичко това. Тогава. В този понеделник.

Сюне Ниелсен беше пленник на дните. Тя си ги спомняше. Нямаше значимо събитие, което да не можеше да намести в седемте различни кутийки на седмицата. Често помнеше и датата; по някакъв начин Сюне Ниелсен беше човек на точното време. Между другото, помнеше до секундата кога загуби девствеността си и въпреки факта, че на стената на класната стая, където това се случи, висеше огромен часовник, което можеше да се приеме за естествено обяснение (чернобяло чудовище, централно настройвано от директора и по тази причина до болка точно, със стрелки, които се движеха толкова шумно, че почти заглушиха възторга на съученика ѝ, с когото го направи), след толкова години тя все още помнеше: три часа и четиринайсет минути

следобед. Вторник. Когато беше достатъчно честна със себе си, си признаваше, че помнеше по-добре стрелките на часовника, отколкото самата случка.

Умът на Сюне Ниелсен беше препълнен с дати, дни, часове и секунди, толкова препълнен, че често блокираше, всичко се завърташе в кръг, особено през нощта, но за кратко, и после си идваше обратно на мястото, подобно факс на душата. Повечето ѝ приятелки гледаха на подробното отчитане на време и пространство в добрите истории като на подправки, използвани за повдигане нивото на верността на разкази със съмнителна истинност, но си беше факт, че тя само жънеше плодовете на една потискаща способност.

Въпреки привързаността ѝ към времето, тя никога не успя да си спомни колко дълго е стояла така с кучето в ръце и отворен път за отстъпление. Единственото, което можеше да заяви със сигурност, бе, че не изчисти лайното от пода, а вместо това затвори отговорно вратата зад себе си и тръгна по дългия коридор. Не направи дори усилие да скрие какво държи в ръце.

Далече пред себе си Сюне видя как Ребека Шулц се носи към нея.

Да, Ребека Шулц наистина се носеше. Тя беше гъвкава, в никакъв случай закръглена, наистина в никакъв случай, но формите ѝ си бяха на мястото; износеното сравнение с циферблат, където всичко си беше на мястото, порази Сюне и тя се закова за миг, просто зяпнала. Външността на Ребека бе в чудато несъответствие с етническата ѝ принадлежност — тя трябваше да е дребна, много по-дребна; фигурата ѝ се извисяваше като на севернячка. Сюне Ниелсен страдаше от същите представи като останалите — призна си тя, — че всички азиатци или са слаби (и тогава са безформени и плоски), или дебели (и тогава бяха като лоени топки). Но формите на Ребека играеха под блузата ѝ и тя се носеше на средно високи токчета.

Към собствения си кабинет!

Сюне остави кучето на пода и се помоли всичко да мине добре. Внезапно я разтърси страхът, че Ребека може би не обича кучета. Може да беше коткарка. Или пък алергична. Дори можеше да се окаже сухарка, която би се изпълнила с дълбоко презрение към всеки, който показва такова незачитане на забраните в едно държавно учреждение.

Ребека падна с трясък. Когато Сюне надникна с изражение на отчаян собственик на избягало кутре, Ребека Шулц вече беше успяла да клекне, а кутретото бе разположило лапите си върху коленете ѝ и я ближеше по лицето. Успехът бе направо непоносим и Сюне Ниелсен се разхълца.

— И как се казва този сладур?

Гласът ѝ беше божествен. Звучеше като песен.

— Цетацея. Това значи кит. — Хлъц.

— Какво каза?

— Кучето. То се казва — хлъц — Цетацея на латински. Значи кит.

Сюне Ниелсен не гледаше с добро око хората, които не можеха да се изразяват в цели завършени изречения, хора, които се препъват в думите с лавина от безсмислени паразитни допълнения — „също така“, „значи“ бяха най-омразните — и които, дори вече достатъчно пораснали, не разбират, че дори устно предадените изречения трябва да съдържат подлог, казуемо и съществително.

Но тя хълцаше жестоко, възнаградена с напълно чужда за нея краткост на изказа. Всеки път, когато Ребека Шулц поглеждаше към кучето, Сюне поемаше дълбоко въздух, изпращаше го към диафрагмата си, което не водеше до нищо друго, освен до заглъхване на ушите. А и знаеше, че цялата се е изчервила.

— Все още ли си болна? — попита Ребека Шулц внезапно.

— Само хълцам — отговори Сюне Ниелсен като повя с ръка пред лицето си с надеждата да разсее неестествената си червенина.

— Имам предвид петък — усмихна се Ребека. — Тогава ти стана лошо.

Тя я помнеше! Обективно погледнато, а как иначе! Само преди някакви си три дена беше повърнала под носа ѝ и Ребека трябваше да страда от ранна амнезия, ако подобна гледка не ѝ бе направила някакво впечатление. Но въпреки това... Паметта на Ребека Шулц даваше знак, че Сюне все още можеше да постигне нещо, тя носеше нещо, което Ребека бе забелязала и можеше да поиска да изследва по-отблизо.

Начинът, по който галеше кутретото... Погледна ръцете ѝ. Бяха големи, прекалено големи за женственото ѝ тяло; широки длани със суха, красива кожа, сменяли пелените на четири деца. Сюне знаеше, че има четири деца. Беше го прочела в „Жени и дрехи“. С илюстрации.

Децата бяха по-скоро симпатични, отколкото красиви, а на снимките ясно се виждаше, че не обичат да ги снимат.

Пръстите на Ребека не бяха издължени, а всъщност дълги точно колкото трябва, с маникюр и без никакви пръстени. Никакви пръстени! Може би имаше проблеми в брака?

Ръцете ѝ бяха изключително привлекателни. Тя ги прокарваше бавно, мързеливо по тялото на кучето, но достатъчно силно, като човек, който познава и обича кучета и знае как се прави това.

— Всъщност аз съм коткарка — заяви Ребека. — Тя изобщо не прилича на кит. Странно име. Чудесно!

— Има две „ц“-та в него — каза Сюне. — Или „с“-та. Няма значение. „С“-тата са лесни за възприемане от кучетата. Трябва да има поне едно „с“ в името.

Хълцането беше престанало.

— Интересно — каза тя, без намек за ирония.

После Ребека свали лапите на Цетацея на пода, изправи се, плъзна ръце (наистина бяха невероятно привлекателни, нежни и твърди едновременно, изглеждаха толкова решителни, така да се каже, че беше почти невъзможно да не се мисли за секс, когато ги гледаш) по полата си, за да махне кучешките косми, преди да направи крачка към Сюне и да протегне дясната си ръка.

— Май не сме се запознавали? — едно скрито, предпазливо питане.

— Не, не сме — потвърди Сюне и прокле потта, която плътно покриваше дланта ѝ.

Възможно най-дискретно тя успя да отрие ръка в крачолата на панталона, преди да отговори на поздравата. Това не помогна. Но ръцете ѝ бяха прекалено желани. Сухи, топли. Ръкостискането бе здраво, но не прекалено силно като нейното собствено; нищо не можеше да направи с това: от страх да не я помислят за мекушава, тя прекаляваше, да, дотолкова, че болка се изписваше по лицата на по-слабите, когато се здрависваше с тях. Беше се случвало.

— Ребека Шулц — представи се тя.

— Радвам се — каза Сюне Ниелсен, без да пуска ръката ѝ.

Стояха и се гледаха известно време, преди тя да се сети.

— Сюне Ниелсен — каза тя бързо, прозвуча като силно изсумтяване, нещо като Сюне Нилсен.

После го повтори високо и ясно:

— Сюне Ниелсен.

Следващите години тя многократно се опитваше да изкопчи от Ребека нещо за нейните преживявания в този миг. Докато Сюне можеше да се спре на всеки детайл (този път например, тя забеляза с какво е облечена Ребека — от шарката на полата до нежната бяла бродерия на яката на блузата), Ребека само поклащаше глава, замисляше се и питаше накрая:

— Цетацея тогава беше доста малка, нали?

Дали беше начинът, по който Ребека се отнесе с кучето или здрависването, погледът, или фактът, че гарвановочерната ѝ блестяща коса на места се беше прошарила и тя я бе оставила такава? Сюне никога не успя да обясни какво ѝ направи такова впечатление, което предреши всичко.

И решението беше взето.

Тя щеше да държи Ребека в прегръдките си.

Беше щастлива и тихо се засмя на оптимизма си.

Съсипвам се да намеря обяснения за изморителното ми пътешествие до сърцето ѝ. Историята ме побърква, въпреки че паметта ми се притичва на помощ, като поддържа епизодите живи, детайлите и поправките, доколкото изобщо е възможно да съществува нещо в човешкия живот, което да бъде напълно предадено. Вместо да се забъркам в история с начало и край и нещо в средата, подробностите в тази тичат като пощурели частици и разбиват на пух и прах хронологията и логиката; и всичко завършва със съшиването на одеяло от парчета, със заредени картини, готови да се взривят взаимно.

Нощите ме подлудяват. Не мога да спя. Вече не кървя, но страхът не помръдва. Той ме сграбчва в тъмното, там, на Мавриций, някъде около седем и половина вечерта. Самотата, доброволно избраната самота, е просто непоносима. Болна съм по нея, по ръцете ѝ, по цялото ѝ тяло, разбира се, но най-вече по ръцете, които владееха така здраво злите нощни сили, преследващи ме откакто се помня. Преди, в добрите времена имам предвид, се събуждах с чувството, че душата ми ме напуска, парализирана от ужаса в кошмарите ми; но тя беше там; когато беше там, ме погалваше спокойно по корема, отвързваше слънчевия сплит, успокояваше ме, връщаше душата обратно в обителта ѝ и само с едно-единствено поставяне на ръката си върху лявата ми гръд караше сърцето да забие отново. Ръцете ѝ бяха магически.

Но нея я няма тук. Няма никой друг. Всичко би било по-добре от нищо, по-добро от лъскавите, бели чаршафи, огромното легло, което само подчертава изсмукващото чувство, че не си обичан — винаги непоносимо за когото и да било.

Върху една маса на терасата лежи писмо, затиснато от една полупълна кутия кола, за да не го отнесе слабото течение. Не знам как е намерил адреса ми. Само родителите ми знаят къде съм; дори си мислех и на тях да не казвам, но им стига и това, което знаят, иначе сигурно щяха да наемат Ола Тюне или нещо също толкова драматично. Пликът е доста мърляв, лежи неотворен цяла седмица, марката му е полята с чай. Единственото писмо, което съм получила тук. Докато е

неразпечатано, съществува някаква надежда, въпреки че адресът на подателя разваля почти всичко.

Цял час седя и гледам. После отварям писмото.

Чаят е проникнал през плика и името му е в светлокафяв ореол с формата на бъбрек. Любезен е. Надява се, че не ме безпокои. Няма значение, ако тази година нищо не се получи, възторжено твърди той; аз съм тази, която ще реши. Но занимавам ли се с нещо? Трябва да е пълен идиот. Или прекалено дълго е работил с деца; изреченията са преднамерено къси, думите — опростени, безсилни да замаскират истината, че е нетърпелив. Взимам си една бира, въпреки че часът е само десет. След като прочитам писмото десет пъти, го скъсвам на парчета. На мънички парчета, после — на още по-малки — и завършвам с ръка, пълна с конфети, които предлагам на рибите. Не ги искат, въпреки че веднага се втурват като светкавици, но, не, благодаря, и изчезват пак.

Сама съм. По мое желание. За трите месеца, прекарани тук, съм разменила нещо повече от всекидневните поздрави само с двама души. Единият е Аша, която чисти бунгалото ми. Едва ли тежи повече от четирийсет кило и няма зъби. Ръцете ѝ са тънки като корабни въжета и също толкова здрави. Тъмнокфявото ѝ лице прилича на стафида и мисля, че е добър човек. Разбира се, не мога да очаквам кой знае какво споделяне с човек, който пере гащите ми срещу заплащане. Но понякога ме гледа с поглед, който издава поне някакво разбиране.

Херве, таксиметровият шофьор, който ме разкарва насам-натам, когато ми трябват провизии, е по-разговорлив. Той дори може да ме разсмее. И той е на възраст и откровено се забавлява за сметка на някаква си дамичка, дошла някъде от Северния полюс, макар и вече потъмняла като него.

Но нито Аша, нито Херве са при мен с падането на мрака. А и да бяха, все тая.

В пети клас Сюне Ниелсен получи ключ за училищната сграда. Класната ѝ отговаряше за библиотеката, която почти само Сюне използваше, въпреки че през училището минава хиляди ученици. Тя беше на тавана в старата дървена постройка и миришеше на мухъл. Книгите също. На Сюне миризмата ѝ харесваше, беше влажна и излъчваше сигурност; обичаше усещането, че е сама пред огромното дъбово бюро, на което имаше място за цялата годишна поредица на детското списание „Магне“ (така можеше да прочете всичко накуп, а не от месец на месец), докато училището е пусто, а до вечерята остава още много време. Семейство Ниелсен вечеряше два часа по-късно от останалите, защото родителите ѝ бяха живели в Париж, където бащата бил, за да следва, а майката родила там и Сюне, и с три години по-малката ѝ сестра.

Библиотеката винаги тънеше в полумрак, но огромната лампа върху дъбовото бюро образуваше кръг от светлина, в който тя можеше да се приюти. Почти всички книги си приличаха — с червена, зелена или синя подвързия със златни надписи на гърба. А вътре в тях, най-отпред, често имаше залепена красива снимка, където още веднъж бяха написани заглавието на книгата и името на автора върху гланцирана хартия. Сюне бе установила, че обложките са същите като при обикновените книги, майка ѝ ги наричаше антицапалници и строго забрани да ги махат вкъщи, защото книгите можеха да се изцапат, а и отдавна беше вдигнала ръце да я откаже да чете, докато се храни. Книгите от библиотеката не се цапаха отгоре, дори конфитюрът се плъзгаше по обложките. Но отвътре много от тях бяха пълни с големи светлокафяви петна, които понякога образуваха фигурки, оживели между редовете, щом отвореше някоя книга. Тя ги складираше в голям сандък в един забутан ъгъл, капака на който, бе затиснат с голяма камбана, но от време на време до ушите ѝ оттам достигаше драскане и шумолене.

До най-тъмната стена имаше някакъв шкаф, сигурно с повече от петдесет чекмедженца, пълни с картончета. Те бяха разбъркани,

защото беше намерила например „Ден в гората“ под буквата Ф, да не говорим, че писателят се казваше Бернард Стокс. В началото, в трети клас или нещо подобно, много преди да получи ключа и да стане независима от класната си, която отваряше и затваряше библиотеката след нея, бе започнала да подрежда картотеката. Но бързо се отказа. Сега намираще всичко и без нея.

В седми клас Сюне установи, че рафтовете вкъщи са пълни с книги, които вече не бяха позволени само за възрастни, и върна ключа обратно. Класната само се бе усмихнала свенливо, а година по-късно събориха цялото училище. Кой взе книгите, тя така и не разбра. В новата училищна сграда нямаше библиотека и Сюне започна сама да събира книги.

Всъщност след седми клас кракът на Сюне Ниелсен не беше стъпвал в обществена библиотека и сега се чувстваше като възродена.

Но тук не миришеше на мухъл. Книгите бяха наредени на специално направени рафтове, които, вярно бяха метални, но рамките, които ги свързваха, бяха от светло приятно дърво — съвсем нови рамки, защото слабият мирис на лак се смесваше с онази миризма, която нито мухълът, нито влагата или свещите можеха да заличат сладкия истински дъх на книги.

Тук не можеше и дума да става за посетители, получили честта да имат собствени ключове. Точно обратното, на влизане трябваше да мине през алармен детектор, който представляваше две напърно поставени метални тръби, неуспешно прикрити със зелени растения, но достатъчно явни, за да действат предупредително за всички, на които би им хрумвало да се снабдят с нещо, ако междувременно са успели да убегнат на трепкащите синкави екрани, наредени върху решетка, отрупана с още повече саксии. Тя грабна една книга наслуки и дискретно затърси алармения индикатор в нея; не че имаше намерение да открадне нещо, а защото беше изумена от факта, че нещо такова може да се скрие в книга. Не намери нищо, дори когато изви назад кориците и претършува гърба и мястото на слепяне на листата.

Дамата зад решетката бе по-висока от Сюне Ниелсен. Беше много странно преживяване, по някакъв начин това я смути, имаше чувството, че всички ги гледат — двете гигантки, които си говорят нещо; някой дори можеше да си помисли, че са сестри, а това никак не беше приятно, тъй като библиотекаряката бе по-дебела от нея, а и

кривогледа. Сюне се чудеше, на кое око да спре погледа си и накрая избра нещо неутрално — ноздрите на носа.

— Имам нужда от информация — каза тя. — Информация за... Една обществена личност, така да се каже.

— Може би ще успеем да Ви помогнем — каза дамата и гласът ѝ напълно си подходеше с тялото ѝ.

— Какво трябва да направя? — попита Сюне като видя, че дамата няма намерение да продължи, просто си стоеше и се взираше в една или друга точка някъде във въздушното пространство между тях.

— Само напишете името тук — изгъгна библиотекарката и постави лист хартия пред нея. — Възможно е да има папка за това лице.

И изчезна.

Ребека Доротея Фабер Ланге Шулц.

Име, което не се изписваше бързо. И съвсем не ставаше да се пише с печатни букви. То изискваше краснопис; елегантни, привлекателни и старовремски букви. Отне доста време, но Сюне не беше доволна от резултата, смачка листа, пхна го в джоба си, наведе се през решетката и взе нов.

— Великолепен почерк — изкъкри библиотекарката доволно, с усмивка, която разкри, че тя дори не е в състояние да се грижи и за зъбите си.

Беше се върнала, без Сюне да я усети и затова направо подскочи така, че не успя да направи последната изящна извивка на „ц“-то. Заболя я като видя как красивото име изчезна в грубите лапи, но само след две минути дамата се върна с цяла папка, която хвърли на плота.

— Не можете да я вземете, но седнете там и я прегледайте — посочи тя.

Масите също бяха от бор, напълно незасегнат от изрязани с нож сърца и инициали, с които дъбовото бюро горе на тавана бе пълно. На една поставка имаше вестници и още повече саксии — направо се вбеси на общината, която явно не беше разбрала, че книгите също са красиви, успокояващи и създаващи уют сами по себе си.

Папката не беше дебела. Имаше само три статии. Трите от „Афтенпостен“ и едно телевизионно интервю. Но и тук едва ли събират статии от „Шев и кройка“ и „По-добре вкъщи“ — помисли си тя и запрелиства първата изрезка.

Напълно безинтересна, нищо, което да не знаеше отпреди. Разказваше за работата на държавните служители, избрани от правителството. Шулц и пълното име на Ребека бяха споменати само два пъти, и то без цитати.

Само телевизионното интервю събуди интереса ѝ. Едно топло описание, истинско интервю с лични въпроси и прекалено съдържани отговори. За съжаление нямаше никакви снимки, явно са били изпратени до всички вестници, решили да публикуват тази информация, а библиотеката очевидно нямаше никаква нужда от снимките на Ребека Шулц заедно с децата и съпруга ѝ на терасата във великолепния им дом, както безсмислено твърдеше останалият без снимка текст под снимка.

Сърцето ѝ подскочи, когато пресметна разликата във възрастта. Ребека Шулц бе родена през 1946 г. Някъде през лятото, така пишеше, да, журналистът беше подчертал, че рождената дата на известната държавна персона била уточнена няколко години по-късно, тъй като липсвал акт за раждане.

1946 година. Разликата не бе дванайсет-тринайсет години. Беше четиринайсет.

Сюне затвори папката след като прочете за любящия съпруг, който въпреки водещата си роля в норвежката лека промишленост, винаги си взимал по три месеца отпуска при раждането на всяко дете, като по този начин не е оставил Ребека да занемари кариерата си. Нещо, потвърдено от самата нея с благодарност и „все още влюбен“ поглед, отправен към мъжа ѝ, който на всичко отгоре беше на четвърто място на Световното първенство в един спорт, който Сюне, като се позамислеше малко, никога не бе харесвала; мизерен спорт, едва ли игран от повече от петстотин души в света. Или поне не повече от петдесет хиляди.

1946 г. — невъзможно беше годината да е вярна. Войната в Корея не започна ли през 1950 г.? Сюне се изправи и затърси енциклопедия. Не намери и с нежелание се върна при циркаджийката за помощ.

Беше права. 1950–1953 г. Но кога е пристигнала Ребека в Норвегия?

Статията не даваше отговор. По принцип тя не даваше отговор на нищо. Но все пак се отнасяше за Ребека, а това бе интимно

преживяване. Така че Сюне помоли за ксерокопие и плати десет крони за услугата.

Макар и папката да не ѝ беше разкрила почти нищо, усети болка, когато я видя да изчезва в задната стая на библиотека, върната на мястото ѝ — в някакъв тежък метален шкаф с чекмеджета, — за да бъде извадена отново някой друг път за други, които знаеха коя е Ребека, но нямаха никаква представа за меките ѝ като коприна ръце и розовото, сърцевидно родилно петно малко под лявото ѝ ухо, съвършено оформено като нежна покана за целувка.

Грижливо и бавно тя прегъна прекопираните два пъти страници, пъхна ги в джобчето с цип в чантата си и замина на почивка.

Последният работен ден на Ребека Шулц в Министерството настъпи. Неизбежно, като всички останали дни, и този пропълзя до Сюне, макар и да беше седяла вторачена в ръчния си часовник от половин час преди полунощ с надеждата, че ще се случи едно или друго чудо, нещо подобно на първерзния крив скок на Слънцето в деня, когато всичко започна. В последната останала минута устата ѝ пресъхна, кръстът ѝ се схвана, а на единия си хълбок изобщо не можеше да седне. Но никой не удари гонг, когато протегнатата ръка на Мики Маус пресече полунощ върху белия циферблат, не се спусна светкавица, небесните висоти не се разтвориха; само слаб късно-летен дъждец закапа необезпокояван по асфалта и я примами да излезе на балкона и да остане там, докато стана вир-вода.

Не се бяха опознали. След месец или два Ребека Шулц щеше да повдигне рамене, може би да сбърчи чело и да каже:

— Сюне Ниелсен? Сюне Ниелсен??? Не... О, да, всъщност там работеше една с подобно име, в Министерството, мисля. Доста едро момиче. Висока, нали, ако не греша?

Ако изобщо някой попиташе.

Сюне Ниелсен държеше само още една карта.

Обичаят повеляваше всички в отдела да се събират в чест на онзи, който щеше да напуска. Някои само за по една следобедна бира, други — да се възползват от възможността да прекарат една вечер в града.

Тъй като рядко се случваше шеф на експедиция да напусне, това някак не вървеше с традицията.

Но поне Сюне Ниелсен бе успяла: беше подходила толкова внимателно и фино, че никой не си спомняше и нямаше представа чие беше предложението, още по-малко помнеха кой се бе осмелил да говори с Ребека Шулц. Шефът на експедицията беше Бог. Тя будеше уважение у всички, което граничеше направо с преклонение. Но и се страхуваха от нея — не страх в пълния смисъл на думата, а чувство, породено от неизказано възхищение, защото тя не беше една от тях. Тя

беше способна и красива. Но най-вече смесица от норвежко и ненорвежко, което не се споменаваше на висок глас, но се набиваше на очи всеки път, когато на чист западняшки норвежки език изливаше върху тях мъдростта си, което ги караше да се чувстват различно. Но те не бяха различни. Те бяха еднакви. Тя бе различната.

Ребека Шулц имаше срещи през целия ден. Това означаваше, че няма възможност за коридорни разговори с другите. Освен това бе петък, което правеше хората нетърпеливи в края на работния ден. В допълнение, времето беше прекрасно, топло и слънчево, както можеше да бъде, когато поиска само един изкусителен августовски следобед.

— Явно от пиенето на бира няма да излезе нищо — каза Сюне Ниелсен прозявайки се и си сипа още кафе в чашата.

Часът вече беше три.

Другите изненадано я погледнаха. Заместник-директорът сбърчи вежди и поклати глава. Все още можеше да се спре. Да вкара кораба в пристанището. Но нещо я тласкаше безпощадно напред, нашепвайки изкусително в ума ѝ: „Продължавай, продължавай.“

— Не, доколкото разбрах, Ребека трябва да се прибере веднага вкъщи. Тъпо. Но спомена нещо за някой друг път.

— Сигурно — промърмори един млад мъж, който беше тук само от половин година, но вече се бе превърнал в двигателната сила на всички обществени мероприятия.

За разлика от другите, Сюне се оттегли в кабинета си, където страхът, огромният, познат до болка страх я дебнеше от всеки ъгъл.

Не можеше да си поеме въздух. Направо щеше да изпадне в депресия, когато грубият натиск притисна дробовете ѝ. Появи се и втрисането. Зъбите ѝ затракаха. Най-страшното беше, че нямаше шанс да се оправдае с недоразумение, ако я разкриеха. Тя не беше говорила с Ребека от два дни. За разлика от повечето си колеги, които седяха в предната стая и нищо неподозиращи се доверяваха на Сюне Ниелсен, да, на нейната почтеност, която в момента висеше на косъм.

Всички убедени, че Бог не съществува, започват отчаяно и страстно да се молят, щом ситуацията се скапе достатъчно. Тя направо зареди псалми.

Зад затворената врата хората започнаха да напускат сградата. Ако знаеше това, може би щеше да се успокои. Но силното бучене в ушите ѝ пречеше да чуе забързаните, леки днес-е-петък стъпки, които

заглъхваха по коридора, навън към свободата и към последния може би летен край на седмицата.

Най-после тя се осмели да стане и да надникне навън. Часът беше три и половина и наоколо бе мъртвило. Бавно и спокойно, тихо като мишка, подобаващо на престъпника, в който се беше превърнала, тя се промъкна в коридора.

Всички си бяха отишли. Всички си бяха отишли! Направо не бе за вярване! Когато доближи вратата на Ребека, тя внезапно излезе оттам.

Беше подстригала косата си. Сега приличаше на Клеопатра — гъста, непослушна прическа с филирани краища докосваше раменете ѝ. Бретонът бе леко повдигнат и за първи път Сюне видя веждите ѝ, две съвършени тънки дъги; наточени сърпове, които подчертаваха интеллигентното и умно изражение. Ребека беше преминала на джинси (бе само наблюдение, а не заключение, тъй като тя не можеше да си представи Ребека да се явява на служебни срещи по дънки), със свободна жилетка, покриваща дълбокото деколте на тениската. Не приличаше на себе си, сякаш шефът на експедицията беше останал в кабинета заедно с дрехите си от Австрия, които, честно казано, бяха по-скъпи, отколкото красиви. Устата на Сюне пресъхна, промяната у Ребека беше като мост към нейната възраст, сигнал за доближаване! През рамо Ребека бе преметнала раница, кожена и разноцветна, като тези за бебетата.

— Къде са другите? — усмихна се тя лъчезарно. — Някъде ме зове пълна чаша бяло вино!

— Ами, другите...

Сюне не се беше сетила, че на Ребека ще ѝ се стори странно, може би дори обидно, че всички, записали се на листа в чакалнята, сега се бяха стопили като пяна на недопитата бира.

— Не знам — нагло излъга Сюне и хвърли поглед през рамо, за да подчертае, че и на нея тишината и отсъствието на другите ѝ се струват странни.

Слънчевото излъчване по лицето на Ребека помръкна малко, когато обиколиха наоколо и установиха, че отделът е празен. Сюне се опита да поправи това.

— Ами... тогава можем да се позабавляваме само двете — обади се тя ентусиазирано, с толкова наситена вътрешна радост, че явно е

привлякла вниманието ѝ.

— Дааа... — отговори Ребека вежливо. — Но е някак глупаво...

В мига, когато преминаха през зоната за проверки във фоайето, където Сюне, но не и Ребека, прокара пропуска си, съдбата се стовари върху нея. Куриерът Пат нахълта като задъхана благословия през вратата.

— Слава богу, успех! Само да оставя това — каза задъхано той и размаха купчина документи от срещата, от която идваше. — Две минути! Максимум!

Ако рисуваните филми се играеха от истински актьори, на него щеше да се падне главната роля. Беше и достойно скучен за тази работа. Със сигурност можеше да позабавлява някое тригодишно хлапе, в никакъв случай — деца над пет. Майната му. Него го нямаше, когато Сюне отмени срещата. Беше го забравила. Същинска щръклица. Тя го ненавиждаше. Представата на Ребека Шулц за един щастлив петъчен следобед — да не кажем вечер — не изглеждаше като време, прекарано със Сюне Ниелсен и куриера Пат. Но въпреки това се озоваха в „Даслокет“. Тя все пак беше възпитан човек.

Надеждата затрептя отново в душата на Сюне, когато куриерът пак си поръча портокалов сок, вместо половин халба бира като нея или бяло сухо вино като Ребека. Пиеше бавно сока си. Сюне бе обсебена от оранжевата течност, отбелязваше наум спадането ѝ в чашата му. Умряло миниатюрно насекомо беше уловено в една капка по ръба на чашата му, но ѝ се струваше, че разстоянието между него и нивото на сока оставаше непроменено. Тя го подтикваше да пие с жизнерадостно надигане на своята чаша. Безкрайна надежда се таеше в избора му на портокалов сок този петък следобед.

Това беше най-бавното пиене на портокалов сок в историята. Отне десетилетия. Сюне занарежда наум мантра: „Пий и си върви. Пий и си върви!“ Мушицата вече си имаше за компания една мравчица. Тя се плъзгаше, за да избегне нерадостната си съдба, но неуспешно, накрая изчезна в устата на куриера Пат във внезапна, последна глътка. За миг изглеждаше, че той се чуди дали да не остане, погледна часовника си и понечи да се надигне, пак седна, заоглежда чашата си, но внезапно се извини и ги напусна. Забърза към влака, който щеше да го отведе при жена му и всичките му куриерски деца.

На Сюне Ниелсен ѝ се зави свят и тя се ощипа по ухото. Седеше в „Даслокет“ с бира пред себе си и Ребека Шулц срещу нея. Наоколо не се виждаше жива душа от Министерството, което само по себе си си беше чист знак от небето. Когато си изпи бирата, Ребека все още седеше срещу нея със странна, изненадана усмивка; тя се беше смяла, да, беше се смяла на изтърканите истории, разказани от Сюне, които всички бяха чували и винаги я прекъсваха, но събудени за нов живот в неизкушените уши на Ребека, те бяха станали още по-невероятни и забавни, отколкото някога са били. Ребека пое инициативата за нова поръчка в свои ръце.

— Нали не бързаш? — попита тя докато махаше на келнера.

Усмивката ѝ стана различна и Сюне не посмя да я погледне в очите, наведе поглед към празната чаша, която не спираше да върти в ръцете си:

— Не, не бързам. За никъде, искам да кажа.

— Никой нетърпелив вкъщи?

Чашата в ръцете ѝ внезапно спря и тя най-после вдигна поглед.

— Не — отговори тя и високо се изсмя. — Кучето е на ваканция!

Сюне Ниелсен обичаше алкохола. Обожаваше напиването, може би дори беше зависима от него, но се бе напивала безпаметно достатъчно много пъти, за да знае, че може да го контролира. По най-неустоимия начин той я тласкаше към отчаяните пропасти за една, така да се каже, последна, принудителна, излишна и безвкусна чаша, която я отвеждаше до ръба и тя пропадеше ли пропадеше, без да се приземи преди утрешния ден — подобно на милиони други като нея, с които историята беше претъпкана, — и се заклеваше във всичките си изтерзани вътрешности, че това никога, ама никога вече няма да се повтори. Но по принцип, напиването ѝ беше необходимо. То я караше да се чувства щастлива, съзидателно уверена в себе си; създаваше ѝ усещането, че вътрешно е също толкова значима, колкото и външно. Беше двайсет и осем годишна, изпълнена с големи мечти, и всяка една от тях беше белязана с чертите на напиването. Но нищо на света, абсолютно нищо не можеше да се мери с мекото, разтапящо замайване, което носеше една половинлитрова халба бира в един летен ден на сянка.

Дори след едно общо взето безоблачно детство и напук на живота ѝ, който досега се оказа безгрижен и слънчев, докато поставяха

новите чаши на масата между тях, внезапно я порази мисълта, че никога, ама никога досега не е била толкова щастлива като през тези десет минути леко опиянение след половинка златна бира, изпита в съвършено темпо и в пълна хармония с нервните импулси, повлияни и в най-добрите случаи заредени с радост от подобни флуиди.

Това беше вечерта на Сюне. Нейното върховно, олимпийско усилие. Съвършена форма от измерения, изградена чрез дългогодишни упражнения, всичко ѝ се отплати с тази оглушителна, засмяна вечер в късното лято. Всички излишни знания, ненужни познания за щяло и нещяло между небето и земята, които отдавна бяха писнали на хората около нея — как мислят асансьорите и как слоновете намират лобните си места, разпространението на късноегейската култура и най-добрите постижения на къркобегачите, — караха Ребека да задава въпроси, да се отпуска все повече и да се смее; Сюне дори усети леката изненада от възхищението ѝ, което я накара да се чувства на седмото небе, дори облечена в джинси, винаги купувани в пълна дискретност и задължително 36-и — 34-и номер. Блузата ѝ беше разкопчана до будещия завист процеп, точно където гърдите се срещат по начин, който след кратко замисляне можеше да се определи като леко безсрамен, но личният опит както на жените, така и на мъжете беше показал, че е трудно да откъснеш очи от него.

— Не бързаш да се прибереш, нали? — попита отново Ребека, когато станаха.

Сюне дори не успя да отговори.

Вече бяха заедно от десет часа и двацет минути. Обиколиха множество ресторантски градини, после бяха яли и посетили няколко бара за десерт. Стояха на плацата за такси на площад „Холберг“. Беше тъмно, първият истински нощен мрак от няколко месеца насам, а през въздуха минаваше тънка нишка хлад в сърцевината на мекия, главозамайващ августовски дъх.

— Трябва да те попитам нещо — каза Сюне и овладя ръката си, понечила да докосне един кичур, който непрестанно падаше върху лицето на Ребека, сякаш изненадан, че се е оказал прекалено къс, за да стигне зад ухото ѝ.

— Питай на воля — изсмя се Ребека, леко клатушкайки се; но почти недоловимо, сладко и чаровно, далече от вулгарното, което единствено показваше, че не беше свикнала с алкохола като Сюне, и

когато залитна неволно крачка напред, се получи съвсем естествено и Сюне протегна ръце и я задържа.

Не ѝ се искаше да я пусне, но го направи веднага.

— Защо изглеждаш така?

Веднага съжали. Желанието ѝ беше толкова неустоймо, че последното „така“ във въпроса ѝ сякаш беше казано отзад напред, изстреляно импулсивно. Цели десет часа се беше удържала да не я пита. За няколко секунди съсипа всичко.

Ребека не отговори. Тя залитна неволно още веднъж, този път назад; вече не беше уместно да ѝ помогне.

Очите ѝ бяха станали наситеночерни, с онази азиатска прямота, но не бяха дръпнати, по-скоро кръгли, и макар неочаквано острият ѝ нос да изглеждаше мек, веднага се набиваше на очи късият му хрущял, който я лишаваше от характерното плоско изражение, което Сюне си мислеше, че би трябвало да има. Ноздрите бяха малки и нежни, вибрираха, когато се смееше, а устните — пълни, почти големи. Кожата, между другото, беше един нюанс по-тъмна от очакваното. Можеше и да е от слънцето.

— Откъде си? — поправи се веднага Сюне. — Кога си дошла тук?

Едно такси изпревари колите и накара и двете да се обърнат за миг към хотела на САС^[1]. То закова спирачки пред тях. Ребека хвана дръжката на задната врата.

— Нещата не са такива, каквито изглеждат, Сюне. Нищо не е такава.

Усмихна се, зъбите ѝ проблеснаха почти в синьо в натежалата нощна светлина.

— Искаш ли да дойдеш с мен у нас? Кристиан замина с децата на вилата...

— Стана много късно — каза Сюне бързо и непринудено, без да разбира защо го прави. — Утре ще ставам рано.

Дори за части от секундата не ѝ мина през ум, че във въпроса на Ребека се криеха някакви задни помисли. Ако в този момент Сюне я беше попитала какво има предвид с тази покана, тя най-вероятно щеше да се изчерви силно, да благодари и да изчезне завинаги от живота ѝ, оставяйки след себе си само едно безкрайно омекване в слабините.

Поканата не беше преднамерена. Сюне носеше мъдрост, до която Ребека дори не се беше докосвала; инстинкт, който само личният опит, а не бляскавият интелект можеше да ти даде, и точно този инстинкт спонтанно я предпазваше от ситуации като тази, която можеше да донесе краткотрайна, но дълбоко съмнителна печалба.

Досега Сюне се отнасяше към любовта както към виното и шоколада. Беше опитвала от тях достатъчно, но знаеше, че са за предпочитане в малки количества. Никога не бе посягала с пълни шепи; едната винаги оставаше свободна, готова да се протегне към нещо по-добро, когато то се появи, както и ставаше; нещо по-диво и изкусително.

Тя погледна ръцете си и бързо изправи гръб, като ги видя как бяха оклюмали.

— Ще ти се обадя — каза Ребека докато сваляше прозореца на таксито, което бавно потегляше.

— Има ме в телефонния указател — извика в отговор Сюне. — Второто име от горе на долу!

Прободена от ужас, че Ребека не е чула последните й думи, тя седна в друго такси и се прибра вкъщи.

---

[1] Норвежката авиокомпания. — Б.пр. ↑

Лив Улман. Мисля си за Лив Улман. Докато седя под една повехнала, полумъртва палма и оглеждам без особен интерес красивите жени, си мисля за Лив Улман.

Веднъж, много отдавна, ѝ откраднах кучето. Една чернилка на име Пан. Или Пакс. Не си спомням точно, което всъщност ме дразни. Отвлечането се състоя в Ръорос, най-вероятно през 1968 г. Тя беше красавица на трийсет, а аз — грозница на осем. Даде ми петдесет крони, когато ѝ го върнах. Лъжата просто се изплъзна от устата ми: „Намерих го.“ Малкият Пан/Пакс беше преседял четири часа в мазето на Ръороския хотел. Беше си прекарал чудесно — винаги съм се отнасяла добре с животните, — но цялата вечер се скъсах да рева заради нечестно спечелените крони. Доколкото си спомням, не върнах парите и съвестта ми се нуждаеше само от едно денонощие, за да се успокои.

Никоя от минаващите тук не е красива като нея. Дори не харесвам светлокосите. Напротив, никога не съм си падала по блондинки; без да храня никакви специални — във всеки случай не преднамерени — предразсъдъци към тях. Тъмната кожа и особено черната коса са много по-красиви; по свой начин по-топли и подканящи. И въпреки това: тези дами, във всички нюанси от черното до бежовото, с гъвкавите си гърбове и зашеметяващия си произход, които провлачват дългите си крака, тези жени с разноцветни рокли и едва доловим дъх на пот, докато преминават покрай мен по плажа, забързани към неизвестни за мен цели, не могат да бият Лив Улман. По никакъв начин.

Лив Улман е самото олицетворение на красотата. Тя е съвършена, само погледнете рижия нюанс, който със замах изтрива глуповатото покритие на светлорусите коси. Погледнете очите: не големината ги прави великолепни, а съдържанието в тях; едно бездънно проникване в човешкото битие и същност — умение, тежко за носене, което никога не успява да сломи подчиненото излъчване на наивност — истинската предпоставка за красотата.

Успявам да мисля за Лив Улман почти трийсет минути.

Вече изминаха четири месеца, откакто съм докосвала друго човешко същество. Или съм била докосвана. Дори не съм се здрависвала; когато пристигнах, установих, че хората, от които щедро купувам всякакви услуги, се смущават от протегнатата ръка. Намират го за нахално, глупав опит от страна на — в техните очи — богат човек, който се мъчи да бъде равен с тях, когато те са принудени, например, да карат шестнайсет мили — натам и обратно — до летището, за да донесат някоя дреболия, за смешната цена от седемстотин рупии, което прави приблизително двеста норвежки крони.

Това направо ще ме разболее. Липсата на физическо докосване. Липсата на секс. Бузите ми се изчервяват само при мисълта за това. Имам предвид: тук историята е претъпкана с човешки страдания, бедност и унижения, а аз съм замрънкала, че ще се поболея от липсата на физически контакт за няколко месеца.

Берген-Белсен. Болна. Виетнам. Навсякъде. Женски затвори. Затърсвам в себе си чувство за вина, което не намирам. Но тялото ме боли. Замръзвам, макар тук температурата никога да не пада под двайсет и пет градуса, дори през нощта. През деня дори се качва над трийсет, а зъбите ми тракат. В началото мислех, че съм пипнала малария. Лекарствата ми свършиха, предвидливо съм взимала профилактични мерки всяка сутрин и допълнителна таблетка всеки понеделник. Но не успях да си набавя други. Дори не знам дали няма да ми се изсмеят в аптеката, във всеки случай Херве се засмя, когато повдигнах въпроса пред него. Увери ме, че тук, на острова маларията е „ноу проблем“ и че се среща много рядко в начална форма. Доброкачествена малария! Звучи като доброкачествен рак или СПИН, или нещо подобно.

Не е малария. А самота. Но нямам право на оплакване.

Насекомите са най-гадното нещо, което познавам. Но все пак малките твари на Мавриций са като семейни познайници. Малко комари, известно количество мухи и няколко вида хлебарки, с които постепенно свикнах. Първия път, когато се сблъсках с едно от миниатюрните буболечкови създания, с които тук е пълното, то ми се видя толкова огромно, че за малко да изпадна в паника. Сега ми правят компания, когато всяка вечер на здрачаване изпълзят по стената на

терасата, малки, оранжево-червени и толкова страхливи от всичко и всички, че на всеки десет сантиметра пълзене спират за по десет минути равносметка. За едното дори мога да се закълна, че живее тука, има странно черно петно на гърба си, което прилича на мъртвешка глава. Нарекла съм го Фредерик, защото прилича на един мой познат със зелените си, малко изпъкнали, уплашени очи.

Врабчетата ме радват. Обикновени, сиви врабчета, досущ като нашите. Нашите. Цели две денонощия се чудех дали врабчетата са прелетни птици и ако са, дали някое от тях не ми е стар познайник, който е идвал у дома всеки ден и ми е помагал със закуската. Но не можах да си спомня.

Изобщо трудно се концентрирам. Почти непрекъснато ме мъчи главоболие. Не цялата глава, както при настинка или препиване, а по-скоро локализирана, бодяща, остра болка в една точка в лявото полукълбо. Поне да имах енциклопедия или лекарски наръчник. Тогава веднага щях да отворя на лявото полукълбо и да видя какво се управлява от него. Но нямам енциклопедия, а и не мога да си спомня. Всичко, което притежавам, са десет джобни романчета, които съм препрочела толкова пъти, че ги знам наизуст. Плюс едно издание с меки корици на сонетите на Шекспир. Колкото и да ги чета, никога не успявам да науча нещо наизуст. Дори номер XVIII, най-красивият, който някога ѝ бях разказвала.

Когато бях дете, всичко беше различно. Научих Марсилезата преди да навърша три години! Спомням си веднъж, докато стоях и надничах през процепа на вратата към мама, татко и още четирима възрастни, които се смееха и забавляваха и внезапно ме видяха. Татко ме вдигна много високо, ухаеше прекрасно, очите му бяха светлосини като на баба, с малки бръчици в ъгълчетата, когато се усмихваше, и ме сложи на раменете си. Хванах се за ушите му и знаех какво очаква от мен. Пижамата ми беше цяла, със стъпала, въпреки че бях вече на шест, бяхме се върнали от Франция с багаж, препълнен с големи детски пижами. Той ме погъделичка по стъпалата през плата и се засмя още по-високо, а аз се почувствах като принцеса и дори успях да издекламирам три стиха от „Да, наистина боли“, преди мама да ме свали и да ме сложи в леглото, където трябваше да прошушне в ухото ми колко съм умна, за да не събудим сестра ми.

Можех да се върна вкъщи. Можех да продължа живота си.

Разбира се, че не мога да се върна. Трябва да остана. Само да можеше да изчезне главоболието, може би нощите щяха да се оживят и дори някой да ме докосне. Просто да ме погали по гърба.

Стояха на Големия пазар. Беше есен. Въздухът, просмукан от влага. Градът, пълен с хора, повечето на път към нещо; оставаха два часа до събота. Никой не беше сам, всички се движеха по двойки, тройки или на цели тълпи от шумни младежи, всички с онази забързана походка, типична за ранните вечери. Камбаната на „Домхиркен“ изгърмя над тях и когато Сюне вдигна глава нагоре, за да си поеме въздух, ѝ се стори, че ще падне на земята. Задаваше се вятър, двете жени, облежнати на църковната врата, явно отдавна стояха там; изглеждаха отчаяни и мокри, очевидно нежелани никъде. Една полицейска кола бавно спря до тротоара и униформен млад мъж, който дори не направи по-голямо усилие от смъкването на стъклото, им даде знак да се преместят. Без протести, без дори да кажат дума, те се изправиха на крака и прегърнати се скриха зад ъгъла докато полицейската кола изчезне, и после се дотъртриха обратно до мястото си. Очевидно днес Господ не си беше вкъщи, вратата продължаваше да е плътно затворена и не им предлагаше нищо, въпреки очевидното им роднинство с Мария Магдалена.

— Ще отидем до офиса ми — каза внезапно Ребека и тръгна по диагонал на открития площад, полите на шлифера ѝ удряха крачолите на панталона; беше почти незабележимо променила начина си на обличане, когато излизаха заедно по-небрежно, вече рядко се срещаше със Сюне, облечена в пола и елегантно манто.

Сервитьорът имаше заядливо, почти ехидно изражение в ориенталските си очи, когато след известно колебание и с пренебрежителна усмивка постави сметката пред Сюне, въпреки че Ребека я беше поискала.

Сигурно заради целувката.

Тя не беше молила за това и, разбира се, не бе очаквала да я получи. Напротив, изрисува четири огромни салфетки с квадратчета и диаграми, само за да увери Ребека, че не я сваля, не по онзи начин, Ребека не биваше и да си помисля това; все пак съществуваха толкова видове приятелство, въпреки че Сюне беше влюбена до уши, но това

щеше да премине и те можеха да останат приятелки за цял живот, та дори и до смъртта, тя трябваше да разбере, че могат да бъдат само приятелки, много добри приятелки; не очакваше нищо, абсолютно нищо, освен именно такова приятелство, което в момента наистина беше трудно поради погубващото ѝ влюбване, за което пък не биваше да обелва и дума, но и не можеше да го премълчи, но все пак...

Беше поставила диаграмата пред Ребека нетърпеливо, сочейки една нищо не значеща драсканица, която, макар и напълно безсмислена, трябваше да бъде доказателство, че тя не е опасна, неразбираема рисунка, която трябваше да бъде обяснена подробно, с показвания, които случайно докосваха ръцете ѝ до ръцете на Ребека от другата страна на масата. Можеха да се срещат просто така, от време на време, веднъж в месеца; веднъж в годината, ако това бе по-добре? Най-трудното щеше да отmine и тя ще се държи като ангел, само да се срещат от време на време, понякога, по желание на Ребека, разбира се, защото Сюне нямаше да направи нищо, нищо, което да ѝ създаде проблеми; нищо!

На петата салфетка бе начертала бързо и някак припряно крива на времето, хартията се проби точно на коледната рисунка, а в средата на кривата тя сложи точка, хвърли химикалката и се наведе напред.

— Поне веднъж годишно?

Бяха яли месо на скара и пържени банани и устата на Ребека имаше един лек, почти етеричен вкус на бяло вино, когато също се наведе над масата и я целуна.

— Ти си просто дете, Сюне. Ти си едно голямо, прекрасно, неустойимо дете.

Ръмежът бавно премина в дъжд и стъпките на хората станаха още по-забързани. Момичетата до вратата на църквата бяха заспали. Сюне и Ребека спряха насред Големия пазар. Сюне сведе поглед и видя половин зелка: листата ѝ бяха грубо разтворени и тя се зачуди как е попаднала тук. Опита се да се съсредоточи, но сърцето ѝ биеше някъде под венериния ѝ хълм и то толкова силно, че се приведе напред — нещо, което се опита да скрие, като пхна дълбоко ръце в джобовете на огромния си шлифер.

Ребека отново я целуна.

— Трябва да се прибирам.

Ребека тръгна по диагонал към такситата на „Киркегата“. На половината път се спря, поколеба се, целуна я отново и заяви:

— Ще отидем до офиса ми.

Сърцето ѝ отново се сгромоляса на дъното. Коремът наистина я заболя. Тя последва Ребека, без да каже дума, като вярно, послушно кученце, хвърлено на произвола на хаотичните решения на господаря си.

Насред площада тя се спря отново. Сюне очакваше нова целувка, като при опитите на Павлов, но такава не последва.

— Сюне. Наистина трябва да се прибирам. Не мога да се виждам повече с теб. Не ми звъни, моля те. Не пиши. Не се свързвай с мен. Моля те.

Като се затича, блъсна Сюне по рамото. Заболя я, изгори я, Сюне го разтри, за да прогони болката, гледайки след таксито, което изчезна към „Гренсен“. На земята пред нея зелката продължаваше да лежи, разкашкана и мокра, почти стъпкана.

Проститутките от стълбите на църквата бяха изчезнали и заваля като из ведро.

Аша носи кастов белег. Не знам всъщност дали е наистина кастов; знак, че е омъжена или по-скоро, че е била омъжена, никога не съм виждала мъж; една кървавочервена черта с малка точка отдолу; чертата — точно в средата на пътя на косата, точката — на сред челото. Щом я погледна, ръката ми от само себе си се вдига към собственото ми лице, смъквам бретона си, за да скрия собствения си белег, който е невидим, но гори и цвърчи, не иска да изчезне. Предизвикала съм смърт и отчаяние и не разбирам как това не личи.

Чудя се на колко години е. Понякога води дете със себе си, малко момченце на шест-седем години. Истинска гледка за боговете. Косата му е тъмнокестенява, доколкото е възможно, без да минава в черното. Кестенява и къдрава, със светли връхчета! Дали слънцето е причинило това или е в резултат на впечатляваща генетична игра след поколения расово смесване на този чудат остров, ще остане неизвестно. Но никога не съм виждала по-красиво дете.

То говори слабо английски. Мисля, че Аша също, но това няма значение; тя разбира всичко, което казвам, пък и не е от най-разговорливите. Опитвам се да разбера дали е просто затворена, или не владее достатъчно добре езика. Някои от жените на пазара не знаят и дума на английски. Вярно е, че говорят креолско наречие помежду си, което прилича на френски, но английският е официалният език. Явно е свързано с образованието. Как ли пък не; Херве говори свободно английски, а едва ли е толкова образован.

Дори не знам как се казва детето. Питала съм много пъти, но или се опитват да ме заблудят, или аз чисто и просто не разбирам какво ми казват. Звучи ми като Петер. И аз така го наричам. Той се усмихва и кимва.

След пристигането на компютъра и нощите ми станаха попоносими, Петер идва всеки път с Аша. Дали ѝ е син или внук, не знам, едно свободно налучкване би натежало в полза на правнук. Вярно е, че я нарича „мама“, но това значи толкова много неща.

Научих го да реди пасианс. Той е умен и се учи бързо. В компютъра имам вградена симулативна самолетна писта, но за съжаление никакви ръчки за управление. Това е без значение, защото Петер вече си служи с клавиатурата като роден пилот. След всяко успешно приземяване той заплясква с ръце и ме бутва от радост.

Напомня ми за онова, което никога не получих, може би защото не исках или просто защото така се стекоха нещата. Понякога като го гледам, нещо ме пробужда и ми причинява такава болка, че го моля да си върви. Когато говори несвързано и ръката му докосва моята, докато ме пита за едно или друго, чувствам такова примаяване, пропаст, която толкова време се мъча да избегна, че не мога да направя нищо друго, освен да го отблъсна. Но той винаги се връща.

Вече доста се поживих през дните. Но продължавам да не мога да спя през нощите. Лежа будна и се опитвам да разбера от кого съм избягала. Или от какво.

Снегът падна и се стопи четири пъти. Тук и там имаше остатъци, смесени с жълта шума и хартийки от сладолед; никой не си беше направил труда да ги събере и хвърли в препълнените боклукчийски кофи, които рядко биваха изпразвани. Дърветата стояха и мръзнаха, а летните зелени тревни площи бяха негостоприемни и сиво-кафяви, като празни басейни с мръсотия по дъното. Някой и друг бегач профучаваше покрай нея като оставяше мирис на пот след себе си, а обувките му правеха шляп, шляп и бяха подгизнали от вода. Може би щеше да получи нови за Коледа.

Тя разкопча дебелото мъхесто вълнено палто, пъкна ръце в джобовете и разтвори предницата му. Леденостуденият вятър я прониза през памучния пуловер. Отрази ѝ се добре. Удари крак в крак и устоя на изкушението да погледне часовника. Не може да е минало чак толкова много време. Може би петнайсет минути. Или двацет, най-много.

Внезапно тя се затича по стълбите на Монолита, взимаше по три стъпала наведнъж. Може би имаше някаква стачка. Не трябваше да се срещат тук, точно в центъра на парка, висок и открит отвсякъде. Едно дърво им беше мястото на срещата. Беше старо, с увиснала корона, някои клони почти допираха земята и сигурно щеше да бъде отсечено, ако общината разполагаше с повече средства.

Облегна гръб на гранитното покритие. Ако спечелеше сто милиона крони, петдесет от тях щеше да изразходва за преместването на църквата „Ураниеборг“; десет метра вероятно щяха да са достатъчни.

Стоеше облегната с гръб на Монолита и се правеше, че не я забелязва.

— Сюне! СЮЮЮЮНЕ!

Ребека стоеше в основата на стълбите и махаше. Носеше червена грейка с качулка и лицето ѝ почти не се виждаше от кожата по края на качулката. Накрая се отказа и тръгна задъхано към Сюне, като спираше от време на време и я поглеждаше учудено.

— Сърдиш ли се? Недей.

Тя въздъхна бързо и уплашено, приличаща на ескимос.

— Неее. Просто ужасно ме дразни тази сграда.

Сюне хвана ръката на Ребека и я обърна с лице към моста „Вигеланд“.

— Виждаш ли?

— Какво?

— Църквата, разбира се. Църквата „Ураниеборг“. Крива е!

— Крива? Не, съвсем права си е, тя... Отдавна ли чакаш?

Опита се да се обърне към Сюне, но тя я спря.

— Напротив. Не виждаш ли, че е напълно сгрешена? Прекалено вляво е! Няма симетрия. Би трябвало да бъде на линията на моста. Това направо ме побърква. Тази дисхармония ме влудява.

Беше станало още по-студено и вятърът се бе усилил. Доста отдавна не бяха минавали японски туристи с точно отмерените си тринайсет минути. Едно бездомно куче ги доближи и подуши Цетацея, която не прояви никакъв интерес. Беше заспала, само леко повдигна глава с глухо ръмжене.

— Хайде да се поразходим — каза Ребека. — Откога чакаш?

— Не чак толкова отдавна. Колко е часът?

— Шест и половина.

— От четирийсет и пет минути.

— Съжалявам. Наистина. Съжалявам. Но свекърва ми се появи, а най-малкият...

— Няма нищо, Ребека. Не ти се сърдя. Никога не се сърдя.

Успя дори да се усмихне. Ребека ѝ отвърна.

— Разбира се, че се сърдиш. Често. Няма нужда да го криеш.

— Каза знаменитият психолог. Не съм сърдита. Напротив, страшно се радвам да те видя.

Тръгнаха бавно, без да се докосват. Сюне дръпна Цетацея и спря.

— Кога можем да се видим истински?

— Нали сега сме заедно!

Сюне вдигна очи към небето, но бързо скри гримасата зад плаха усмивка.

— И колко време мислиш да прекараме в този студен, намръщен...

Тя силно ритна една буца, която вероятно беше замръзнал клон, и Цетацея се затича след нея като луда.

— Дяволски парк!

Тя внезапно спря и се овладя на последната дума, като погледна Ребека с широко отворени очи.

— Прости ми, Ребека, нямах това предвид.

Но Ребека не я слушаше. Бързаше към паркинга, гърбът на грейката ѝ изглеждаше червен и огромен, издут от вятъра, а черните дънки правеха краката ѝ почти невидими под нея; изглеждаше като една голяма, червена топка подскачаща леко, от само себе си, по тънещата в мрак пътека.

Чак при колата, един Мерцедес 500 SL тя се обърна към Сюне. Гледаха се дълго, безкрайно дълго, но никой не каза нищо. После Ребека взе ръката на Сюне, разгъна я пръст по пръст с нежни, топли движения и се загледа в дланта ѝ. Може би беше видяла нещо там, защото изражението ѝ се промени, когато я вдигна и я приближи до лицето си, за да я постави на бузата си. Сюне усети горещия пулс, медения дъх върху палеца си и потрепери.

— Започнах отново — прошепна Сюне. — Сега става по-добре. Искаш ли да видиш какво съм написала?

— Ще почакаме. Докато свършиш този път, а?

— Добре. Когато свърша, ще ти го покажа. Обади се.

Ребека не отговори, но това бе в реда на нещата.

Това вече не е само историята на Сюне. Тя продължава да бъде разказвачът ѝ, нейната любов е тази, която диво и вербално се връзва между думите, тя е тази, която остава с увиснал нос, тя изпада в отчаяние всеки път, когато Ребека внезапно прекъсва платоническата им връзка и се кълне, че повече никога няма да се видят; но също така Ребека е тази, която винаги се връща. Ребека звъни на Сюне, Ребека е тази, която понякога, рядко, рисува сърце по челото или по гърдите на Сюне, или я погалва преди да си тръгне.

Вече не е само историята на Сюне. Но не е станала и съвсем обща. Все още има неща, които отчасти принадлежат на Ребека и отчасти — на Сюне.

Срещаха се от пет месеца, винаги по инициатива на Ребека, някой път истински — вечеря на открито (никога, никога вкъщи при Сюне, Ребека категорично отказваше), но все пак цяла вечер заедно, подобно на първата; друг път за кратко — в някой парк, на уличен ъгъл, за предпочитане късно, най-вече на тъмно.

Беше януари и животът на Сюне се бе променил коренно.

Не внезапно. Промяната беше пропълзяла в нея и тъй като съвпадна с прехода от лято към зима, тя дълго беше вярвала, че има нещо общо със смяната на годишните времена. Човек обикновено не е чак толкова склонен към общуване през есента и зимата. Не беше еднакво привлекателно да излезеш някоя вечер; след дълго влачене по улиците с Цетацея през следобедите, бе много по-приятно вечер да си останеш вкъщи. А и кучето не можеше да стои дълго само. Телефонът вече не я безпокоеше; докато преди се налагаше просто да извади контакта, за да остане на спокойствие, сега можеха да се нижат вечери, без някой изобщо да позвъни.

И отхвърли страшно много работа. Почти незабележимото отсъствие на посетители я наведе на мисълта да премести писалището от спалнята в хола. Беше като пътуване към себе си, връщане у дома, а и спеше много по-добре, когато държеше хладно в спалнята.

Бе изгорила всички вехтории. Отне ѝ четири вечери; листовете трябваше да се сгънат поотделно, за да изгорят напълно, да не говорим колко пепел оставаше след тях.

От нея нямаше да излезе поет.

Учуди я с каква лекота го прие, когато го установи, прие, да, всъщност беше като внезапно осенение. Сега можеше тихо да се присмива на себе си, на мечтите си, на фантазиите си, а и откри отново неописуемата, неподлежаща на определения детска радост от четенето на чужди стихове; усилието през цялото време да научиш нещо се беше изпарило.

Пишеше по цели часове през деня, по правило започваше веднага след новините; Цетацея беше изморена, сита и щастлива и Сюне седяше, облечена в един десетгодишен анцуг и овехтели чехли, престанала да пие друго, освен кафе и мляко. Всяка събота изчиташе написаното, понякога купчина страници, понякога дори половин книга за една седмица; но и то никога не беше достатъчно добро — сама го виждаше, — така че директно заминаваше в камината, без да намали необуздания ѝ стремеж и несломимото ѝ желание; знаеше, че ще напише добър роман, ако се старае достатъчно. Писането за деца беше най-доброто. Бе свързано с езика; удаваше ѝ се така лесно, естествено. Трябваше да пише за деца и езикът беше на разположение, зареден в главата ѝ. Просто ѝ отне много време да го напиша.

Тя пишеше ли пишеше и чакаше Ребека.

Една съботна вечер това се случи. Ребека стоеше там, пред отворената врата. Не каза нищо. Откри го за пореден път: нищо не може да бъде толкова неизразително като азиатското лице. Или може би Сюне не познаваше тайния код. Ребека беше без грим, косата ѝ бе още влажна, падаше на тежки, сплъстени кичури, а бузите ѝ лъщяха, сякаш току-що беше излязла от банята. Сюне не знаеше какво да направи, затова ѝ помогна да си съблече палтото.

В мига, когато Ребека извади ръце от ръкавите и се обърна към Сюне, лявата ѝ ръка се озова върху гърдите ѝ.

— Извинявай, ИЗВИНЯВАЙ!

Тя мачкаше палтото си, сякаш всеки момент щеше да промени решението си и да си тръгне. Сюне само поклати глава, измърмори нещо и просто се обърна, тръгна обратно по коридора като размаха безпомощно ръце.

Останаха така. Ребека, държаща зеленото си палто като щит пред себе си; Сюне, другият индианец, с протегнати ръце като знак на добра воля.

— Не исках да...

— Добре, добре — прошепна Сюне, но зърната на гърдите ѝ горяха.

— Разбира се, това е ужасна идея.

— Щом така мислиш. Аз обаче много се радвам. Но ти го знаеш.

— Така ли?

Сюне се облегна на стената, погледна отчаяно към тавана, преди да се осмели да протегне ръка.

— Да, така. Знаеш, че искам да съм с теб от самото начало.

— Можех да заваря някого тук.

Ребека отстъпи назад още веднъж.

— Тук няма никой — каза Сюне.

— Можеше да си излязла. Навън.

— Но не съм. Тук съм. Ти също. Това ме радва. Не можем ли...

И Сюне отново се приближи, за да вземе палтото ѝ. Ребека я спря със светкавично отстъпление към вратата, в която опря гръб.

Пет месеца Сюне се бе задоволявала да получава възможното. Беше изпълнявала желанията на Ребека. Бе пристигала при всяко помахване с пръст от страна на Ребека. Сега Ребека стоеше тук и ѝ се подиграваше.

— Какво искаш всъщност? — попита Сюне и думите прозвучаха по-остро, отколкото искаше.

Тя успокои тона си и повтори:

— Какво всъщност искаш, Ребека?

Ребека само поклати глава и придърпа палтото към себе си.

— Искаш ли чаша вино?

Отново поклати глава, което беше добре дошло, тъй като Сюне не разполагаше с вино.

— Чаша чай? Кафе, може би?

Ново поклатяне на глава.

— Знаеш ли — каза Сюне, — приличаш на дете. Малко прошарено в косите, да, но все пак дете.

Тя се засмя, какво друго. Ребека бързо прокара ръка през косата си.

И остави палтото си. Тръгна към Сюне.

Откриха го едновременно, неизменното чудо; съвършеното пасване на телата. Последвалите години го доказваха неизменно. Бяха създадени една за друга. Независимо как заставаха или лягаха, или проникваха една в друга, като две фигурки от глина, които взаимно приемаха формите си за части от секундата; тежестта на телата никога не им пречеше, никога никой не каза: „Скъпа, помести се малко, ужасно ми тежиш.“ Никога. Когато Сюне стоеше в коридора и за първи път прегърна истински Ребека, почувства онова, което познаваше от реденето на пъзели — от онези с хилядите парченца и картина на швейцарските Алпи или дори на Божията златна порта. Когато нареди небето — стотици, почти еднакви, сини, миниатюрни парченца, — усещането да намериш сред тях онези, които си пасваха, бе незаменимо. Те се напасаха и нямаше никакво друго доказателство, че си подхождат, освен неподвижното, безшумно чувство на взаимно сливане. Това чувстваше Сюне в този момент и можеше да остане така цялата нощ.

Сюне се страхуваше, че Ребека ще се разпадне. Все още, дори след всички тези месеци, тя тънеше в неведение за произхода на Ребека. Никога не повтори въпроса си, а и Ребека не го повдигна. Кожата ѝ беше чуждестранна, изглеждаше като порцеланова, толкова фино и плътно изтъкана, почти без косъм по нея, а може би и без пори. Цветът бе възхитителен — съвсем не жълтеникав, направо блед, без да е бял; Сюне мислеше, че се казва маслинов, но не беше наясно откъде го знае. Ухаеше сладко и меко, а между гърдите на Ребека Сюне усети движение, някакъв мускул, който играеше и караше кожата да блести. С изключение на родилното петно с формата на сърце под ухото ѝ и един голям, дълбок белег от вътрешната страна на лявото бедро, Ребека беше гладка, без грапавини, което караше Сюне да се крие под завивките, далече от слабото осветление.

Години наред щяха да спорят дали това беше дебютът им заедно. Ребека настояваше твърдоглаво, че това се е случило по-късно, когато се е отпуснала напълно. Сюне, от своя страна, нямаше съмнения. Това беше любовен акт, предпазлив и неловък, вярно, но за нея нямаше друго наименование и той продължаваше с часове.

Ребека плака. Сюне се опита да я погали по гърдите (тези прекрасни гърди, по-светли от тялото, сякаш никога невиджали

слънце, с видими вени, които рисуваха картини върху съвършено запазената им форма, въпреки непонятния факт, че бяха кърмили четири деца; ареолите например, се бяха запазили светлокафяви, като карамелени бонбони със сметана, а не тъмнокафяви, както става след кърмене на деца).

Ребека се обърна и легна на ръцете си, като продължаваше да плаче. Разхълца се. Не можеше да спре.

— Искам да се оженим — прошепна Сюне.

Тя спря поне да хълца, но остана да лежи така.

После позволи на Сюне да я погали по гърба, по дължина и ширина на раменете и по тънката талия.

— Искам да се ожения за теб. И да те заведа на Мавриций.

— Къде се намира Мавриций? — дочу се глух въпрос откъм възглавниците.

— В Южно море.

И Ребека се обърна тежко, бавно настрани, с глава, опряна на ръката ѝ.

— И къде, по дяволите, се намира Южно море? — попита тя тихо.

— На едно или друго място, където слънцето грее безспирно.

— Никога не съм чувала за Южно море. За Тихия океан, да, но за Южно море — никога.

— Намира се тук — каза Сюне и сложи свободната ѝ ръка върху сърцето си. — А там е разположен Мавриций. Ще заминем там. Някой път. Но първо ще се оженим.

— Аз съм вече омъжена — каза тя.

— Знам — отговори бързо Сюне и се изправи. — Нямах предвид буквално, нали разбираш.

— Аз също. Омъжена съм. За теб. Сега трябва да си вървя.

И без да каже нищо повече, тя стана от леглото, облече се, оправи косата и лицето си по един обигран, светкавичен начин пред огледалото и спря Сюне, която понечи да я изпрати.

— Остани в леглото, Сюне. Аз си тръгвам.

Не каза и кога ще се обади отново, но поне си тръгна, без да си измие ръцете.

Просната по гръб, с ръце и крака леко разтворени върху изкуствената покривка на леглото, се чувствам, сякаш пропадам леко и меко, и все по-надолу. След мен пада и таванът, само мислите ми остават там, откъдето идвам.

Оплетени на ръка лъскави сламени стъбла, хванати в тънка дървена рамка. Върху тях, с цел защита срещу непокорното дъждовно време, което се развихря понякога по няколко пъти дневно, е поставен водоупорен пласт. Таванът е водоизолиран. Тъй като не е замислена да пази от студ, конструкцията я бива. А и тук никога не е студено. Поне не навън.

Пропадането ми е толкова бързо и леко, че почти ме приспива, а сънят по това време на денонощието е табу. Рязко се изправям. Рамката на леглото се забива в гърба ми, което е добре.

Продължавам да мръзна, но не както преди. Не може да е малария, защото нямам други признаци. Освен главоболието. Седя в леглото с поглед, вперен в сламения покрив, за да се уверя, че е спрял да пада с мен. Вентилаторът се върти ли, върти. Задържа ли поглед в центъра му, изглежда като перка на хеликоптер; зарязвам трите му перки, съсредоточавам се само в движението — като спици на колело. За кратко успявам да различа отделните перки, но само когато спра погледа си в краищата им, обаче съвсем за кратко, а и ме заболява главата. Още повече.

Още пазя бележката. За разлика от нея, аз пазя всичко. Абсолютно всичко. Не е толкова много, че да не може да се побере в кутия за обувки. Не я биваше в писането на писма. Не беше жена на големите думи. Аз можех да напълня цели куфари с писания, ако не беше фактът, че тя постепенно изгори повечето. Почти всичко. Събирам нещата в кутия за обувки от Италия, с шарки от полски цветя и зелен капак. Толкова треперех за тази кутия, че я носих като ръчен багаж в самолета.

Бележката вече се е изцапала. С времето — искам да кажа; тя се върна, както винаги — като оставим настрана шока, че ме отхвърли

толкова брутално и отчаяното ми влюбване, именно краткостта на съобщението ми причини най-много болка.

Това, че дори не го беше подписала. Че написаното бе толкова кратко. Че можеше да ме остави просто така, без нищо.

Взираам се във вентилатора на тавана и разтривам веждите си. Белегът все още си личи. Нося го като благороднически знак. Обичам го. Мразя белега върху челото, невидимия белег, който всички могат да видят, но обичам белега над окото.

Петер не е идвал днес. Аша мина да вземе мръсното бельо, но явно бързаше. Ръцете ѝ бяха по-бързи от всякога и каза, така да се каже, нищо. Има нещо в нея, с което сякаш ми казва, че не съм достойна за уважението ѝ.

Искаше ми се Петер да беше дошъл. Можехме да покараме самолети на компютъра. Можеше да ме бутне от радост, както всеки път, когато се приземеше; съвършено, сякаш цял живот е правил това.

Присъствието му ме погалва с нещо, което прилича на щастие. Когато се случи да не идва няколко дни, усещам дъха на смеха му, следите от умението да пази равновесие с тъничките си крачета върху счупената палма на север от бунгалото ми, премервам времето и той се спуска на земята за три точка три секунди от единия край до другия; той задава въпроси, копае и се смее, оставя малки дупчици, в които мога да пропълзя и да се скрия, да се чувствам пораснала и интересна, и специална, но най-вече далече от всичко, без да мисля за друго, освен че скоро ще се стъмни. Въпреки че е момче, че е черен и никога не облича друго, освен риза или тениска, той ми напомня за зимата, която идваше; истинската, сковаваща зима във вътрешността на страната, когато мама навличаше по няколко чифта вълнени чорапи върху краката ми, така че дори не ми бяха нужни ботуши за навън; свободата, чувството, че можеш да победиш всичко и всички само с татковите си плетени на ръка вълнени чорапи, които не се пързаят по снега и накрая се превръщат в огромни стъпала на снежен човек.

Може би на Аша не ѝ харесва, че Петер идва тук?

— Това е Каролин.

Каролин беше на шест години. Като изключим цветовете, бе копие на баща си. Нямаше, естествено, неговата червено-руса коса; нейната беше тъмнокестенява и права (дори не бе наследила бащините си къдрици, за които се предполагаше, че преди години са били доста по-гъсти), но брадичката ѝ беше четвъртита и издадена, а носът прекалено голям за едно детско личице. Сюне се отърси и пое ръката ѝ. Лявата, протегнатата, докато свеждаше глава надолу и прошепна името си.

— А това е Мартин.

Мартин беше десетгодишен, също одрал кожата на баща си. Той се усмихна широко и показва новопоявилите се, неизраснали напълно зъби, като се поклони възпитано. Бащата разроши косата му и момчето гордо се облегна на него.

— А това е най-голямото ни момиче. Бенедикт.

Бенедикт нямаше никакъв шанс да се разхубави като порасне и не приличаше на родителите си. Вярно, имаше големи кафяви очи, но носът беше огромен, а брадичката — прекалено груба. Косата дълга, прекалено дълга за нещо толкова рядко и без блясък. Ако беше момче, тъмните дебели вежди щяха да ѝ отиват, но за едно единайсетгодишно момиче бяха прекалено гъсти и склучени над носа. Кожата ѝ не беше светла като на Каролин и Мартин. Изглеждаше сивкава, може би поради екземата, която имаше; Сюне усети мириса на кортизонова паста, когато се наведе, за да я поздрави.

— А това — каза Ребека и измъкна едно около четиригодишно момченце изпод масата — това е най-малкият ни човек. Хенрик. Поздрави Сюне, Хенрик.

Детето беше най-очарователното същество, което Сюне бе виждала, и толкова приличаше на майка си, че тя се засмя. Беше най-тъмното от четирите деца на Ребека, точно като нея.

— Да, да — обади се Кристиан Шулц. — Аз съм баща и на този малчуган тук. Просто на него му провървя повече с разпределението

на гените. Нали, Бенедикт? Но ти имаш ума на татко, нали, съкровище?

Сюне затърси какво да каже, с което да помогне на момичето. Умът на татко. Умът на татко.

Коледно тържество преди сто години. Сестрата, нежна и мъничка, в розова бухнала рокличка и лачени ботушки, в които всички могат да се огледат. Самата Сюне до нея, с развлечена народна носия, три пъти по-дълга от необходимото, с огромна брошка, толкова тежка, че виси като буца върху ризата, под която още няма наченки на гърди.

Но тя беше наследила ума на баща си, така казваха всички. Умът на баща си. Като че ли това по някакъв начин би могло да бие една розова рокля и лачени ботушки, да не говорим за шепота на възхищение, жужащ в парфюмираната атмосфера около принцесата.

Бенедикт затъпка на място, но Сюне не измисли какво да каже. Вместо това гледаше Хенрик. Той се заусуква, усмихна се и зарови глава в тънкия врат на майка си.

— Ами заповядайте — покани ги Ребека с мазен глас. — Масата е сервирана.

Беше ужасна идея. Най-лошата идея на Ребека.

Сюне огледа огромната трапезария. Масивна дъбова маса заемаше почти половината от пространството. Над нея висеше кристален полилей. Никакво типично месингово изделие за „Хъовик“^[1] с пет-шест крушки, не; кристален полилей! С висящи кристални висулки, стотици, наподобяващи живи свещи, по които се стича восък. На стената до масата висеше картина на Якоб Вайдман^[2] и, честно казано, това беше единственото привлекателно нещо в огромното помещение. Всичко беше скъпо. И грозно. Всичко, от махагоновата салонна масичка до статива с принадлежности за камината (всички от месинг, отрупани в орнаменти в стил рококо и древна индианска култура), през стенните абажури, които напомняха нещо италианско, ужасно натрапчиво, и със сигурност щяха да изглеждат много по-добре, ако си бяха останали там, откъдето идваха.

Както казах, ужасна идея. Ребека беше настояла.

— Той трябва да те види, Сюне. Вече започна да подозира нещо. Познава всички, с които се срещам. Приятелките ми, искам да кажа.

— Аз не съм ти такава приятелка.

— Но той мисли така.

Беше изминала една година. Виждаха се почти всеки ден. Правеха любов в апартамента и никой от тях не беше вярвала първоначално, че това може да погълне толкова време. Телефонът звънеше пет-шест пъти през деня. Ребека се появяваше хаотично, винаги задъхана, когато идваше или си тръгваше. В последно време пристигаше в леглото на Сюне дори в неделните сутрини. Към пет призори. Семейството знаеше, че е на работа, никой не можеше да заподозре, че една майка на невръстни деца може да ползва за нещо друго часовете, когато децата спят, освен за кариерата си. Тя пристигаше, любеха се, после си отиваше.

Сюне я взимаше с колата си от работа. Почти всеки ден. Това им подаряваше още половин час. Беше уморително. Десет минути след три и половина тя изфучаваше за вкъщи, взимаше колата си и паркираше в съседния квартал, до новото работно място на Ребека в четири и петнайсет. Практикантите свършваха в пет часа.

От време на време причакваше Ребека сутрин, на път за работа. Също в съседен квартал, но еднакво труднодостъпен и гълтащ от времето; далеч от хорските погледи, от главните улици. Ребека отиваше там всеки ден, въпреки че Сюне се появяваше само два пъти седмично. Ако не за друго, да ѝ даде някое стихотворение. Или книга. Или роза. Рядко рисунка.

Но си позволяваха повече от това. Имаха законно време заедно. Най-хубавото от всичко. Веднъж месечно горе-долу — ангажименти, които Ребека беше споделила със семейството си. Можеха да вървят с вдигнати глави през града, да зяпат витрините, да докосват ръцете си леко и непринудено, случайно, между другото, без някой да заподозре каквото и да било.

Време, изпълнено с щастие. Време, изградено от лъжи, премълчавания и компромиси от двете страни, неизвестни за другия. Но също време — изпълнено с надежда.

— Картофи?

— Да, благодаря.

Сюне не можеше да пропъди мисълта, че това е ужасна идея. Ядеше от храната на Кристиан Шулц. Пиеше виното му, говореше с децата му, които дори я харесваха. Спеше с жената на Кристиан Шулц.

— С какво всъщност се занимавате? — попита той и се усмихна.

— Работя в Министерството — преглътна Сюне.

— Там се запознахме — добави охотно Ребека. — Нали съм ти казвала.

— Аха. Шеф на експедицията?

— Нее...

— Началник-отдел?

— Не, всъщност съм първи съветник — каза Сюне. — Най-обикновен досаден съветник.

Бенедикт изсумтя и погледна баща си.

— Съветник, съветник, сенилен проклетник!

Родителите замлъкнаха. Сюне се засмя.

— Така е, човек може наистина да оглупее от тази работа. Убийствено скучна е.

Кристиан Шулц си сипа още агнешко месо. Беше сухо като подметка, а сосът имаше вкуса на торо, който не можеше да бъде сбъркан, а явно сметаната отгоре бе за камуфлаж.

— Тогава можете да си смените работата — каза той, без да погледне Сюне.

— Да, така е, но няма да ми остава време за... За другото. Имам куче.

— Какво куче?

Това беше Мартин.

— Помияр.

— Татко, какво е помияр?

— Смесено куче. Казва се смесено куче.

— Спокойно можеш да го наричаш помияр — настоя Сюне, — но не и на английски. Това означава, че майката и таткото са се харесали, но са от различни породи. Понякога стават големи сладури. А и са по-здрави и умни от чистите породи.

— Баба и дядо имат два английски сетера — заяви Бенедикт.

Сетери. Нервни, досадни негодници.

— Така ли? — обади се тя — Значи сте свикнали с кучета тогава?

— Но те живеят навън — обади се Каролин.

За първи път се намесваше.

— Не им е позволено да влизат вътре, за да не цапат. С кучешки косми. Но имат страхотна колиба. Дядо ги води на лов.

— Веднъж седмично през есента, нали? — каза бързо Сюне с поглед, забит в размекнатия карфиол. — Моето куче живее вътре. Разхождаме се в гората всеки ден. Е, пада голямо миене, разбира се.

— Не можем ли и ние да си вземем куче?

Не можеше да преглътне карфиола.

— Ребека ми каза, че пишеш книги за деца — каза Кристиан с усмивка, която не можеше да бъде разгадана.

Сюне усети, че се изчервява, опитваше се да се овладее с мисли за лед, лимони и белина; обикновено помагаше, но не и сега.

— Ами... Писане и писане. Сигурно нищо няма да излезе.

Потърси с поглед помощ от Ребека, но Хенрик поиска някой да му нареже месото.

— Какви книги са това? — продължи Кристиан. — За каква възраст, искам да кажа?

— Ами, още не съм решила.

— Така ли? Не трябва ли с това да се започне? Човек винаги трябва да си постави ясно целта, за да може да я постигне.

Сюне не отговори. Карфиолът беше обиколил многократно чинията и направо се разпадаше.

— Самият аз се отчайвам като виждам колко лоши са повечето неща за деца — продължи Кристиан Шулц. — За щастие, децата започнаха да се интересуват от документални неща. Специализирана литература. Ето, Хенрик, например...

Той кимна към момчето, което се опитваше да набоде парче месо и картоф с вилицата, но се отказа и използва пръстите си.

— Дори на Хенрик повече му харесва да чете за динозаврите.

Сюне заряза борбата с изчервяването. Знаеше много добре как изглежда — червена като домати и с избила пот под носа.

— Нищо не може да замести детските книги — каза тя и откри, че е повишила тон. — Всъщност нищо не може да замести литературата.

Прехапа устни, усетила колко банално прозвуча това, колко политически коректно; не можеше да си представи нещо по-лошо от спор с Кристиан Шулц.

— Всеки с вкуса си — усмихна се той. — И кои книги ще ни препоръчаш тогава?

Сюне не отговори, потърси отново помощ, но Ребека стана и отиде да претопли соса.

— Е, какви ни препоръчваш?

Лицето му беше надменно, загоряло от слънцето, с излъчване, което Сюне не смееше да срещне с поглед.

— Астрид Линдгрен — промълви тя на покривката. — Ане Кат Вестлю.

Кристиан Шулц се засмя; самоуверен, гръмогласен, мъжки смях.

— Оригинално! Много оригинално!

— Кристиан!

Ребека стоеше със сосиерата в ръка. Беше облечена като шеф на експедиция — бяла вълнена пола и блуза с маншети и малки апликации.

— Стига вече!

Когато постави сосиерата на масата, тя направи кафяво, мазно петно върху покривката. Кристиан Шулц обиколи всички с поглед. Сюне гледаше кафявото петно, то бавно се разрастваше, преди да попие напълно в дебелината материя на покривката. После вдигна поглед към Кристиан. Изражението му носеше прастария белег на човек, който не разбира нищо; подчертано от безпомощното протягане напред на ножа и вилицата. И все пак, нещо в устата му — лекото потрепване на горната устна — издаваше друго, че е на ръба на объркването.

— Все пак, не можем ли наистина да си вземем куче? — започна да мрънка Хенрик.

В три посред нощ звънна телефонът.

— Това не може да продължава — плачеше тя отсреща. — Не мога да лъжа повече.

Това беше първата сериозна среща на Ребека с черните дупки. Щяха да се появят още, много повече, но точно сега, тази вечер, тази нощ в Сюне за първи път се прокрадна усещането какво е на път да причини на друг човек.

На следващия ден Сюне чака цял час в повече на едно от обичайните места. Беше застанала при перфоратора за излизане в четири без петнайсет и не постигна друго, освен отбелязването на предварително напускане на работното място.

Вкъщи на хладилника висеше бележка. Написана на ръка, малка бележчица, откъсната от голям лист хартия. Беше прикрепена към хладилника с едно прасенце магнит; търкаляше се в чиния и на коремчето му пишеше: „Престани.“

„Сюне!

Това не може да продължава. Не издържам. Не мога.

Благодаря за всичко.

Остави ме на мира.

P.

P.S. Ключовете са в пощенската кутия. Пак аз.“

Лежеше на пода, без да знае как се е озовала там. Имаше кръв навсякъде, муцуната на кучето също беше цялата окървавена. Когато се добра до банята, разбра, че има нужда от шевове. Веждата ѝ беше разцепена почти на две и раната бе цъфнала в грозна гротескна дупка.

Тръгна към дежурния лекар. Настояваше да го направят без упойка.

Ребека дори не беше изписала цялото си име.

Дори това.

---

[1] Едно от скъпите предградия на Осло. — Б.пр. ↑

[2] Норвежки експресионист, автор и на големи декоративни пана. — Б.пр. ↑

Петер се върна. След като не бях виждала муцунката му от половин седмица, не само че изпитвах съжаление, но ме обхвана някакво потискащо чувство на тревога. Питам Аша за него, но тя си остана, както винаги затворена. В движение отбелязах, че тя може би се притеснява той да не ми пречи. Наложих се няколко пъти да я убеждавам в обратното. Сега тя винаги го води със себе си, а вчера ме изненада, като дойде сам. Започнах да го уча на норвежки. Трудно е да си представи човек по-безполезно знание за едно бедно момченце от Мавриций от владеенето на норвежки език. Но на него му харесва. Обича да учи и го прави потискащо бързо. „Хей, хоп, братче мое“ — поздравява ме той на норвежки и грейва като ме види. Засмивам се докато му обяснявам, че това го казвам аз. Той трябва да замени „братче“ със „сестричке“. „Хей, хоп, сестричке моя“ — ми каза той днес.

Сега, след четири месеца на Мавриций, започвам да си възвръщам денонощието. Ритъмът не е напълно възстановен, трябва да си призная, но поне успявам да заспя в три призори, в пълен мрак и изтощителна умора. Ако ми провърви, успявам да пренебрегна грачещите звуци на една светлосива чайкоподобна птица с яркожълта човка, която начева какофонията си всеки ден на изгрев-слънце. Херве ме закара до най-близката книжарница, откъдето си купих двайсет нови джобни издания. По-бавно се четат на английски, но пък по-дълго.

Тази седмица ходих до градчето два пъти. Безпокои ме, че мислят, че съм от Южна Африка. „You from South Africa, man?“^[1] Защо пък да съм оттам? Високомерна ли изглеждам? Или защото говоря английски? Вярно е, че повечето туристи на острова говорят френски и немски, но има и други англоезични страни, освен Южна Африка. Наум проклинах родителите си. Френският ми беше като матерен на пет години. Сега най-много да успея да си поръчам кафе и хляб.

— Не, опазил ме бог — отричам аз и те се превиват от смях.

Получих ново писмо. Препратено е. Нямам представа кой може да го е направил, какво се случва вкъщи. Този път печатът е различен, различен и плашещ; прииска ми се да изгоря писмото преди да го прочета, но и това не смея да направя. Вместо това го пъхвам запечатано между покривалото и сламата на покрива, дори за кратко успявам да забравя напълно за него.

Освен това има предупреждение за циклон. Дъждовният период вече е свършил, но само на трийсет мили северно от брега вятърът е образувал огромен водовъртеж, който се издига като дъга. Забелязах го, когато издърпаха лодките на брега. Пъргави мъже по бермуди и тениски разчистиха брега от малките лодки, докдето ми стига погледът. Усилията им ме тревожат. Херве се опитва да ме успокои, но въпреки това прави обиколка на бунгалото, като проверява покрива и стените, почуквайки по тях, мислейки си, че няма да обърна внимание на това.

— Стой вьтре, ОК? — казва той. И отново се усмихва.

Циклонът ме навежда на определени мисли, дъждът вече се изсипва като из ведро. Изви вятър и не знам какво да правя с прозореца на хола, който е без панти. Бунгалата, които съм видяла, нямат стъкла на прозорците. Поради липса на нещо по-добро, препречвам на прозореца една облегалка на стол. Надничам навън, но не мога да преценя дали нещо наистина се случва. Поне нещо друго занимава мислите ми. Писмото си остава на мястото. Може пък циклонът да го отнесе и тогава вината, че ще остане непрочетено, няма да бъде моя.

Но копнежът ми по нея не утихва. Започвам да се чудя дали някога ще престане. Улавям се, че поглеждам към часовника без причина. Може да се дължи на факта, че нося часовник, подарен ми от нея, спортен часовник, за който отдавна мечтаех, но не можех да си го позволя, който лежеше на нощното шкафче, когато наченах първата си книга; върнах се клатушкайки се от един импровизиран купон с приятели, които мислех, че отдавна съм загубила, компания, в която тя не можеше да присъства заради децата, но когато се прибрах и се плъснах в леглото, той лежеше там, на нощното шкафче, пожеланият от мен часовник. На гърба му беше гравирано: „P+C=C“ и датата. Тук не го свалям от ръката си. Само като се изтривам след като съм си взела душ, и тогава върху загарялата ми ръка остава да блести едно снежнобяло кръгче, което ми напомня откъде идвам в този свят.

Но не затова го поглеждам. Поглеждам го, за да следя времето. Опитвам се да усетя дали болката е излекувана, както казват, че отминаващото време прави.

Досега не съм усетила нищо такова; явно трябва да е лъжа.

---

[1] От Южна Африка ли сте, госпожо? (англ.). — Б.пр. ↑

Този път отне повече време и нещо се беше случило между тях. Ребека бе изпаднала в истинско умопомрачение. По-лошо от предишните пъти. Много по-лошо. Затова трябваше време. Цели две седмици.

Сюне се опитваше да омаловажи абсурдното преживяване по време на неделната вечеря в семейство Шулц. Кристиан с бдителния му поглед, изпълнен с подозрение, за което вероятно сам не предполагаше, може би защото всичко беше просто немислимо.

Но лошото бяха децата. Срещата с тях.

Паметта започна да я мъчи. С всяка отблъсната мисъл изплуваха стари спомени. Чувстваше мозъка си като огромна стая, която на живот и смърт трябваше да е препълнена. Претъпкана.

Баня с черно-бели плочки, като крива шахматна дъска от линолеум. Най-най-първият ѝ спомен. Беше на три годинки. Може да е било неделя. Разполагаха с време. Бебето беше на пода, върху хавлиена кърпа. Бебето беше розичка, голото му телце — напудрено като с пудра захар и ритаци в кръг крачета. То предпазливо се усмихваше и издаваше всевъзможни звуци.

Майка им се засмя, клекна и сложи ръка върху коремчето му. Натезжалите от мляко гърди тежко и мързеливо висяха над лицето на бебето, което зяпаше и гъргореше, а от зърната капеше мляко, няколко капки паднаха върху личицето му. Тя внимателно ги изтри с палец и се изправи.

Малката баня с черно-белите плочки беше топла, влажна и претъпкана. Сюне подуши сестра си; тежки, дълбоки вдишвания, които поемаха дъха на майка ѝ, въздишките и сапуна — и ги отвеждаха чак до корема ѝ. Тя легна до бебето — толкова близо, колкото ѝ позволяваха; светкавичният поглед на майка ѝ ѝ попречи да осъществи пълноценния контакт, за който мечтаеше. Тя искаше да притисне и да помачка сестричката си, като залепи нос в нея. Внезапно легна на пода, вирна крака и заимитира бебето. То се обърна с лице към нея. Бебето имаше само една трапчинка, доста несиметрична. Не в средата на

бузата, а почти долу, до брадичката. Приличаше на баща ѝ. Ухаеше като майка ѝ.

Сюне остана да лежи по гръб, в пълен покой. Родителите ѝ си миеха зъбите. Бяха красиви. Толкова различни. Баща ѝ — космат по цялото си тяло, което правеше кожата му да изглежда по-тъмна от тази на майка ѝ, въпреки че беше посред зима и ужасно далече от слънцето, лятото и баба. Бледата кожа на майка ѝ изглеждаше толкова гладка, мека; бедрата ѝ едва видимо потрепнаха, когато баща ѝ я побутна — един гальовен жест, който разсмя майка ѝ и тя изплю пастата за зъби върху огледалото.

— Ей, татко...

— Ммххх... Гррр... Плюв!

— Защо бедрата ти са толкова мускулести, а на мама толкова меки?

Сюне беше коленичила и удряше с единия юмрук по бедрото на баща си, а с другия — по бедрото на майка си.

Възрастните се засмяха, но това нямаше значение. В банята беше топло. Вратата бе затворена, прозорецът — също. На пода лежеше малката ѝ сестричка и гъргореше, а майка ѝ и баща ѝ се гледаха с най-красивия си поглед. Баща ѝ я хвана за ръката и клекна до нея. Почти не остана място, така че той се плесна по бедрото и го предложи като стол.

— Виж сега... — започна той — Това се дължи на...

Майка ѝ рязко го прекъсна.

— Защото там събирам млякото, разбираш ли? Млякото за бебето.

Бащата се изправи, вдигнал Сюне с едната си ръка, а със свободната прегърна жената с млечните бедра. Той се засмя и заклати глава, но майката го отблъсна и им даде по една целувка.

Сюне усети толкова красота в погледа на възрастните и почувства топлината, излъчвана от всички тела там вътре, в малката баня, черно-бяла и претоплена.

И защо си спомня всичко това?

Децата бяха най-лошото.

Децата бяха лошото.

Трябваше да ги забрави.

Тя прие обратно Ребека със сълзи на щастие и прошка, с любовни признания и обещания. Сюне се изфука с белега на веждата, все още розов и биещ на очи, като се закле, че е припаднала.

— Как иначе бих се сдобила с този огромен белег? — настояваше тя и Ребека ѝ повярва.

— Ако искаш да скъсаме, трябва да ми кажеш в лицето, обещавай ми — настоя Сюне. — Лице в лице. Никакви бележки повече. Вече изпитвам ужас от хладилника, за бога.

И тя се изсмя високо и екзалтирано.

— Ако ще слагам край, никога няма да мога да ти го кажа в лицето — отговори тихо Ребека. — Децата те харесаха. Особено Хенрик.

— С други думи: Кристиан не може да ме понася.

Пръстите ѝ си играеха с върха на веждата.

— Не го съди прекалено сурово, Сюне. Той е добър баща.

— Аха. Можеше спокойно да си спести онова подмятане към Бенедикт. Като че ли на едно единайсетгодишно момиче му пука дали е умно или не! Тя иска да бъде красива, нали, а знае много добре, че не е.

Ребека дръпна ръката си.

— Тя е красива. Казвам ѝ го всеки ден. И Кристиан е наистина добър баща. Той обича децата си.

— Да, кой не ги обича — изломоти Сюне.

Ребека рязко се изправи. Тя заобиколи леглото и застана от страната на Сюне; стоеше така, с гол ханш, без да се срамува.

— Нищо не знаеш за това, Сюне. Затова просто престани да говориш за него. Кристиан си има своите грешки... искам да кажа, като съпруг, но...

Сюне се опита негласно да се съгласи, но беше прекъсната.

— Но поне е изключително верен съпруг. И най-добрият баща, за който едно дете може да мечтае. Той ги следи, винаги е на разположение, чете им, говори с тях, учи ги, той... Знаеш ли от какво най-много се страхува? За бога, не сме правили любов от една година, той си мисли, че аз... разбира се, страхува се и да не ме загуби. Но най-много се страхува, направо е ужасен...

Тя протегна нагоре ръце и ги сложи зад тила си, сякаш се опитваше да се вземе в ръце в буквалния смисъл на думата.

— Най-много се страхува да не загуби децата. Ето от какво се страхува. Не да не загуби мен. Поне не на първо място.

Сега почти шептеше. Нямаше какво да се каже. Така че Сюне отметна завивките.

— Наистина ли не си спала с него от една година?

Разбира се, не трябваше да пита. Имаше толкова много опасни, незаконни въпроси между тях, а този беше един от най-гадните. Трябваше да остави неизказаното, това беше достатъчно. Но толкова отдавна я беше мъчила мисълта, че Ребека има мъж, който я чака вкъщи, някой, който я докосва, който я докосва по същия начин като нея, това беше толкова болезнено и опасно, че Сюне никога не се осмели да попита.

— Не съм го докосвала след първото ни преспиване.

— След моя или след твоя първи път?

— Не изкушавай щастието — каза тя и Сюне усети, че леко се усмихва.

Сюне лежеше със затворени очи. Беше щастлива. Преди десет минути бе смазана от чувство за вина.

— Аз също се страхувам — прошепна внезапно Ребека.

Беше се стъмнило и розовите отблясъци от халогенната улична лампа, които проникваха през прозореца, потопиха телата им в женствена, невинна светлина; почти девическа.

— Аз също изпитвам ужас, че мога да загубя децата си.

И тя се разплака с чужд и непознат плач — толкова различен и далечен, толкова извън усещанията на Сюне. Тя даваше всичко от себе си, но разбра, че това не е достатъчно.

Тази нощ Ребека пренощува при Сюне — за първи път.

Постепенно заспа и бълнуваше насън. Повечето беше неясно, по-скоро хленчене. Но от време на време, и то само защото Сюне не желаше да го чуе, което изостряше против волята ѝ още повече сетивата, от време на време чуваше как Ребека вика името на най-малкия си син.

Сюне плътно запуши уши и си помисли, че е на път да загуби всичките си приятелки.

Пропаданията на Ребека изтощиха и двете. Точно защото разрушиха и Сюне, изстискаха силите ѝ, пришпорваха я като кошмар и унищожиха крехката основа, която тя успяваше да изгради под тях след всяко пропадане, ѝ попречиха да прозре болката на Ребека, поне не цялата.

Винаги започваше с оттегляне. В началото, може би първата половин година, то беше ясно, почти вербално; Ребека помолваше за няколко дни почивка; грубо, тя буквално се отдръпваше, без дори да положи усилия да измисли извинение. Първоначално Сюне се вкопчваше в нея, но после, след повторно отблъскване, се затваряше в себе си, потопена в сълзи и отчаяние, но и с вярата, че този път, този път Ребека ще удържи на обещанието си. Една цинична равносметка щеше да облекчи нещата, защото знаеше, че Ребека ще се появи отново гола, близка, жадна за ласки и изпълнена с благодарност, че Сюне е издържала и този път. Но Сюне Ниелсен не притежаваше този цинизъм.

Причината се криеше и в това, че Ребека разбираше какво причиняват на Сюне тези ужасни периоди и затова направи доказателствата за разпадането на връзката им още по-неясни. Вече не беше така пряма; преди, например, тя можеше да наруши уговорки, твърди и свещени. Без дори да се обади. Сега бе станала по-вежлива, привидно сърдечна, Сюне нямаше за какво да се залови, да го изтъкне като аргумент и открито да покаже на Ребека какво ѝ причинява.

Постепенно на Сюне започна да ѝ липсва тази прямота. Тя полесно се справяше с нея. Бе по-лесно да се оправи с несъстоятелните извинения на Ребека, отколкото с мъката ѝ. Събиранията им ѝ се услаждаха повече, когато Ребека се появяваше с неподправените си оправдания, отколкото по-късно, когато вече нямаше за какво да иска прошка; не беше виновна за пропаданията в черните дупки, тя просто пропадеше в тях и нямаше за какво да се улови.

Винаги беше съсипана, когато се връщаше.

Справяха се с това различно.

Бяха различни.

Сюне се влюби в жена, четиринайсет години постара от нея. Бе опияняващо горда, че жена над четирийсетте я желае. Ребека беше майка. Не само майка, а майка на четири деца; качество, което изпълваше Сюне с неописуем възторг. Тези четиринайсет години разлика, които я ужасяваха в началото, сега се превърнаха в триумф. Понякога затрептяваха заплашително помежду им; вярно, когато се набиваха на очи, като незнанието на Ребека например, как да се оставят непоръбени клошираните панталони от седемдесетте над развързаните обувки, но пък в замяна — макар и бегло — можеше да си спомни голямото рок движение в Осло. Сюне не беше убедена, но понякога я осеняваше, че разликата във възрастта е причина и за други неща. Животът на Ребека бе праволинеен и предначертан от мига на идването ѝ в Норвегия: преуспяваща и тесногръда, с чувство за отговорност и за цел, смисъл, деца, дом и кариера оттук до края на света. Сюне се беше лутала в детството си и бе скочила с главата надолу в един буен младежки живот. Тя сама беше избрала пътищата си с ясното съзнание, че може да кривне в друга посока всеки момент, внезапно и без предупреждения, отговорна само и единствено за себе си. Може би това се дължеше на четиринайсетгодишната разлика във възрастта.

Въпреки всичко тя ценеше факта, че Ребека бе по-голяма от нея. Една жена, истинска жена, я желаше.

Обожаваше десетсантиметровия дълъг, широк белег от вътрешната страна на бедрото на Ребека. Разбира се, че го беше забелязала още първия път, когато се съблякоха голи; той бе прекалено явен, с цвят на суров черен дроб. Но не попита нищо, преди да мине известно време. Ребека винаги се опитваше да го скрие, сякаш ръката ѝ автоматично отиваше върху него и оставаше там като превръзка, докато не се наложеше да я използва за друго.

— Знаеш ли, че именно там се събира млякото — прошепна една вечер Сюне, облегната на лявото бедро на Ребека.

— Какво?

— Точно, както че тигрицата е жена на лъва. Вярвах в това, докато станах на девет. Не подценявай детските знания за света, Ребека. Никога. Какво е това?

— О, това ли? Грозно е. Знам.

Тя бързо дръпна завивката над бедрото си.

— Съвсем не е грозно — каза Сюне. — Но откъде е? Какво се е случило?

— Трябва да направя нещо с него. Знам.

— Ребека!

— Бенедикт падна във водата. Беше само на три. Сkochих след нея.

— И?

— Имаше някаква метална пръчка там, под водата. Не се виждаше, защото имаше прилив. Хванах Бенедикт. Всичко мина добре.

И отново постави ръка върху белега. Над него беше надвиснала някаква тържественост, като медал, и Сюне махна ръката ѝ.

— Само да посмееш да направиш нещо с него! Това е спомен! И е страшно готин!

Тогава Ребека се засмя. С онзи зрял, тих, бълбукащ смях, който Сюне обожаваше, онзи смях, който говореше, че Сюне е глупачка, но прекрасна глупачка.

Лявото бедро на Ребека беше скъпо на Сюне. Въпреки това не успя да я отучи от навика да крие белега чисто рефлекторно, всеки път, когато я изненадваше, в банята, в тоалетната или когато се притискаше до нея в леглото.

— Откъде си? — Питаше шепнешком Сюне и целуваше белега.

— Не можеш ли да ми кажеш, Ребека?

Бедрото потреперваше, а белегът беше солен на вкус.

— Кристиан иска да го махна. Да направя нещо с него, искам да кажа.

— Откъде си, Ребека?

— От Корея, знаеш много добре.

Тя седна в леглото и Сюне остана с лице върху колената ѝ. Ребека я отблъсна и се зави плътно със завивката. В непрогледния мрак очите ѝ приличаха на две черни дупки, с проблясък от отражението на светлината през процепа на вратата. Диамантени очи.

— Да, но...

Сюне също седна — отвита, облежната на дясната си ръка, и махна косата от лицето ѝ.

— Но ти си...

— Прекалено стара?

— Да... Не, кога дойде тук?

Ребека зарея поглед в пердетата.

— През 1950 година — отговори накрая. — Две седмици след началото на войната.

— Но аз проверих и прочетох, че корейските деца не са започнали да идват преди...

— Татко, осиновителят ми, беше там. Бил е млад и първо е работел за американците, а после за ООН. Взел ме е от улиците на Сеул. Била съм на четири години. Няма повече за казване.

— От улицата? Не си ли била в детски дом или нещо такова? А майка ти? Не знаеш ли нищо за родителите си?

— Честно казано, Сюне, това не е чак толкова интересно.

Тя стана и отиде до тоалетната. Когато се върна, започна да се облича. Пъхна ръце в пуловера, но остана така за миг, преди да го облече.

— Майка ми била мъртва. Това поне е сигурно.

— А баща ти? Знаеш ли нещо за него?

Ребека беше вече облечена. Обърна се на вратата с ръка на бравата, докато отново затърси нещо с поглед из пердетата, каквото и да беше то.

— Ще ти се обадя преди уикенда. Става ли?

— Разбира се, че става — промърмори Сюне. — Каквото и да направиш, става.

Последното беше казано прекалено късно, за да може Ребека да го чуе на излизане.

Циклонът не ни удари. Така поне ми казаха. Отказал се точно на косъм, твърдяха те, но доколкото разбирам, може да се каже, че вече съм преживяла циклон. Две палмови дървета точно до бунгалото се счупиха, а облегалката на стола, препречена на прозореца, се оказа смехория. Вятърът профуча напъряко през хола, улучи един рафт с чинии, които станаха на пух и прах. Но вятърът остави писмото. Проверих дали е там, беше прогизнало, но нямах сили дори да го докосна, оставих го да си лежи там, под покривалото. Разтревожи ме, че не изчезна, но, от друга страна, щеше да е по-лошо, ако се беше случило сега. Дъждовното време този път категорично приключи. Преди идването ми имах само бегла представа за нещо, наречено дъждовен период, но от брошурата, която ми връчиха, стана ясно, че дори не си струва да се споменава за това. Защото температурите били най-високи именно през декември, януари и февруари, дори половината от март, точно по време на дъждовния период. Бих проклела всяко дъждовно време със студ. Тук беше топло. Но че валеше, валеше. Не през цялото време и не дълго, но когато се случваше, шлюзовете се отваряха като пелерина, метната върху върховете, и всяка дъждовна капка се надпреварваше като на състезание. Много пъти съм лягала на тесния бряг под бунгалото ми под греещото слънце и зашеметена от топлина и немара, съм се събуждала от скупчените облаци, без да успея да се прибера преди бурята да удари.

Сега е по-хладно, в смисъл не непоносимо горещо. Облаците са по-светли, по-леки, по-бели. Събуждат носталгията в мен, тръгнали на север, на север; винаги на север.

Тук съм от четири месеца и девет дни и гърбът ме боли. Този път болката не е на психическа основа. Седя неудобно. В смисъл, седяла съм неудобно на един боядисан в бяло и разкривен градински стол със стоманена рамка и седалка от напречни дъсчици. Писах на сестра ми да ми изпрати друг стол. Работен стол. На който мога да седя удобно и да използвам вечерите и половината от нощта в опит да свържа някои

нишки в живота си, подобно опака плетка с трудни и обърнати шарки. Първоначално се опитах да си купя един оттук, съвсем естествено, Херве ме закара до Порт Луис и изнамери някакъв магазин, в който наистина се продаваше канцеларско оборудване. Имаха най-различни. Нито един удобен и всички тапицирани с изкуствена тъкан. С изключение на най-скъпите, които, разбира се, бяха с истинска кожа. В тази горещина! И писах до вкъщи.

Вчера Херве ме закара до летището да си прибера стола. След пет часа чакане в претъпкано помещение с климатик, вероятно взет под наем от някой музей на техниката, се отказах. Досега бях платила на един мъж с бяла риза и с неизменните териленови панталони, който разнасяше през цялото време сгъваема масичка, две хиляди рупии. Без квитанция. И най-вече без стол.

Днес пратих Херве обратно, сам. Дадох му още пари плюс петстотин рупии за подкупи. Върна се след три часа, с широка, бяла усмивка, нарамил кашон с Рабами стол, произведен в Дания. Трябваше да го пратя сам още вчера.

Преди две седмици се появи друг мъж, и той по бяла риза и с вечните панталони от изкуствена материя, със сгъваема масичка под ръка. Това беше вид легитимация за служителите, поне за мен; доказателство, че не са в захарното производство. Той ме попита — много вежливо, но все пак с лошо прикрито подозрение — колко време съм решила да остана тук. В декларацията за влизане в страната, която носеше, бях написала „Цел: Ваканция“ в отговор на въпроса за целта на посещението ми. В графата: Колко време ще остана, бях написала: „Най-много три месеца.“ Мъжът с масичката ми обърна внимание, че съм надхвърлила срока с един месец. Усмихнах се и се опитах да изглеждам женствена. Не беше лесно пред мъж, петнайсет сантиметра по-нисък от мен и приблизително двойно по-дебел. „Ще се видим пак, мадам“ — каза той полузаплашително, полузакачливо. Посещението му ме тревожи няколко дена. Но се успокоих с мисълта, че когато се случи отново, ще трябва да мина и по този път.

Цели пет дена си намирам извинения, че не пиша. Вечерите каня Петер, който вече може да съставя цели изречения и дори изглежда, че ги разбира. „Може ли една кола?“ — пита той непрекъснато на норвежки. В кашона от стола са наредени „Карлсон, който живее на покрива“, „Емил от Льонеберия“ и четирите книги за Аврора, които

поръчах. Като изключим и четирите, написани от мен, усещането, когато ги извадих отново, беше непривично, неприятно, почти гадно и ги пъгнах отново под матрака. Чета четвъртата част на Аврора и се чудя колко ли може да научи за това време. Искам да кажа, че не мога да остана вечно тук. Щом си помисля, че рано или късно трябва да си замина, веднага се сещам за Петер. Петер може да дойде с мен. Петер не може да дойде с мен. Разбира се, че не може. Той живее тук, тук живее, има си майка или баба, или прабаба, или там каквато му се пада Аша.

Ако Петер можеше да дойде с мен у дома, нещата щяха да са различни. Това наистина щеше да значи нещо. Отговорност, задължение; той щеше да бъде медалът ми, който можех да държа като щит пред себе си срещу всички неизказани упреци. Щит от злато. Щеше да се превърне в смисъла на живота ми в Норвегия, най-добрата причина на света да бъдеш жив изобщо; нещо ново и различно, с което можех да слепя парчетата си живот. Не само заради себе си, но и заради другите. Доказателство, че имам право на съществуване; повече никога нямаше да съм сама. Щях да имам най-красивото, най-умното дете, което някога са виждали. Сигурно щеше да стане лекар. Или компютърен бог. И несъмнено щеше да играе в националния отбор по футбол, въпреки че е дребен за възрастта си.

Мисълта ми действа приспивно и аз дълго се усмихвам. Но се сещам за писмото и заставам нащрек, напълно будна.

— Здравей, Сюне! Цяла вечност от последния път! Къде, по дяволите, се изгуби?

Преди някоя от тях да е казала каквото и да било, Фин вече си беше дръпнал стол от съседната маса.

— Здравейте — каза той, погледна Ребека и протегнатата ръка. — Фин Симонсен!

— Ребека — отговори глухо тя и се изправи наполовина.

— Е, как е, а? Съвсем изчезна?!

Той побутна главата на Сюне и тя се наклони към него.

— Двамата с Фин играем баскет в двора — обясни тя, без да знае как да постъпи.

— И гледаме видео, пием уиски, ходим на кино, отиваме до остров Ховед през лятото — бързо добави Фин, като не изпускате Ребека от очи. — И се заглеждаме по жени.

— Стига си се занасял — каза Сюне, но не можа да скрие усмивката си.

Само как се беше надявала на това. Мечтала бе за него. Стотици пъти. Понякога непрекъснато. Обетът за мълчание, който бе дала с ръка на сърцето с призоваване на всички световни беди да се струпат върху нея и семейството, ако го наруши, ѝ пречеше да се покаже с Ребека. Кратките, откраднати мигове през очите на другите — дори вечерите се прекарваха в най-отдалечените и скътани ресторанти, за да се намали до минимум шансът да попаднат на някой познат — чисто и просто ѝ отнемаха възможността да се покаже с нея.

— Заета си, значи. Много работа!

Той махна на келнера и си поръча бира. Сюне не искаше да го накара да си тръгне. Искеше го седнал тук, загледан в жената с красивите черни очи и така очертани устни, че не се нуждаеше от контурна линия, толкова подканящи за целувка. Искеше ѝ се да протегне ръка през масата, да вземе ръката на Ребека и да я подаде на Фин, за да усети кожата ѝ: „Пипни, почувствай, не е ли великолепна, толкова гладка и суха, толкова женствена!“ Сюне искаше той да усети

аромата на Ребека, лекия, екзотичен аромат, който не се дължеше на парфюм; „Почувствай! Помириши! Виж!“

— Ако трябва да съм честна, Фин, имахме важен разговор. Не мога ли да ти се обадя някой друг път?

Той многозначително поклати глава.

— Разбира се — каза. — Но мога да си допия бирата преди да си тръгна, нали?

„Изпий пет — помисли си Сюне. — Изпий им всичката бира.“

— Честно казано — продължи прилепчивият, слаб мъж, — защо престана да тренираш?

Той се облегна назад и я измери с поглед, дръпна се встрани и изгледа цялото ѝ тяло.

— Напълняла си! Ха! Ела в петък, става ли?

— Ще видим.

— А ти? — обърна се той към Ребека. — С какво се занимаваш? Не съм ли те виждал преди?

— Не ми се вярва — каза Ребека.

Беше настъпила невероятна метаморфоза. Ребека се бе превърнала в непознат човек. Вече не принадлежеше на Сюне. На нейно място седеше хладният, но учтив шеф на експедицията, който Сюне бе видяла първия път, в Деня на свети Ханс, от когото всички малко се страхуваха. Беше издигнала невидима стена около себе си и развлечените дрехи сякаш не бяха на мястото си върху тялото ѝ. Първоначално Сюне се обърка от промяната. После се вбеси. Сърцето ѝ запрепуска диво и тя трябваше да се концентрира, за да успокои дишането си. Облиза устни и съвсем недискретно се заигра с копчетата на блузата си. Изчервяването ѝ биеше на очи и когато вдигна поглед, можа да види, само да отгатне усмивката по лицето на Ребека.

— Сигурен съм, че съм те виждал преди — настояваше Фин и посочи Ребека, затваряйки очи. — Познаваш ли Лисе и Фредерик?

— Не, аз със сигурност не съм те виждала преди.

Той остана така, загледан в Ребека. Никой не каза нищо, а Сюне се бореше с парализиращото смесено усещане за триумф и поражение; тя не успя да предпази Ребека от онова, от което Ребека желаше да бъде предпазена най-много от всичко на света, и едновременно цялото почти двуметрово тяло на приятеля ѝ издаваше, че е впечатлен.

— Добре — предаде се той и изпразни чашата си на една глътка.
— Да тръгвам тогава. Радвам се, че се запознахме! Той кимна на Ребека и прегърна Сюне. Прошепна ѝ нещо забързано и ентусиазирано в ухото, което тя не успя да чуе.

Ребека се държа хладно цялата вечер. Не пожела да отиде със Сюне в апартамента ѝ. Но от време на време това беше поносимо.

— Защо се страхуваш толкова през цялото време?

Беше се появила, без да имам дрехи за пране.

Плавно и естествено тя се облегна на рамката на вратата като тъмен силует срещу ослепителната светлина отвън, която ми пречеше да видя очите ѝ. Все още съм в леглото, въпреки че съм будна от часове.

— Да се страхувам? Не се страхувам.

Тя не отговори и макар лицето ѝ да остана невидимо, просто чувах появата на усмивката ѝ, от стена до стена, която ме накара да стана, за да я пропъдя, да я измета от бунгалото ми, където няма никаква работа. Не още. Не докато все още е чисто и подредено и мръсното бельо се побира в малък найлонов плик.

Но тя не си тръгва. Вместо това пристъпва в стаята бавно, но решително, като поглежда към двата градински стола.

— Мога ли да седна за миг?

Какво се е случило? Английският ѝ е свободен и правилен; любезна, с напевен акцент. Изненадата ми пречи да кажа вежливо: „Не, не може, имам страшно много работа.“

— Разбира се. Искаш ли... Кафе? Искаш ли чаша кафе?

— Да, благодаря.

Столът едвам проскърцва докато сяда на него; под тежестта ми той винаги се огъва.

Шумоленето на чашите с кафе и на газовата печка пречи на тишината да стане мъчителна. Проточвам времето. Търся кафе. После филтър. Не намирам млякото. Но хладилникът не е толкова голям и най-накрая сядам и аз. Сърбам шумно и гледам чашата. Все още съм по тениска и бикини, но това изобщо не ме смущава.

Гласът ѝ се обажда напевно отново.

— Ваканция, разбира се. Тук съм на... ваканция. Разбира се.

Ръцете ѝ плътно стискат чашата, очевидно, без да се опари.

— Не те намирам за типичен турист.

„Не те намирам...“ Женицето ме беше излъгало. Слухтяло е наоколо. Благословена ярост се надига у мен; това е прекрасно, създава дистанция.

— Защо не искаш да се върнеш обратно?

— Защото съм на ваканция. Нали ти казах.

— Но не можеш да останеш тук за вечни времена. Или може би това обмисляш в момента?

Въпросът е недопустим. Напълно непозволен. Та тя е домашната ми прислужница. Минава всякаква граница.

— Минаваш границите — казвам аз.

— Разбира се, че ги минавам. Та аз съм домашната ти помощница. — Иронията е толкова fino изречена, че ме обливат горещи вълни. Тя е местна. Аз съм гостенка. Тя е възрастна жена.

— Нямах предвид това — промълвявам аз. — Просто искам да ме оставят на мира.

Аша се изправя грациозно и бързо, и с едно движение вече е на вратата, с гръб към мен.

— Внимавай с Пиеро.

Пиеро? Сега произнася името му толкова ясно, че не може да има недоразумения. Дори не звучи като „Петер“, просто не мога да повярвам, че съм го чула толкова грешно.

— Не можеш да го вземеш със себе си — заявява тя на наченалия ден отвън. — Започна да плаче вечер, защото е умно момче. Усееща, че тук не ти е мястото.

Като в незавършен бавен пирует, тя се обръща отново към мен.

— Пиеро е необикновено дете. Което разбира много. Вече е започнал да тъжи за теб, но прекалено те обича, за да престане да идва. Имай го предвид. Само за това те моля. — Отново застава така, че не различавам чертите на лицето ѝ, очертана, черна и слаба, с ореол от светлина.

— Искаш да кажеш, че ми забраняваш да го виждам?

— По никакъв начин. За него е полезно да бъде с теб; това му харесва. Като всички останали, и той трябва да научи най-тъжната страна на човешкия живот; трябва да рискуваме с любовта, дори да не знаем дали можем да я задържим. Най-вече, когато знаем, че тя ще изчезне.

Аша тръгва към мен и спира плътно до стола ми. Бавно погалва ръката ми, нейната е груба и топла, излъчваща сухота и доверие, които действат успокояващо.

— Не забравяй, че просто животът е такъв, Сюне. За теб също. Не те моля да го отблъснеш. Само да не забравяш, че това е временно. Това е всичко.

Преди да ме напусне, се обръща:

— Историята на Пиеро е като приказка. Ще ти я разкажа някой ден. Преди да си заминеш. Не знам дали ще ти бъде от полза, но със сигурност ще ти е интересна.

В стаята мирише на лимон след нея, а аз не успявам да се изправа.

Аша беше произнесла името ми съвършено правилно.

— Това е пълна лудост! Пълна!

— Закрепи каишките, ненормалнице, и ти обещавам, че ще правя любов с теб.

Найлоновото платно изглеждаше заплашително, както се разгръщаше на огромни вълни и се уголемяваше; горелката пълнеше балона с топъл въздух на мощни, забързани тласъци. Вярно е, че част от естетиката бе съсипана от емблемата на „Теленор“, която се очертаваше всяка минута все по-ясно, но нищо не можеше да съсипе днешния ден.

— Не смея. — Ребека потръпна от внезапния прилив на горещ въздух и се оттегли към върха с малки, бързи стъпки.

— Разбира се, че ще го направиш — настояваше Сюне. — Ще бъде страхотно!

Бяха минали два дена от рождения ден на Ребека. Не бяха се виждали от две седмици.

— Това е подаръкът ми. Нещо, което не се налага да криеш. Или да изхвърляш.

— Не изхвърлям всичко — протестира Ребека.

Отчаянието в гласа ѝ накара Сюне да подскочи няколко пъти и да размаха ръце.

— Забрави това! Няма значение! Ще бъде фантастично преживяване!

Внезапно тя рязко се обърна и изтича обратно до колата. Върна се с огромна плетена кошница под ръка и с касетофона си ветеран.

— Пикник, Ребека! Отиваме на пикник с балон! Ще летим над цяло Осло, ще се носим в небето, ще празнуваме рождения ти ден само двете и ще се забавляваме!

— А той там...

Ребека посочи младежа, който с всички сили се опитваше да задържи балона изправен.

— О, той. За съжаление, ще трябва да го вземем. Иначе нито ще можем да се издигнем, нито да се приземим. Но това е без значение.

Той е просто част от персонала. Платено му е да си държи езика зад зъбите.

Стояха мълчаливо, докато балонът се напълни с въздух, а когато се изпълни целият, Ребека дори не се опита да протестира, докато момчето с умели движения ги качи на борда.

— Не духа!

Ребека беше възхитена и се бе осмелила вече да отиде до ръба и да погледне надолу.

— Реене. Така се казва, реене. Като гондолите. И, разбира се, че не духа, нали се носим с вятъра, което значи — със същата скорост. Виж!

Сюне се наведе над ръба. Гондолата леко се наклони, но тя задържа ръката си зад Ребека и не ѝ позволи да се дръпне назад.

— Къщата ми! Виждаш ли я? Точно до футболното игрище.

Ребека опита шампанското и погледна горелката, която хрипливо се обаждаше на неравномерни интервали. После погледна надолу.

Остави ръката на Сюне около себе си. Зави им се свят.

Осло беше като залепен за хълмовете под тях. Фиордът проблясваше, сякаш някой бе изхвърлил на едно място всички скъпоценни камъни на света, беше красиво и причиняваше болка в очите, но никой не носеше слънчеви очила. Къщите бяха мънички, но се виждаха много по-ясно, отколкото от самолет; Осло приличаше на леко играчка. Балонът не бе достатъчно високо, за да не могат да различават хората долу: повечето с мързеливи, забавени ваканционни движения, на път за паркове или магазини за сладолед, други влизащи и излизащи от колите си, чийто звук се чуваше чак дотук, стига горелката да не работеше. Понякога виждаха някой ословчанин да затуля очи с ръка, като отдаване на чест, и да поглежда към тях, както се носеха северозападно, но сякаш застинали на едно място.

Сюне отпи от шампанското, беше с божествено изпразнена глава и пълно сърце. Държаха се за ръце, прикрити от телата си, но водачът бе прекалено зает, за да забележи каквото и да било, а и честно казано, единствената му грижа беше да накара балона да се държи прилично.

Сюне се наведе за миг. На пода стоеше касетофонът и тя го беше заредила.

— Понякога — усмихна се Ребека, вече престанала да шепне; музиката заглушаваше гласовете им. — Разбирам понякога...

Тя сама се прекъсна. Вместо да довърши мисълта си, стисна ръката на Сюне и започна нова:

— Виж! Този мъж е чисто гол!

Тя посочи към Тъоен парк — и да, наистина беше чисто гол, бялата му кожа светеше върху червената кърпа, на която лежеше, безсрамно и нахално гледаше към тях; махна им! Около него имаше цяла тълпа, разположена в голям кръг; върху останалата част от огромната зелена поляна хората бяха налягали гъсто един до друг.

Сюне се засмя и тя посочи нещо.

— И там!

Двама униформени полицаи се появиха бързо и решително от улица „Финмарк“, право по посока на нудиста; следваше ги мъж с дете на ръце, който разпалено им говореше.

— Той дори не си носи дрехи! Чисто гол ли ще го отведат?

— Може да се загърне с хавлията — каза Сюне и погледна към слънцето.

— Взела съм лангуста.

— Лангуста? Откъде, по дяволите, я намери? Та сега дори не й е сезонът!

— Не си блъскай хубавата главичка с това.

Сюне се наведе отново, потършува дълго, изправи се и предложи чиния на Ребека. Опашки от лангуста, пресни, големи и очевидно не от Канада. Резенчета лимон и копър. Крайшник хляб, обилно намазан с масло. Половин домати, сол и пипер.

— Наздраве!

Вдигаха наздрависици и се смееха, сочеха и пак се смееха, говореха и тананикаха. Поне Сюне пъ. На моменти балонът висеше съвсем неподвижен, тогава затваряха очи и излагаха лицата си на слънцето, наслаждавайки се как прекрасно пече. Постепенно и почти незабележимо Осло и денят останаха зад тях. Балонът приближаваше сумрака и мястото за приземяване, вече различаваха колата, която ги чакаше. Шофьорът се беше облегал на бронята и четеше вестник.

При пътешествието им бяха минали над Двореца и Парламента. На улица „Марк“ живееше една приятелка на Сюне. А там, в зелената къща, преди цяла вечност Ребека беше започнала първата си работа. Жълто-зелените поляни на стадиона „Бислет“ бяха лесни за откриване,

а по главната улица се виждаха само чужденци. Бяха видели всички и всичко наведнъж.

Но нито веднъж някоя от тях дори не се опита да намери огромната къща горе на „Холменколен“.

Мръсните чинии бяха грижливо прибрани в кошницата заедно с чашите за шампанско и една кутийка с разбити ягоди.

— Един ден ще полетим заедно — прошепна Сюне в ухото ѝ.

— Без нито една касета на Джон Денвър.

— Не го мислиш сериозно.

— Смъртоносно сериозна съм.

— Искаш да кажеш, че ще живеем заедно?

Ребека погледна право надолу. Само на петдесет метра под тях пасяха четиринайсет овце.

— Ако го изхвърлиш ето там, тогава — каза тя.

Кракът ѝ изрита касетофона.

— Ако това е условието да заживеем заедно, съм готова да изхвърля всичко, което имам — прошепна Сюне. — Сериозно ли говориш?

Приземиха се, без Ребека да отговори.

Постепенно Сюне свикна с начина им на живот — спорадичен и бърз, с периоди на отсъствия, но винаги с условието, че тя трябва да е на разположение, щом Ребека открие пролука. Бяха изминали две дълги години от деня, в който Слънцето щеше да падне, Сюне дори бе станала завеждащ отдел — нещо неизбежно за ветеран като нея с пет години опит зад гърба си, и сега пишеше по-умерено. Това вече значеше толкова малко за нея; в по-голямата част от времето просто седеше пред компютъра и мислеше. Излизаше на разходки с Цетацея и започна да си говори сама. Тъй като не знаеше кога може да се появи Ребека, си стоеше вкъщи през повечето време. Вече ѝ се обаждаха почти само родителите и сестра ѝ. Не беше казала на никого за Ребека. Дори и на Фин.

Това беше и добро, и лошо. По някакъв начин Ребека и Сюне си бяха напълно достатъчни и това носеше някакво чувство на гордост; съзаклятничеството, мълчанието, интимността. Сюне се чувстваше доволна; държеше живота на Ребека в ръцете си и намери някакво успокоение в мълчаливото отричане от предишния си живот. А същевременно всичко беше една огромна лъжа, която можеше да избухне като бомба всеки момент.

Още от началото бе настоявала за Мавриций. Беше изключено, разбира се, само мечта, но в по-реалистичен план бе споменавала Крит, Родос, дори Лас Палмас. Просто място, където можеха да бъдат заедно повече от няколко часа. Знаеше, че това е невъзможно.

В деня, когато Ребека сподели, че ще заминат на почивка заедно, изглеждаше като дете. Лицето ѝ сияеше и се усмихваше, сякаш нищо в света не беше трудно. Бе с тениска; когато се запознаха, тя дори не притежаваше такава дреха. Тя жестикулираше оживено, докато описваше пътуването; необузdana и обновена. Сюне не повярва на това, преди да седнат в самолета.

Една идиотка, едно идиотско същество от женски пол на билетната каса им беше дало места от двете страни на пътеката. Сюне изпадна в паника. Отляво седеше жена с малко дете, така че и дума не

можеше да става за смяна. От дясната страна на Ребека седяха две дами около шейсетте. Вече бяха се задълбочили в каталога за покупките в самолета.

Сюне се наведе към тях и попита доста учтиво, дали може да си разменят местата. Те присвиха устни и казаха, че съжаляват, но пътуват заедно и затова са си взели тези места. Отказаха да се преместят.

Още преди самолетът да успее да затвори плътно вратите си, Сюне махаше на една стюардеса. Тя дойде усмихната.

— Имаме проблем — започна Сюне, докато се опитваше отчаяно да измисли какъв точно ѝ беше проблемът. — Изпитвам ужас от летенето.

Шепнеше. Беше мъчително да лъже така, но стюардесата, явно криво разбрала шептенето ѝ, примигна многозначително и я погали успокояващо по ръката. Очите на Сюне се насълзиха от това незаслужено съчувствие.

— Страхът от летене може да се овладее — продължи тя тихо. — Най-голям е при излитане и приземяване. Много би ми помогнало, ако седя до приятелката си.

Ръката ѝ посочи Ребека от другата страна на пътеката. Тя вдигна очи към небето.

Стюардесата наистина си я биваше. Тя се наведе над дамите и им обясни накратко — много учтиво, но решително, — че заради безопасността на полета се налага да бъдат така любезни да се преместят в полза на младата дама.

Те просто не успяха да протестират! Все пак ставаше дума за безопасността на полета!

Така Сюне успя не само да седне до любимата си, не само до прозореца, но лъжата ѝ даде основателна причина да държи Ребека за ръката през целия полет открито и честно, и с успокоителното одобрение на стюардесите всеки път, когато минаваха покрай тях.

Единственото мъчително нещо за нея беше, когато я поканиха в кабината на пилотите.

— Това обикновено помага — каза дамата в униформа, като настояваше Сюне да я последва. — Ще видите колко са способни пилотите ни.

Трима души посетиха пилотската кабина по време на полета. Едно седемгодишно момченце, момиченце на девет и Суне Ниелсен, на трийсет и половина.

Лъжем през цялото време. Всеки ден. Много пъти. И като казвам „ние“, не е за да се изкарам по-добра, като сложа себе си под общ знаменател с цялото човечество. Това е просто факт — нещо, което зная със сигурност. Лъжем за книги, които сме прочели, за филми, които сме гледали, за това, какво и кого обичаме. За местата, на които сме били. За нас самите. Предполагам, че е необходимо. Честността може да бъде фатална. Абсолютната, искам да кажа. Учат ни да казваме истината, но ни удрят през пръстите, когато съобщим, че цветът на новата кола на съседката е ужасен. Лъжата е основният спътник на човешкия живот. Аз изградих цял живот върху една.

Петер (още не съм свикнала напълно с името Пиеро) мисли, че съм автомобилен състезател. Въобразява си, че карам бъги в Америка, а за доказателство му показах една статия в „Нешънъл Джеографик“. Защото кой друг ще седи в тревистозелен спортен костюм с каска под мишница върху червена кола, ако не аз. Не съвсем аз, а жена, която толкова прилича на мен, че направо подскочих като я видях, което ми даде идеята за безумната история на живота ми като автомобилен състезател по многобройните и опасни писти в Америка.

Но взе да става много изморително. Непрекъснато се опитвам да успокоя нещата; вече не карам в първа дивизия (тези неща на дивизии ли са разделени? Или?), пък и е било отдавна, освен това имам травма на гърба и никога повече няма да мога да седна зад волана. Но нищо не помага. Лъжата затлъстява и нещата непрекъснато се влошават. Вече го е разказал на другите и с ужас очаквам Аша да ме попита дали това е истина.

— Бръммм, бръъммм — бръмчи Петер (отказах се от Пиеро, освен това той се мръщи и повтаря „Петер, Петер“, когато извикам истинското му име) и усилено върти един въображаем спортен волан, влетявайки през вратата. — Ще остана да спя при теб!

Той е толкова възторжен, че го казва на френски, но остатъците от детството ми се намесват.

— Сигурен ли си? — питам скептично. — Пита ли майка си?

И Аша се появява на вратата. Тя може само да предположи какво съм попитала, защото двамата вече си говорим свободно на норвежки.

— Да, всичко е наред — казва тя и ми предлага нещо, което държи с две ръце.

То е опаковано в найлонов плик и мирише добре. Това е тавичка със спагети и какво ли не в соса им; усещам аромата на миди и домати, уханието става все по-божествено с отварянето на плика.

— Остани да хапнеш с нас — предлагам аз.

Нямам останали еднакви чинии, след като циклонът запрати импровизираната ми рамка в рафта с чиниите, но това е без значение. Храната е превъзходна, прясна, с вкус на море и неизвестни подправки, ядем и хляб и пием вода от чешмата, въпреки че е топла. Петер говори непрекъснато, двете с Аша само кимаме и се обаждаме с по едно „да“ или „аха“.

Вероятно по навик, Аша измива чиниите. Засрамвам се, но вече е късно, а и тя ме избутва от малката мивка, тясна за двама души. Тя избърсва масата и бързо целува момчето.

— Утре трябва да си е вкъщи преди десет часа — казва ми тя и си взема тавичката от спагетите.

— Дванайсет часа — извиква Петер след нея.

Нощта е съвсем различна с някого до себе си. Миришем на сол и слънце, а завивките са полувлажни. Усмивката му се белее в мрака и той се върти в чаршафа. Обут е само с едно долнище на пижама, излиняло от носене.

— Ще дойда с теб в Америка — казва той. — Аз също карам кола.

Зяпнала съм във вентилатора на тавана.

— Виж сега, Петер — казвам на английски, нещо необходимо, за да съм сигурна, че ще ме разбере. — Онова за бързото... Не е съвсем истина.

Вентилаторът спира.

Никой не е пипал копчето му на стената до банята. Той не спира по обичайния начин — мързеливо и без желание, все по-бавно, в продължение на минута и накрая престава с лека въздишка. Не, спира рязко, за три-четири секунди перките се заковават и нещо зажужава ужасно. Може би бушонът? Ако има такова нещо...

— Токът — извиква момчето.

Той вече се е запътил към външната врата, преди да съм довършила мисълта си.

Навън? Бушоните са навън?

Затътрям се след него, облечена в огромна тениска, която прилича на нощница.

Петер се е навел с дупето нагоре над малка сива кутия, почти в земята. Няма ключ, но той е взел нож от кухнята и я отваря на секундата — нещо на границата на кражба с взлом, бъдещо тревога. Какво прави там долу, е трудно да различа в тъмното, но след няколко минути чувам звука от вентилатора. Може на дъното на кутията да има нови бушони, както у дома. Мистерията, свързана с кутия с бушони, заровена в земята, където непрекъснато плющи дъжд, ми идва в повече. Изморена съм, но трябва да разчистя една лъжа, преди да заспя.

— Чуй сега — казвам решително аз, когато отново си лягаме в леглото. — Трябва да говоря с теб за онова с бъгитата и спортните коли. Стана така, че... в известен смисъл... Чисто и просто, не е вярно.

Тихо е, в стаята цари тишина, дори не чувам дишането му, само щурците, вечните щурци проглушават тъмнината навън с печалното си пеене.

— Съжалявам, че съм... че те излъгах. Не исках да те лъжа, всъщност веднъж съм карала спортна кола. Но не бъги, разбира се, но истинска състезателна кола. Обаче беше в Норвегия. Никога не съм била в Америка, ако трябва да съм напълно честна. Но в Норвегия идва толкова информация за там, разбираш ли, американски филми, телевизионни програми и...

Хъркането, тихичко и по детски очарователно, прекъсна признанието ми, както и изложението за падането на колене на норвежката култура пред американската. Извинението ми не достигна до него. Както и до нея — тя не ми даде шанс и си мисля за нея и за всички пъти, когато е прекалено късно в живота.

Повдигам се на една ръка и внимателно се навеждам над него. Спи с полуотворена уста и слюнчица, потекла от единия ъгъл, със затворени очи, над които играят клепачите; виждам всичко толкова ясно на слабата светлина, идваща под вратата на банята; с цялата си спяща, крехка седемгодишна тежест, той представлява съвършенството на пълната невинност, нещо, което не мога да понеса. Тихо ставам,

взимам възглавницата си и единия чаршаф и преди да отида и да си легна върху разнебитеното канапе, оставам за миг права, загледана в тази детска красота; единият му крак виси извън леглото, гол и момчешки, съвсем черен на фона на белите чаршафи, лежи по гръб, с глава на една страна, косата е станала прекалено дълга, усещам мириса на сол и масла, когато се навеждам, за да го видя по-добре, ръцете са похлупили главата, юмруците са отпуснати, долавям леко движение на устните, някакво мърморене, преди да изрита завивката и да се обърне по корем; кракът продължава да виси от леглото, може дори да изпадне от него, но не смея нито да го преместя, нито да върна завивката върху него; вместо това лягам на канапето и заплаквам така, както не съм плакала откакто кракът ми стъпи на това петно в Индийския океан; заровена в една възглавница, която мирише на чуждо и няма какво да ми предложи в замяна на болката, която рано или късно ще ми види сметката.

Катастрофата ги застигна само след три дни под формата на телефонен разговор. Онова, което Сюне беше чакала, за което бе мечтала всеки ден, единственото, за което не можеха да говорят — прекалено опасно за Ребека и прекалено желано от Сюне, — се случи сега.

Връщаха се от плажа, когато ги извикаха от рецепцията:

— Сеньора Шулц, ако обичате! Сеньора Шулц!

Инстинктивният страх на Сюне се засили, когато чу мъжът от рецепцията с мазно лице да казва нещо за телефонен разговор от Норвегия.

Случва се понякога човек да се обади вкъщи от чужбина, най-вече за да съобщи, че всичко е наред, или нещо от рода на „как ми се иска да си до мен“ (Сюне например имаше навика да се обажда на Ребека от всяка точка на света — на директния ѝ номер в службата, разбира се, никога у дома ѝ — и макар да не беше пътувала чак толкова през последните години, само до Олесюнд и Крагерьо и подобни, бе успяла например да се обади от Москва от всички места, където се провеждаше безполезна служебна конференция предишната година, когато все още съществуваше Съветски съюз). Но съвсем друго бе да ти се обадят от вкъщи. Това беше грубо нарушаване на правилата, нарушаване на онова, което общо се наричаше контакти между всички пътуващи по света и техните семейства. Човек звънеше вкъщи. Не му звъняха оттам. Освен когато се е случило нещо сериозно.

Ребека проведе разговор на тих глас с усмихнатия мъж зад рецепцията, надраска нещо върху лист, който му подаде, вероятно телефонен номер, после любезно ѝ посочиха телефона на стената — стар телефонен апарат, без шайба, върху малка поставка на дупки на няколко метра от тях.

— Кристиан е. Той е звънял.

Служителят от рецепцията вдигна палец като знак, че се е свързал с Норвегия, и телефонът пред Ребека иззвъня. Беше

пребледняла под тридневния слънчев загар. Но ръцете ѝ бяха спокойни, когато вдигна слушалката и ясно каза „Ало?“, изпращайки го през хиляди километри по въздуха, вкъщи до мъжа си, на който в момента изневеряваше.

Изразът „сърцето ми заседна в гърлото“ придоби съвсем ново значение за Сюне. То биеше като лудо някъде в гръкляна, тя запреглъща отчаяно, но нещо заплашваше да се излее всеки момент от гърлото, може би самото ѝ сърце всеки момент щеше да изскочи оттам и да се плъосне в краката ѝ на пода, постлан с криви каменни плочи. По стар навик, тя се отдалечи от Ребека, хората трябва да се оставят да говорят на спокойствие, беше научила това, но не можеше да се владее, трепереше и имаше вид на човек, който едва се сдържа да не отиде до тоалетната.

Разговорът не беше дълъг. Ребека не каза почти нищо, единствения път, когато се обади, обърна гръб на Сюне и заговори на черния апарат, сякаш се обръщаше лично към него. Само лекото потрепване на раменете ѝ издаваше, че води разговор изобщо.

Сюне трябваше да седне.

Внезапно Ребека затвори телефона и Сюне скочи отново. Олюляваше се. Ребека плати за разговора и тръгна към нея. Плаха, нерадостна усмивка издаваше облекчението ѝ и Сюне възстанови дишането си.

— Нищо не се е случило на децата — каза тихо тя.

— А какво тогава? — попита Сюне, като се опита да я спре, но тя почти тичаше към стаята.

— Ребека! Какво, по дяволите, беше това? Какво искаше той?

— Слава богу, не е нещо с децата — прошепна тя. — Така се уплаших.

Спря за миг, наведе глава и натисна с палец и показалец всяко слепоочие. После се отърси светкавично, като куче след баня, и продължи нататък.

— Но какво се е случило тогава?

Продължаваше да не отговаря, но ключът ѝ трепереше, когато се опита да отвори вратата, накрая го изпусна на земята. После закри лице с ръце, Сюне вдигна проклетия ключ, който тежеше най-малко едно кило с тежкия си месингов държател, и отключи стаята. Ребека седна на леглото, на ръба, със събрани и прави крака, както правят

красиците или манекенките, с гръб, изправен като линиал, но с приведена глава, с лице все още скрито в ръце.

Ребека плачеше рядко. Всъщност това беше четвъртия път, когато Сюне я виждаше да плаче, тя броеше такива неща, беше една сряда. Часът бе четири без пет следобед, а от съседната тераса се чуваха тримата мъртвопияни шведи, които не се интересуваха от часовете за почивка.

— Не можеш ли да ми кажеш какво се е случило?

Сюне клекна пред нея и се опита да махне ръцете ѝ.

Беше невъзможно.

— Така се уплаших — изхълца тя. — Стоя си тук, а... Децата...

Сега вече наистина се разрида. Но махна ръцете си от лицето и погледна Сюне.

Наистина я погледна. Сюне усети, че космите по ръцете ѝ и тези на врата настръхват; направо ѝ се изправи цялата коса.

— Той знае за нас — каза Ребека едва чуто, като недоловим полъх на вятър. После изтри сълзите с opakото на ръката си и повтори: — Знае, че имаме връзка.

Сюне направо се плъосна назад.

— Как, за бога...

— Претърсил е вещите ми. Там няма нищо. Изгорила съм всички писма, всяка бележка, всичко, всичко, изхвърлила съм го.

— Но тогава... Как... Не може да...

— Един от сонетите. Осемнайсетият. Беше го преписала така красиво и в различни цветове. Нещо толкова красиво, личеше си колко труд е положен и аз, аз не можах... Сложих го в рамка. Такава, картонена рамка, нали ги знаеш. Казах, че съм го купила на улицата. Но той го е извадил.

Главата на Сюне я болеше след удара в стената.

— Между сонета и задната обложка беше скрито писмото ти за рождения ми ден.

Писмото за рождения ден. Писмото, което Сюне написа на четирийсет и четвъртия ѝ рожден ден. Ребека толкова се зарадва, пристигна една сутрин преди началото на работното време; улиците бяха току-що измити и Сюне бе отслабнала с пет килограма. Ребека беше толкова щастлива, но и тя го писа цяла седмица.

Ако Кристиан Шулц беше прочел писмото написано от Сюне за четирийсет и четвъртия рожден ден на Ребека, значи знаеше всичко. По принцип Сюне бе доста педантичен криптограф, използваше кодовете, до които посягаха влюбените на планетата през всички времена, неразбираеми за другите, освен за онзи, който знае шифъра. Но с това писмо нещата стояха различно. Беше възможно най-директно. Направо казано, беше толкова — нещо нетипично за нея — еротично, че само като се сети за него, се изчерви.

— За какъв мъж си се омъжила, по дяволите?

За последните пет минути изпсува за втори път.

Преди да срещне Ребека, ръсеше ругатни наляво и надясно. Бавно и с търпеливото майчинско усещане за възпитание, Ребека я отказа от най-грозните ѝ езикови навици.

— Що за нещастник е този, който шпионира собствената си жена? Това е, това е...

Сюне се чудеше какво е да претърсиш всичките лични вещи на някого, чанти, дрехи, дори някаква си мизерна картонена рамка, закачена на стената, без да причиниш зло на нито една Божа твар.

— Това е дяволско нарушаване на неприкосновеността, ето какво е. Потъпкване на личните граници. На твоите лични граници!

Не можа да измисли нищо по-добро.

— Какво каза?

Сюне стоеше объркано на пода, чешеше се по главата и размахваше ръце.

— Какво каза, че е това?

— Не се отричам от думите си. Нарекох нещата с истинските им имена. Аз...

— Ти направи какво?

Сюне се спъна в куфара си — той стоеше върху една табуретка, препълнен с обърнати наопаки дрехи (Ребека, разбира се, беше изпразнила своя, всичко висеше изрядно в гардероба, а куфарът бе пъхнат под леглото ѝ) — и го преобърна. Табуретката се счупи и Сюне се сгромоляса заедно с куфара на земята. Шведите притихнаха, а Ребека — тази толкова разумна Ребека — отиде и затвори вратата на балкона.

— Как можеш да измислиш нещо такова? И то докато сме тук?

Нали това беше очаквала. За това финално доказателство беше мечтала; Кристиан да разбере, бурята да се стовари отгоре им, Големият Ураган; вятърът щеше да издуха всички тайни и лъжи и щеше да доведе Ребека завинаги при Сюне. Това беше чакала, бе се надявала и горещо се бе молила през двете им години заедно. Миналото и настоящето, целият свят на Сюне бяха изградени върху този миг, който рано или късно щеше да настъпи. Но сега, когато това се бе случило, тя разбра, че всичко се счупва. Всичко. Не на това се беше надявала. Кожата ѝ отесня.

Ребека я хвана за ръката и я вдигна от земята. После седна до Сюне в леглото, което скърцаше и пращеше, и скръсти ръце в скута си. Раменете им бяха отдалечени на цели петнайсет сантиметра разстояние. Ребека вече си беше тръгнала.

— Когато разбрах какво се е случило, реших нещо завинаги — прошепна тя. — Да престана да лъжа.

Тя изправи още повече гърба си и вирна брадичка. Очите ѝ бяха по-черни от всякога, бялото в тях беше измито от сълзите, сякаш очите ѝ бяха хлътнали навътре в главата и оставили след себе си празни дупки.

— Какво ще се случи от тук нататък, не знам. Но със сигурност зная, че повече няма да лъжа. Никога. Достатъчно лъгах за един живот.

— Но... Какво ще правим сега? Искам да кажа, точно в момента?

— Разбирам Кристиан.

Сякаш говореше на себе си, а Сюне бе случаен слушател на един монолог.

— Разбирам, че е претърсил вещите ми. Разбирам, че беше бесен по телефона. Каза ужасни неща. Нарече ме... Разбирам го. Разбирам всичко. Разбирам. Курва, така ме нарече.

Тишина. Петнайсетте сантиметра се увеличаваха.

— Какво ще правим сега, Ребека?

Тя си пое дълбоко въздух, с огромно усилие и впери поглед в безвкусната картина с пет еднакви кипариса, която висеше накриво и самотно върху каменната стена. Миришеше слабо на препарати за почистване, а зад балконската врата шведите отново наченаха пеенето си.

— Това, което не разбирам... което никога няма да му простя...

Тя отново задиша тежко, за миг преви гръб, но светкавично го изправи, сякаш веднага възстанови достойнството си, важността от него, необходимостта да се държи здраво за нещо, пък било то и правилен начин на седене.

— Мисля, че децата присъстваха, когато... — Трябва да се приберем — прекъсна се сама тя. — Трябва да се върна при децата си.

И започна да опакова багажа си.

Тя изчезна от живота на Сюне. Без да ѝ остави нищо, за което да се залови. Това бе нейният начин, навикът на Ребека да не обещава нещо, което не знаеше дали може да изпълни. Но Сюне не беше такава. Тя искаше да я затрупат с лъжи, с уверения, че ще бъдат заедно, искаше да се храни с лъжи и гаранции, за които и двете знаеха, че нямат никакво покритие. Умоляваше за това, преди Ребека да изчезне; просеше спасителен пояс, молеше за най-малкия намек, който да прилича на обещание.

— Кога ще се видим отново, Ребека? Ще се видим отново, нали? Кога?

Но нямаше дори дума за утеха. По време на обратния полет Ребека се отдалечи от нея, или това стана още предишната вечер — вечер, дълбока като пропаст и толкова наситена с ужас, че нямаше начин да се докоснат. Щом приближиха Норвегия, Сюне се опита да хване ръката на Ребека — мъртва в скута ѝ и загубила магическата си сила, но тя се дръпна светкавично; обърна се към прозореца и остана така, без дори да погледне Сюне. Това беше част от съдбата на Сюне; в отчаянието си тя търсеше близост, а Ребека — винаги самота. Винаги.

Трябваше да види децата си. Според Сюне, Ребека искаше да се увери, че те изобщо съществуват.

Оказа се, че са на вилата, близо до шведската граница, и тя веднага замина за там. Приземиха се в Норвегия в четвъртък, късно вечерта.

Сюне Ниелсен изпадна в умопомрачение. Никога не можа да си спомни какво е правила през този уикенд. Може би се е напивала до смърт. Може и да е излязла с Цетацея, защото на връщане я беше прибрала от приюта. А може просто да се щурала като муха без глава. Най-вероятно е проспала времето. Цяла опаковка „Паралгин Форте“ беше празна в неделя вечер. Въпреки това се почувства с толкова бистро и ясно съзнание, когато Кристиан Шулц се обади.

Звучеше екзалтиран, но въпреки това успя да запази един неочакван стил на деловитост; едва ли имаше навика да повишава тон, но използва правилните думи. Обаждаше се от уличен телефон, чуваше се тиктакането на апарата и падането на монетите, силно и оглушително. Сюне се изненада като чу себе си страшно спокойно да го пита за номера на телефона, за да могат да продължат разговора при по-добри условия.

Той ѝ го даде! Явно в момента това бе най-логичното нещо, Сюне не реагира, само записа номера, набра го и му позволи да продължи разговора (или всъщност монолога си). С времето този дребен епизод ѝ се стори като истинска победа. Той не се чувстваше толкова велик, че да не може да остави Сюне да плати разноските на един телефонен разговор, който имаше само една-единствена цел: поругаването ѝ. На няколко пъти тя се опита да го прекъсне, но бързо разбра, че не това е целта. Тя остана седнала на леглото си, заслушана в гласа на мъжа, който толкова силно я мразеше, повече от половин час; и така си седеше и слушаше напълно спокойна, без дори да ѝ мине мисълта просто да затвори телефона, да прекъсне тирадата, да го изхвърли, да го накара да си вдигне шапката и да отиде да излее омразата си на друго място, а не в ухото ѝ, да освободи леглото ѝ; знаеше, че позволи всичко това поради две причини: в момента той беше единствената ѝ връзка с Ребека, а освен това имаше право.

Тя дори не се разсърди. По-скоро се изпълни с някаква тъга. Или по-скоро безсилие бе по-точното описание на вътрешното ѝ състояние в момента. Седнала в неоправеното си легло, с вълнени чехли и прехапан до кръв нокът на палеца, тя търсеше думи за чувствата, които напиреха в нея. Потърси чувството за вина. Знаеше, че е там и затова го остави да изтанцува гротескния танц на омразата си, на която имаше право. Знаеше го с ума си. Но не изпитваше вина и дори не го съжаляваше. Когато установи този ужасен факт, я нападна срамът. Но той пък беше приключил разговора.

Дишаше тежко и продължително. Сюне не направи опит да наруши мъчителната тишина. Опита се да продължи в този дух, но беше дошло времето за въпросите. Груби, изстреляни въпроси:

— Какво мислиш да правиш?

— Честно казано, не знам.

— Мислиш ли да продължаваш... Да се виждаш с Ребека?

— Това зависи изцяло от Ребека. Но, ако съдя по държанието ѝ през последните дни, мисля, че тя едва ли желае този контакт.

— Ще ти кажа едно нещо. Ще ти кажа само едно нещо! Ако продължаваш да се виждаш с жена ми, ще направя така, че тя никога да не види децата си. Никога! Ясно ли ти е? Ясно ли ти е???

И затвори.

Сюне седеше и гледаше телефона чак докато някой не позвъни на вратата. Трябва да е било по-късно, доста по-късно. Изведнъж тя беше там. Една Ребека, която Сюне едва разпозна.

Не приличаше на нищо. Очите ѝ бяха подути, почти слепени, устните трепереха, ръцете също, цялата трепереше като старица, а и изглеждаше ужасно остаряла. Сюне протегна ръце — безпомощни, подканящи, молещи; не издържаше на гледката, нещо трябваше да се направи, искаше да я прегърне, да я погали по главата, да я притисне и да я успокои с думи, но Ребека отстъпи назад.

— Исках само да ти дам това — каза тя и гласът ѝ дойде сякаш от някакъв далечен свят.

От друга планета.

И тя подаде на Сюне писмо, бял голям плик, а върху него лежеше ключът от апартамента със скъпия ключодържател от свинска кожа, който Сюне бе купила преди цяла вечност.

Сюне не знаеше какво друго да направи, освен да приеме писмото като официална доставка; като призовка за дело, което ще реши живота ѝ. После Ребека си отиде.

Писмото беше най-дългото, което Ребека някога бе писала, въпреки че по същество беше кратко.

Ето какво пишеше:

„Мила Сюне. (Не дори «скъпа» или поне «драга», само неутрално и равнодушно «мила», с което човек се обръща към всекиго, към някой непознат или към хора, които не харесва...)

Този уикенд беше ужасен. Не мога да ти го опиша подробно. Децата са възмутени. С изключение на Хенрик, той не разбира нищо и се зарадва като ме видя. Нямам представа колко знаят Мартин и Каролин, но Бенедикт

само плаче и повтаря, че ме мрази. Опитвах се да ги успокоя, но не успях. Поне не досега. Когато настоях да ги взема със себе си, Кристиан ми забрани. Отказа ми. Опитвах се да ги кача на колата, но той ме спря със сила. Трябваше да се откажа. Оттогава съм сама вкъщи.

Винаги си се чудила какво харесвам в теб. Не разбираш, че обичам непринудения начин, по който ме приемаш. Всяка направена от мен стъпка е била премерена, всичко е било слагано на везните, дори любов съм получавала, след като съм си я заслужила. Ти ме накара да се почувствам безусловно обичана. Дори когато ме поглъщаха огромните черни дупки на отчаянието и трябваше да се махна. Ти ме превзе като ураган и като ураган ме задържа при себе си. Ти си романтична, когато аз съм цинична, ти търсиш близост, когато аз търся усамотение. Никога не ме наказваш, докато целият ми живот е минал в наказания.

Никога не можах да кажа, че те обичам. Знам, че ти е тежало. Но не защото не съм го чувствала. Просто не съм имала сили да го призная. Не гледам на себе си като на жена, която харесва жени. Обичам само теб. Това беше толкова трудно. Но и невъзможно да му се устои. Но се срамувам от стореното, както се срамувам от срама си.

Никога няма да мога да се боря за теб. Изглежда ми невъзможно да си представя живота без теб, но трябва да се опитам. Наистина трябва да се опитам.

Възможно е и този път нищо да не излезе от това. Но не мога да си позволя да загубя децата си. Независимо колко много те обичам, децата са на първо място. Но ти си знаела това през цялото време. Ти влезе в любовта ни с отворени очи. Аз — не. Ти отлепи краката ми от земята. Сега вече не знам кое е горе и кое — долу.

Не казвам, че ще успея да те напусна. А само, че трябва да ми разрешиш да направя сериозен опит за това. Ако ми откажеш, се страхувам, че ще те намразя. Сега ми трябва време и пространство, за да се боря за децата си.

Може би няма да мога да живея без теб, но със сигурност ще умра без тях.

Ти ще преживееш това, Сюне. Ти си жилава. Ще се справиш с всичко. Ако всичко, което е било между нас, има някакво значение за теб, а знам, че е така, моля те, остави ме на мира. Моля те.

Ребека.“

ЧАСТ 2

Започвам да се раздвижвам. Пет месеца прекарах затворена в радиус от стотина метра около бунгалото, като се изключат напълно излишните отивания до малкия град и неговите „супермаркети“ и зеленчукови пазари, както и дрипавите улични продавачи на всичко — от белени ананаси до тениски, от евтини (и ужасно изработени) „хоуммейд“^[1] украшения до полирани миди с надпис „За спомен от Мавриций“, изрисуван с разкривен почерк. Като никога не съм обиколила пеша някой квартал, въпреки че това едва ли би отнело повече от десет минути. Херве ме кара и чака търпеливо, пушейки под някоя палма, потънал в покой, за който му завиждам, връща обратно мен и покупките и си получава своите петдесет рупии.

Единствено боговете знаят откъде намери този компютър. Не беше опакован и имаше вид на използван. Вярно, че мониторът бе увит в найлон, но клавиатурата е цялата на кафяви петна и далече от нова. Разтрепервам се като си помисля, че може би съм купила крадена вещ (поне цената говори за това), от друга страна, Херве ми изглежда почтен човек и ме гледаше право в очите, когато му давах парите. Дори получих написана на ръка квитанция. Но силно се съмнявам, че счетоводителката ми би я приела, особено ако ѝ заявя, че малкият ми практичен лаптоп лежи на дъното на Индийския океан, собственоръчно захвърлен там от мен.

Опитвам самоизмамата. Както винаги. Лъжа се, че нямам сили да пиша повече. Ха! Да, хвърлих компютъра, наистина, с щедър драматичен жест, разплаках се в непрогледния мрак с надеждата, че и аз самата ще потъна, като изключим факта, че съм отличен плувец и е невъзможно да замръзнеш при температура на водата трийсет градуса. Но това си беше чиста измама. Бях копирала всичко написано. Дори самолетната игра на Петер.

Вечер е. Знам, че мракът се спуска в седем без петнайсет, с точност до секундата, вече се стъмва по-рано, зимата приближава, обръщам на месец май и осъзнавам, че съм била тук цяла вечност. Тъмнината продължава да ме плаши. От известно време не нося

обувки. Кожата на стъпалата ми не е загрубяла, просто е станала безчувствена. Но и през нея усещам как пясъкът не е топъл като през деня, станал е някак по-тежък, всмуква ме надолу, тежи и ми напомня, че ме е страх и не бива да се отдалечавам много от бунгалото. Трябва да се прибера преди седем. Компютърът, единственото, което се страхувам да не загубя, като изключим италианската кутия за обувки (но пък кой ли би я отмъкнал?), не може да се скрие под матрака, както правех с лаптопа. В задния си джоб имам сто рупии, а ключът виси около врата ми.

Плажовете са бели и малки; не безкрайно дълги и огромни, както си ги представях преди да дойда. Отвсякъде са заклещени между катраненочерни камънаци, почти порцеланено гладки камъни, на купчини, сякаш някой ги е наредил там. Тук и там има по някой кей, излят от бетон, а другаде — хаотично струпване на дървен материал и въжета.

На кейове седят хора и ловят риба. Само мъже, само местни, всички по тениски и къси панталони. Обути със сандали, въдиците им са от бамбук (предполагам, че е бамбук, напомнящ щеките ми за ски от детството, само че по-дълги, много метри по-дълги, извити и гъвкави). Никаква корда, само нещо като тънко сухожилие, завързано на върха, и тежест, която прилича на шишарка, мънички кукички със стръв, която не мога да разпозная, дори и когато сядам предпазливо до едно дванайсетгодишно момче и внимателно го наблюдавам като я закрепя. Те не ме поглеждат, трудно е да се каже дали изобщо са забелязали присъствието ми. Или просто са свикнали. Свикнали с любопитни туристи, изгорели до червено германци, въоръжени със скъпи въдици, бирени търбуси, оптични мерници и достатъчно пари да ги прегазят, за да стигнат до фантастичните си яхти, които могат да ги изведат навътре в океана, където са големите риби.

Тези ловят малки рибки. Нещо миниатюрно, почти бяло, с големината на сардината, която рибарите изтеглят на всеки пет минути без въдушевление, без думи; те просто свалят мятащото се мъничко същество, слагат нова стръв с опитните си ръце и хвърлят въдицата отново. Някои имат малки кошнички за риба, плетени от брезови клонки или сковани от дъсчици, но повечето ги пъхат в пластмасов плик, където те се борят страховито няколко минути, преди да умрат,

една безпощадна смърт от задушаване, толкова са малки, че друг вид убийство не си струва труда.

Нямам дори представа дали желаят нещо друго. По-голяма риба, по-добър улов. Може би именно отсъствието на страст, дори и при най-малките, показва, че предварително са разочаровани. Не искат сардините, а нещо по-голямо, по-добро, което никой от тях никога няма да получи. Но все пак не изхвърлят сардините, значи ги ползват за нещо. Каквото и да означава това.

В този късен час на деня не духа толкова силно. Въпреки това кичур коса влиза в устата ми. Опитвам го, има солен вкус. Трябва да се подстрижа. Океанът не е зелен, както обикновено. Лежи притихнал, затаил дъх по деня, събиращ сили за утрешния, когато ще изплюе наситеното си зелено, което е успял да събере през катраненочерната нощ. Поемам дълбоко въздух и изненадано разпознавам чувството на очакване.

Светлината ще изчезне всеки момент и аз рязко скачам. Слънцето вече е залязло, но скупчените облаци все още улавят по някой лъч изпод хоризонта и изпращат отражението му като поздрав, достатъчно дълъг, за да стигна до вкъщи.

Взимам душ. Ще ходя на ресторант. Досега си готвех сама, освен единствения път, когато Аша ни предложи спагети с морски дарове. През петте месеца безнадеждно готварство съм си приготвила само три пъти топло ядене. Не съм се докосвала до зеленчуците от страх да не се разболея.

Нося си рокля. Една-единствена. Чисто нова. Купих я преди да замина, памучна рокля без ръкави, на малки светлосини квадратчета. Виси ми като на плашило, направо съм се стопила. Оставам пред огледалото, дълго. Това не съм аз. Съществува, което ме наблюдава от огледалната стая, ме уплашва. Всичко е наопаки. Кожата ми трябва да е светла, но е тъмна. Косата ми е съсипана и изсветляла. Пръстите ми докосват огледалната повърхност, протегнатата към мен ръка е хладна и твърда. Опитвам да сложа спирала върху миглите си, станали светли, почти избелели. Размазвам я, чувствам се непохватна и се отказвам.

Петер пристига. Вече е на седем и е облечен в снежнобяла изгладена риза.

— Нова, нова — казва той възхитен и подръпва ризата си.

Носи цветя.

Червени и жълти цветя, огромни, с тичинки, които изглеждат като изплезени езици.

Панталоните му са сини, с ръбове. На краката си, както винаги, има сандали.

Иска ми се да го погаля, но такова нещо между нас няма. Вместо това слагам цветята във ваза, тоест, в пластмасово шише за вода, което два пъти се преобръща преди момчето да донесе малки камъчета и да ги пусне на дъното му. После намества цветята. Сега шишето не мръдва.

След два часа ядене и пиене на кола, и някакво чуждо усещане, че всичко е наред, Херве идва да ни прибере. Усещането е чуждо като жената в огледалото и аз бързо поглеждам часовника. Спортният часовник. Когато се наканвам да изляза от колата, момчето изскача, отваря ми вратата и ми подава ръка. Покланя се дълбоко.

— Много благодаря — казва той. — Хиляди, хиляди благодарности.

После широко се усмихва и скача отново в колата.

---

[1] Homemade (англ.) — домашно произведен. — Б.пр. ↑

От всички сетива, задоволени от Ребека, вкусът бе най-важното. Наистина Ребека беше красива, толкова великолепна, че Сюне просто я засърбяха очите и трябваше да ги потърка, за да не се засмее. Кожата на Ребека бе като алабастр или слонова кост, за това Сюне можеше да се закълне, въпреки че — доколкото знаеше — не беше докосвала нито едно от двете, но звучаха толкова прекрасно: алабастр... слонова кост... Ребека се носеше като бавен валс пред очите, ушите, носа и пръстите; но най-важното: беше страхотна на вкус. Сюне вярваше, че различава по кожата ѝ усилията на цели поколения в историята на подправките, солено и сладко, кисело и сладко, остро и меко, екзотично и поетично, необикновено лесно за отглеждане.

— Стига глупости. Та аз ям само риба и карфиол, доматиена супа и макарони.

— Тогава е нещо наследствено. От родителите ти. Има вкус на джинджирил. Тук.

Езикът се плъзна по вътрешната страна на срамните устни, гладка и предизвикателно мека, Сюне направи няколко малки, бързи подстъпа около отвора в средата, от който течеше и пръскаше; сос от джинджирил, едната устна беше по-голяма от другата, дори при копринените движения оставаше леко клюмнала, сякаш допълнителната ѝ тежест имаше право на повече грижи. Бедрата на Ребека се движеха в ритъм, който според Сюне начеваше някъде от гръбначния стълб, толкова свършен; нетърпелив, но плаващ, носещ се бавно към кулминацията, която и двете знаеха, че приближава, но искаше време, безкрайните движения на езика към абсолютната сърцевина на душата; лек удар, сякаш докоснала с език полюс на батерия (наистина ли протичаше ток? Нима просто течеше електричество?), и езикът продължаваше да танцува в кръг, все по-леко и по-леко, докато пръстите запълваха отвора, който засмукваше като новородено теленце, после всичко се потопа в неистови стенания, но Сюне не искаше, нямаше сили да свърши, знаейки, че виковете още

не означават нищо, тя продължаваше ли продължаваше, сякаш нещата никога нямаше да свършат.

— Ти се върна.

Сюне беше застанала на четири крака над бедрата на Ребека като бавно навеждаше зърната на гърдите си над тези на Ребека. Това беше упражнение по прецизност, тя бе по-широка от Ребека и трябваше да си помогне с ръце; да държи гърдите така, че да се срещнат, връх във връх, пъпките сякаш се протягаха за целувка едни към други и от пръстите излизаха лъчи. Усети ръката на Ребека да се плъзга по гърба ѝ, тази палеца, топла ръка, останала суха дори сега, когато всичко останало беше влажно и лепкаво. Сюне потръпна и усети как кожата ѝ настръхва от точката на докосването, как се спуска все по-надолу, и всичко у Сюне настръхна, но тя каза задъхана: „Ти се върна обратно, Ребека“, но ѝ отговори само ръката, вече овлажнена, и показалецът на магическата дясна ръка на Ребека се плъзна в тесния, пулсиращ отвор, където свършваше гърбът след подканяща дъга; там беше центърът на света, най-голямото „добре дошъл“ и Сюне вече не можеше да стои неподвижна.

— Винаги ще се връщам обратно, Сюне. Никога няма да устоя на това.

Цели пет месеца беше мълчала. Нито телефон, нито писмо; само по някоя пощенска картичка с две-три думи на нея, за да съобщи, че все още съществува. Цели пет месеца и малко отгоре. И каза същото, което казваше и когато я нападаха черните дупки, някои продължили само по няколко дена. Не можеше да устои на това.

Това едновременно нарани, но и възхити Сюне.

От една страна ѝ се искаше да закачи някаква диплома на стената на всеобщо внимание, диплома със златни кантове и биещи на очи печати, поставена в стъклена рамка, това ужасно я изкушаваше; истински афродизиак сам по себе си; неприкритата и от време на време плашеща зависимост на Ребека от това. Винаги ставаше така; една навита до скъсване спирала от желание, тенис на маса между половото влечение, което нарастваше като лавина; желанието на Ребека и Сюне една по друга, както и стремежът им да си го докажат.

— Наистина ли се връщаш само заради това?

— Почти.

Прозвуча като изсумтяване през нос, но все пак я заболя от него.

Ребека никога не се срамуваше да говори за секс. Не и след като бяха станали любовници, но използвайки този израз, въпреки че Сюне не го харесваше, беше по много начини ограничаващ; те не бяха любовници, бяха обичащи се. Това я учуди, дори, честно казано, направо я шокира; тази откритост, безсрамното боравене на Ребека с тялото и словото, когато ставаше дума за най-интимни неща от живота. Това не съвпаднаше с представата ѝ, Сюне не можа да го свърже с възпитанието ѝ, с произхода ѝ; с това буржоазно, дребнаво, доминиращо, наложено отвън поведение — същата основа, която едновременно я правеше толкова привлекателна; умереността на израза, учтивостта; дори и фактът, че когато слагаше масата — съвършено, — всяка чаша беше на мястото си, дори салфетките бяха сгънати по най-артистичния начин; с други думи — тя беше образована и не трябваше да се държи по този начин.

Не само че можеше свободно да говори за секс; тя го правеше с удоволствие. Именно провокацията в това бе толкова възбуждаща; тя можеше да преобърне почти всеки разговор, който водеха; с усмивка, просто с подхвърлена асоциация, тя никога не я премълчаваше, когато я споходеше. Тя просто ги тласкаше към леглото с думи. Не че беше вулгарна или говореше мръсотии — в никакъв случай. Когато говореше за секс, бе точно толкова образована, възпитана и премерена в избора на думи, както преди. Но беше толкова открита, да... Толкова директна!

Сюне, от своя страна — и то прибавено към факта, че обичаше вербалното манипулиране към кулминацията, — имаше големи трудности с това. В няколко редки моменти се беше осмелила да напише писмо до Ребека с надеждата, че ще бъде по-лесно да се напише, но и това ѝ се стори страшно мъчително; тя се изчервяваше всеки път, въпреки че беше сама. Може би ставаше дума за някаква форма на свян. Най-вероятно просто такава форма на безсрамна прямота не отговаряше на природата ѝ. Изведнъж целият парадокс на ситуацията ѝ се проясни: тя, Сюне, беше тази, която говореше за Любов, за голямата, всепоглъщаща любов между тях, която ги свързваше и връщаше обратно Ребека всеки път, въпреки че тя никога не успя да каже „обичам те“, поне не естествено, без подканяния и плачове, скърцания със зъби, никога по собствено желание, никога внезапно и главозамайващо неочаквано, както трябваше да става, над

тиган за палачинки например, с брашно по бузата и захар по пръстите, или наред някоя радио дискуссия за ситуацията в Средния изток. Но онова, което Ребека можеше да направи, бе внезапно да съблече блузата си, да измъкне бавно тениската от панталоните на Сюне, да обрисова сърце с езика си около зърното ѝ и да го посипе със захар, сладко сърце, което трябваше да се оближе и бе ясно, че така и не стигаха до правенето на палачинки. Но никога не казваше „обичам те“.

— Обичам те — тежко дишаше Сюне в такт с пръстите, които грубо проникваха в Ребека.

Два пръста. Три пръста. По-силно и по-грубо.

— Обичам те. Обичам те.

С ударение върху „обичам те“. Обичам те на издишване. Обичам те на вдишване; за всяко докосване на върховете на пръстите до подутата възглавничка някъде вътре, открито, при всяко докосване: Обичам!

И отговорът, така очаквания отговор; водопад от течност, внезапна промяна на съдържанието: от мазно като масло, плъзгащо се, предизвикателно, до мощно изригване на гореща вода, истински фокус! Пръстите рязко спираха, влагалището се затваряше, вече не беше гладко, а силно и засмукващо, изпълнено с рядка тактичност; или може би по-скоро като варов разтвор върху скъп плат; дамска или грубо тъкана дебела коприна.

Без да изважда още пръстите си, тя се наведе над лицето на Ребека. Внимателно легна до нея с глава точно на височина на гърдите ѝ, съвършен бюст, който беше затворил очи и имаше вид, че спи.

Сюне дръпна великолепия ѝ лакът под себе си.

— Ти се върна — прошепна тя.

Ребека не отвори очи, но нещо мръдна в единия ъгъл на устните ѝ; началото на усмивка.

— Толкова тежко ми беше — продължи Сюне, като милиметър по милиметър изваждаше ръката си.

Малки гримаси пробягваха по лицето на Ребека и тя тежко въздъхна, когато цялата ръка излезе от нея. Прозвуча като простенване.

— Толкова се радвам, че се върна обратно — прошепна Сюне. —
Защо го направи?

Ребека Доротея Фабер Ланге Шулц не отговори.

Тя спеше.

Бабата на Сюне почина една нощ срещу неделя, малко след като съботата бе прекрачила в празничния ден. Сюне чувстваше, че това е хубав знак; неделата беше добър ден за умирање. Самата тя бе родена в неделя.

Признаваше, че няма нищо трагично в това един осемдесет и пет годишен човек да умре; но сърцето ѝ се късаше от мъка, и то буквално; гърдите я боляха, сякаш остър нож се забиваше в тях всеки път, когато си поемаше въздух. Баба ѝ беше като постоянен пристан, нещо осезаемо в едно детство, белязано от непрекъснати местения, нова среда, непознати хора. Баба и дядо бяха постоянни величини. Неизменно там, малки и незначителни; здрави, пъргави, с отворени врати за гости и винаги свръхвъзторжени да видят всичките си внуци.

Майката на Сюне ѝ се обади в петък.

— Баба ти си отива — съобщи тя глухо.

Сюне искаше Ребека да дойде с нея. Тя буквално падна на колене и склучи ръце в молитва.

— Моля те, Ребека, моля те.

Но Ребека имаше децата си. Една прилична издръжка ѝ даваше възможност да поддържа голяма къща. Бяха поделили поравно и времето с децата си. По една седмица при всеки. Много модерно. Целенасочено. Не трябваше да се връщат при баща си преди следващия петък. Тогава бабата на Сюне щеше вече да е мъртва.

Сюне замина сама и пристигна в болницата в Пошгрюн в петък късно вечерта. Стаята ѝ, тази, в която сега лежеше баба ѝ, беше пълна с хора и пропита с болнична миризма. Три лели и толкова чичовци, и майка ѝ, и дядото; той седеше оклюмал на един стол и изглеждаше толкова съсипан, че Сюне се разплака именно при неговия вид.

Бялата коса на баба ѝ беше грижливо сресана назад и падаше около слабото лице, изпито по рождение и белязано от тригодишно боледуване. Кожата беше бледа, но не плашеца, суха и гореща, въпреки че едвам си поемаше въздух и открито се бореше за живота си.

Баба й имаше мънички тъмносини очи, най-добрите очи на света. Бяха затворени, когато Сюне пристигна. Майка й се наведе над нея, погали я по челото, оправи един непослушен кичур и прошепна:

— Сюне дойде, мамо. Сюне пристигна.

Мина известно време и очите й трепнаха. Сюне се наведе напред и макар баба й да береше душа, с дробове толкова пълни с вода, че не можеха да подадат никакъв кислород на мозъка, Сюне знаеше, че тя я е видяла. Очите й се спряха на нейните, не дълго, но се спряха, бегла усмивка пробяга по лицето й, преди да изчезне отново.

Направиха й място, най-горе, до раменете на баба й; можеше да държи ръката й: беше суха, сбръчкана и до болка позната.

— Защо не са й извадили ченетата? — прошепна Сюне.

Ченетата, от които баба й толкова се смущаваше, направо се срамуваше, че е изгубила зъбите си на младини, бяха още в устата й, съвсем разхлабени, и се движеха в такт с мъчителното поемане на въздух. Не изглеждаше грозно (прозрението за това, а именно, че не беше нито грозно, нито отблъскващо, дори мъчително, порази Сюне). Но изглеждаше неудобно, сякаш й пречеха да поеме нищожното количество въздух, което й трябваше, за да издържи последните часове от живота си.

— Така иска баба ти — тихо отговори майка й.

— Но сигурно я тормозят?

— Не, лекарят ме увери, че всичко е наред. Тя дори не ги усеща.

Сюне остана до баба си почти трийсет часа, прекъснати от една вечеря и няколко чаши кафе. В един миг, не дълъг, само за няколко минути, тя остана напълно сама с нея.

Най-много от всичко на света искаше да й каже, че я обича. Болката я раздираше, просто щеше да се пръсне, искаше да я накара да си отвори очите и да я погледне, нея, внучка й, първото внуче; но погледът беше излишен, нямаше нужда от него, тя просто трябваше да го изрече, убедена, че ще я чуе, Сюне горещо желаше да й разкаже всичко, събрало в себе си най-щастливите лета, ваканции, попило цялата сигурност, която винаги получаваше в малката къщичка до Крагерьо, когато всичко наоколо беше враждебно и безнадеждно; сигурност, която дори изобщо не е съществувала в къщата, а само и единствено в сърцето на баба й.

Но не успя да каже нищо. Само плачеше безспир с онзи добър плач, наситен единствено със синя скръб, без следа от съжаление или разкайване за сторени деяния. Но не плачът ѝ попречи. Тя просто не се осмели. Ужасът ѝ внуши, че това ще я убие. Ако Сюне ѝ кажеше колко я обича, това щеше да убие баба ѝ. Просто си го представи: баба ѝ чакаше само вербалното признание на нещо, което отдавна знаеше; и когато го получи, щеше да се усмихне, може би още веднъж щеше да потрепне с очи, преди да се остави на вечността, в която никога не беше вярвала.

Вместо това Сюне стисна още по-силно ръката ѝ и я вдигна до лицето си. Склони чело на дланта ѝ и си заповтаря наум:

— Обичам те, бабо.

Може би мисълта протече в ръката на баба ѝ, през ръката чак до сърцевината ѝ, до неравния пулс и склопените очи. Във всеки случай тя помръдна пръсти. Неуловимо, наистина невидимо трепване, но Сюне го усети като жегване по челото.

И бабата на Сюне умря с начеването на неделята, достойно и спокойно, както беше живяла, заобиколена от близките си.

Когато се върнаха в Крагерьо, пилонът на знамето беше счупен. Отдавна се бе износил, но никой не вярваше, че няма да издържи зимата.

Къщата сякаш също скърбеше, когато изминаха с много коли последните метри; можеха да минат за погребално шествие, ако не беше ранният час в неделя. Прозорците бяха тъмни, пердетата спуснати. Къщата спеше.

Когато сивото утро запълзя през двора, също сив и зиморничав над фиорда, Сюне отиде до пристройката. Къщата беше пълна с хора, повечето не искаха да спят. Сюне също. Искаше да остане сама.

Едва ли бяха минали повече от два-три часа и майка ѝ застана на вратата.

— Имаш гости — каза тя и си тръгна.

Беше Ребека.

През зимата дворът изглеждаше като чужд.

През лятото беше златист и подканящ с хълмистия си склон, скалите и великолепните извивки на местността, отрупана с туфички зелена трева и тук-там с розови крайбрежни карамфили; беше топъл и щедър, подобно на жена в разцвета на силите си, която се чудеше какво добро да стори на другите.

Как беше възможна такава промяна?

Когато Ребека, Сюне и майка ѝ стъпиха на малкия нос, почти последното парче суша преди Скагерак, на полуострова на баба ѝ и дядо ѝ, точно до Крагерьо, дворът беше напълно подивял. Кафяво-червеното, подканящо, белязало всички лета в живота на Сюне, беше изчезнало. Потънало във влага. Морето стържеше с пенестия си бял език по хълмовете, превърнало ги в хлъзгава пързалка. Небето се сливаше с морето в един черен хоризонт.

— Какво ще правим с дядо? — попита Сюне и изтри лице, въздухът беше напоен с агресивната солена вода.

— Засега ще бъдем с него — каза майка ѝ. — Трябва първо да се успокои, преди да предприемем нещо драстично. После ще видим.

Тя шумно си пое въздух, за да се съвземе, и се изпъчи срещу вятъра. Дъждобранът се удряше в краката ѝ, издавайки глухи, отсечени звуци, като изстрели от пушка. Беше гологлава, с коса, издухана назад в дъга от вятъра и лицето ѝ беше толкова оголено, че Сюне сякаш го виждаше за първи път. Майка ѝ преви гръб, за да устои на вятъра, и когато Сюне я погледна отстрани, ѝ заприлича на статуя.

Ребека бе мълчала през целия път. Но беше тук. Не се правеше на невидима, напротив, винаги хващаше Сюне за ръката, когато камъните ставаха много хлъзгави. Веднъж дори протегна ръка към майката на Сюне, почти рефлекторно, когато най-възрастната жена сред тях за малко щеше да бъде съборена от вятъра. Не беше предназначено и Сюне изобщо не знаеше как да тълкува факта, че майка ѝ се поколеба за миг, не дълго, само за части от секундата, преди да приеме

предложената ѝ помощ. Пуснаха се веднага, щом си възвърнаха равновесието; дори малко преди това.

Деляха ги само десет години. Сюне не знаеше какво мислят една за друга, това бе първата им среща; част от тайното споразумение беше, че семействата им не трябва да се забъркват, но майките винаги знаеха по техния си изпитан майчин способ. По някакъв странен начин Сюне се чувстваше като десетата дупка на кавала, съвсем не беше посредникът между тях; а и не знаеше какво да направи. Двете жени бяха страшно различни, дори външно; майка ѝ бе по-дребна, по-крехка от Ребека, но въпреки това между тях имаше нещо общо, нещо в очите или по-скоро в погледа. Те се измерваха вече от часове по начин, който отблъскваше Сюне встрани и я държеше изолирана. Но го правеха заради нея и тя се почувства ранимо безпомощна.

— Какво направи с децата си? — внезапно попита майка ѝ и за пръв път погледна Ребека.

Ребека слабо се усмихна и напразно се опита да махне косата от челото си, отвърщайки на погледа.

— Подкупих най-голямата. Тя скоро ще навърши шестнайсет, но ѝ обещах, че ще се върна преди единайсет тази вечер.

Майката на Сюне погледна часовника си.

— Тогава почти нямаме време — каза тя. — Особено, ако трябва да те нахраним преди да тръгнеш.

Храна!

Деляха ги само десет години, но едновременно с тях цяла пропаст от време и опит. В такъв момент Ребека никога не би помислила за храна. Майката на Сюне, точно обратното, мислеше, че храната никога не вреди; храната е основата на живота, тя държи хората заедно, особено в най-трудните мигове. Може би беше свързано с войната, със заместителите на кафе и с палачинките, приготвени с рибено брашно. От друга страна и улиците на Сеул не се къпеха в благополучие.

— Децата... — каза внезапно майка ѝ и спря, въпреки че Сюне и Ребека вече бяха сменили посоката. — ... могат да бъдат толкова странни. Особено в тази възраст.

Тя се усмихна отново, по-широко този път, почти подканящо, но не към някоя от тях; по-скоро на морето.

— Искат толкова много. Вършат толкова неща, които са трудни за разбиране.

Сюне затаи дъх и усети — през оглушителния шум от морето и враждебния въздух — ударите на собственото си сърце.

— Човек си мисли, че ги познава, вярва, че е направил всичко възможно за... За да им даде добър живот. Или да бъдат такива, каквито са. Да ги защити, да, доколкото е възможно. Но можем единствено да си признаем това: опитваме се да ги възпитаваме по образ и подобие. Но те стават различни. Живеят собствените си животи, по собствения си начин. Това се усеща рано. Всъщност още от първия ден те не са ти, а нещо ново и самостоятелно, още от раждането си, въпреки че сте така болезнено близки. Съпротивляваме се толкова години. Но нищо не може да се направи...

Тя се извърна от морето с гръб към вятъра и с коса, която шибаше лицето ѝ. Отново впери поглед в Ребека.

— И човек се отчайва. За известно време. Докато мине достатъчно време, за да разбереш, че те не могат да бъдат нищо друго, освен твои деца, независимо от всичко. Независимо. Каквото и да направят. Такава е любовта. Човек може да ѝ се съпротивлява от време на време, дори да пожелае да си я прибере обратно. Да я скрие дълбоко. Да я потули и да остави децата да се оправят сами. Но нищо не излиза от това.

Облаците над тях внезапно се разцепиха. Мощен слънчев лъч мина през дъжда за миг, като остави след себе си дъга — толкова извита и съвършена, изпъстрена с цветове, че изглеждаше направо недействителна, както цопваше с единия си край в морето.

— Но ти знаеш това — усмихна се тя към Ребека, — нали самата имаш деца.

И тя тръгна. Ребека я последва. Най-отзад вървеше Сюне като огромен малчуган, спъващ се и несигурен в червения дъждобран и синьото си яке.

— Сестра ми е сготвила мусака — извика жената, която вървеше най-отпред и ги затуляше от вятъра. — Обикновено е много вкусна.

Аша крие някаква тайна.

Нещо в нея го издава. В началото вярвах, че плод на собствената ми фантазия, сънят ми е толкова лош, мислите, толкова разбъркани; разликата — между въображение и действителност понякога е толкова неясна, че трябва да се взема в ръце, за да разбере къде се намирам и какво правя. Но вече съм сигурна. Логично е да се помисли, че е свързана с историята на Петер, която обеща да ми разкаже. Може би не беше само историята на Петер; възможно е или по-скоро вероятно е да е нейната лична история.

Тайната на Аша е първото нещо тук, разбудило любопитството ми. Всичко останало е само регистрирано. Но начинът, по който се държи, начинът, по който се промени, откакто започна при мен като прислужница, така да се каже (мразя да мисля, че имам прислужница, но тя е точно това), та тази промяна ми говори, че тя крие нещо. Тя има някаква власт над мен, не мога точно да я определя, но е нещо между способността да ме накара да се чувствам ужасно и някакво чувство на сигурност. Вижда ли ме изобщо? Погледът ѝ е труден за разгадаване, улавям се, че го избягвам.

В началото се усмихваше непрекъснато. „Йес, мадам, йес, мадам.“ Не даваше вид, че изобщо може да говори. Но това не беше истината. Тя говори много добре английски, почти изискано. Вече не се усмихва толкова, а когато го прави, усещам, че ме превъзхожда.

И ме наблюдава, когато мисли, че не я гледам. Не е неприятно, погледът ѝ не е лош, не е продиктуван от омраза или отвращение, по-скоро пълен с някакво учудване, премисляне може би; сякаш ме изследва.

Сигурно по някакъв начин е свързано с момчето, макар че според мен разговорите ми с него я успокояват. Дори не се налага да идва толкова често. Казвала съм го многократно, мога и сама да си разтребвам, дори предпочитам сама да оправям хаоса си. Готвенето също е излишно, не съм гладна. Тя посреща това с махване с ръка и пак идва. Мисля, че идва, за да се увери, че момчето е добре.

Петер идва всеки ден и вече никога не го пъдя. Тръгнал е на училище, но идва към два часа. Предпочита да играе на играта със самолетите, но обича и да му чета. Ако не мога да се занимавам с него (вече съм започнала да пиша през деня, искам да кажа и през деня), той се свива на перваза на прозореца и ме наблюдава оттам с часове. Странно, но това не ми пречи. Усещането за друго човешко сърце, което бие с моето в стаята, в която седя и работя, ми се отразява добре. Разбира, че не трябва да ме прекъсва, търпението му е безмерно, особено като се вземе предвид възрастта му.

На Аша ѝ харесва, че Петер е тук. Че го уча на разни неща. Просто трябва да е сигурна, че му е добре. Прочитам го в очите ѝ, по движенията ѝ. Но има и нещо друго.

Сигурна съм, че Аша крие някаква тайна.

Тя ми пречи да стана съпричастна на близостта, която търся, но и от която се страхувам. Искам да си поговорим. Тя не може да стане заместител на приятелката, която съм напуснала, или на семейството ми; а и никой не може да я замести. Но седя в тъмното и си мечтая за още един зрял човек; не ми стига Петер, който преспива в леглото ми веднъж седмично, дори по-често. Той е живо същество, вярно е, но трябва да се грижа за него, той е отговорност, която не съм убедена, че искам да покана в дома си, но която се страхувам да загубя.

Друг зрял човек.

Тъмно е и таблото с бушоните жужи отвън.

Момчето е горещо. То се притиска до мен, щом си легна, несъзнателно.

Внимателно го отдалечавам и се обръщам с гръб към него.

Дори снегорините не можеха да развалят това. Снегът дишаше леко и чисто и изплютата сиво-кафява киша се опитваше да задуши снежинките, но въпреки това те танцуваха от неподправена радост над Осло, превзели центъра само за себе си. Беше нощта между Коледа и първия коледен ден, приблизително три часа призори.

Ребека и Сюне вървяха по средата на „Карл Йохан“^[1]. Вървеше се трудно, сякаш стъпваха боси по пуст пясъчен бряг; снегът бе синьобял и тежък като котва.

— Знаех, че ще се върнеш — каза Сюне.

Тя хвана ръката на Ребека, кожените ѝ ръкавици бяха подарък за Коледа; Сюне имаше домашно плетени ръкавици с един пръст, с ледени бучки по тях. Ребека се усмихна; размахваха ръце помежду си, съвсем сами навън.

— Добре ли мина?

— Може да се преживее. Взе ги в полунощ. Те бяха смазани от умора; как си въобразява, че ще ги зарадва допълнително в полунощ, умът ми не го побира. Но децата бяха щастливи. Повече не мога да искам. А ти?

Сюне не отговори, тя отърси снега от себе си и се затича покрай „Танум“, чак до кръстопътя с четирите светофара, които изпращаха безсмислени сигнали в нощта с мигащите си жълти очи. Скочи в снега, обърна се по гръб и си представи, че е ангел.

— Страхотно. Виждала ли си нещо по-красиво от това?

— Всъщност това беше прекрасна идея, Сюне. Много добра идея.

Не искаше Сюне да забележи бдителния ѝ поглед, изпратен във всички посоки толкова светкавично, че Сюне само се засмя и я дръпна в снега, когато Ребека протегна ръка да ѝ помогне да се изправи.

— Сега Осло е само наш. Цял един град за нас самите.

Лежаха в снега с крака в противоположни посоки, допрели плътно глави и гледаха далечните звезди, които едва се различаваха между снежинките. Дъхът им бе също толкова синкав като рекламните

светлини от сградата за Кино и театър и единственият звук, който достигаше до тях, беше далечното, слабо жужене на града, което нямаха представа откъде идва.

— Защо градът жужи като няма никой навън? Няма коли, хора. Какво издава този звук?

— Може би градът е жив сам за себе си — отговори Сюне и се търкулна по корем.

Лицата им, съвсем близо едно до друго, в обратни посоки; Сюне целуна Ребека по челото, имаше вкус на мраз и крем против измръзване.

— Може би градът наистина е живо същество? Може би диша и ние всъщност чуваме дъха му — каза тя и целуна Ребека още веднъж.

— Може би. И ние можем да го чуем сега.

— Обикновено сме толкова шумни, но сега онзи, който иска, може да говори с Осло. Но никой не иска. Хората лежат по къщите си и спят, препили с аквевит^[2].

— Здравей, Осло — каза Ребека и потупа снега до себе си.

— Здравей, Осло — извика и Сюне и постави ръкавиците като фуния от двете страни на устата си. — Чуваш ли ни?

Далечна полицейска кола прорязва нощта и Ребека подскочи.

Сюне се затъркала в снега и се засмя.

— Той ни отговори! Отговори ни, да го вземат дяволите!

Сирените утихнаха и Сюне дръпна Ребека обратно в снега. Седяха на кръстопътя между улиците „Карл Йохан“ и „Амундсен“, почти в идеалния център на столицата на Норвегия, бяха се скитали из града, без да срещнат жива душа.

— Той? Искаш да кажеш, че Осло е мъж?

— Разбира се — заключи Сюне и заклеци Ребека между краката си.

Гледаха Двореца. Снегът беше постлал целия му двор, бял килим, който грижливо и усърдно се опитваше да завие покрай статуята на Карл Йохан, яхнал гордо и непокорно коня си. Той не беше съгласен с това; само няколко купчинки сняг бяха успели да се задържат по раменете му и по гърба на коня.

— Как прекара празника? — попита Ребека, от нея се носеше дъх на стафиди и греяно вино; Сюне бе напълнила цял термос с него.

— Великолепно. Коледа... Нищо не може да се сравни с Коледа. Силе се беше подготвила великолепно, за първи път се събирате у тях. Малко се разсърдиха като си тръгнах. Или по-скоро им стана мъчно.

— Мислиш ли, че има някой в двореца в момента?

— Не вярвам — отговори Сюне. — Те не ходят ли в имението по това време? Или... би било ужасно тъжно да си в тази огромна къща в такава нощ.

— Толкова е прекрасно! — възкликна Ребека и се притисна поплътно до Сюне. — Винаги ти хрумват страхотни неща.

— Хрумват ми? Това е нещо съвсем естествено. Правя това всяка Коледа.

— Глупости! Правиш го заради мен. Ти обикновено не прекарваш Коледа в Осло. Защо сестра ти реши този път да събере семейството ви?

Сюне се усмихна и прегърна по-силно Ребека.

— А ти какво щеше да правиш, след като тази вечер ти взеха децата, а мен ме нямаше в града, а? — прошепна тя. — Силе е прекрасна. Тя разбира всичко без думи. Защото е... Защото е Коледа.

Шумът от мотор зад тях накара Сюне да се обърне. Без да се замисли, тя натисна Ребека на земята, когато се опита да стане. Пакистанецът, шофьор на таксито, което бавно мина покрай тях, поклати отчаяно глава и направи знак с ръка, че са откачени.

— Сега отиваме вкъщи, Сюне — каза Ребека, докато гледаха червените светлини от отминаващите задни фарове по улица „Драмен“. — Отиваме вкъщи и ще си хапнем!

— Дадено — каза Сюне и изтича до чантата с термоса и сладкишите, която лежеше затрупана със сняг до Двореца. — Нося студено месо!

Ребека обикновено казваше: „вкъщи при теб“.

---

[1] Централна улица в Осло. — Б.пр. ↑

[2] Местна спиртна напитка. — Б.пр. ↑

Всеки ден виждам да минава катамаранът. Препълнен е с туристи от всички цветове. Някои са бели, други — червени или розови, трети са доста почернели, но никой не е толкова тъмен като четиримата мъже в цикламени къси панталони и бели тениски, които кръжат около туристите, клатейки се несигурно, ако изобщо успеят да се изправят на крака. Катамаранът е огромен, красив и винаги с издути платна. Казва се „Океански напеви“. Или „Морско шумолене“?

„Океански напеви“ плава в посока север и при хубаво време. Тръгва някъде към дванайсет и половина и се връща препълнен — тогава те вече са порозовели, станали тъмночервени или почернели — някъде един час преди смрачаване.

Ходили са до Илот Габриел. Видях го на картата, както и на един плакат в града. Това е остров. Малък и пуст.

Иска ми се да направя едно кръгче с „Океански напеви“.

Херве ми каза, че струва хиляда и двеста рупии. Почти петстотин крони. Дори не смея да попитам дали включва храната. Нали трябва да се хранят, туристите имам предвид, а на овехтялата снимка не виждам сграда, кафене или ресторант.

Трябва да внимавам с парите си. Прекалено дълго останах тук. Но искам да видя Илот Габриел. Харесва ми избелелия плакат с магарешките уши, нещо в снимката ме тегли натам, а аз изпитвам влечение към толкова малко нещо. Само към връщането ми вкъщи.

Купувам билети за мен и момчето.

Дори не ми минава мисълта, че може да срещна някой познат. Някой от Норвегия например.

Херве ни закарва до мястото на отплаване — един кей до няколко бунгала за туристи, по-богати от мен, хора, дошли да се радват на храната и слънцето, на водата и взаимното си присъствие, говорейки си на немски, френски и английски.

Не вярвах, че тук има норвежци. Знаех, разбира се, че може да се случи. Но дори не бях мислила за това.

Петер не е на себе си от радост. Подскача нагоре-надолу по палубата, свикнал е с плаването, едно морско момче, сякаш родено на кораб.

Пускат ни първи, мъжете с цикламените шорти се закачат с Петер, той е един от тях и размахва билета си — единственият от приятелите си, стъпил на „Океански напеви“; а срещу него стоят другите, с изправени гърбове и бамбукови въдици, впили зелените си погледи в Петер, който размахва ли размахва билетите в дясната си ръка. Останалите пътници чакат на кея в малка опашка, нетърпеливи, неспокойни, непривикнали с чакането, в пълно неведение, че определеният час е нещо съвсем различно тук, отколкото в техните добре подредени родни светове. Носят шапки за голф и найлонови пликове, несвикнали да стоят прави, но не могат да седнат, без да съсипят дрехите си.

Виждам ги точно преди да се качат на борда. За малко да скоча във водата.

Две дами от Норвегия, от моята Норвегия. Не просто две норвежки, а две, които познавам. Искам да кажа не лично, но ги познавам. Те са руси, горди, властни, красиви, изпъкват със самочувствието си, което само скандинавските жени могат да имат, без да им е необходим мъж до тях.

Целият кораб се разлюля, когато те стъпиха на борда. Не защото бяха дебели или огромни — съвсем не, — просто егото им беше толкова тежко, че нямаха нужда от помощ; те не хванаха протегнатите ръце на екипажа, а скочиха сами на палубата, така че вдигнаха вълни около корпуса, засмяха се високо и другите ги изгледаха учудено — нещо, което те не забелязаха и не си направиха труда за това.

В Норвегия няма филмови звезди, но едната от тях въпреки всичко беше именно такава. Бях чела за нея, бях виждала нейни снимки, бях проследила през годините двата ѝ брака и четирите раждания, разводите и дори факта, че страда от анорексия. Това го знае цяла Норвегия. Явно трябва да се е излекувала.

Какво прави в компанията на толкова известна адвокатка, нямам представа. Адвокатката е по-висока, по-стройна, без сутиен и с изрусени кичури, направени от фризьора ѝ в Норвегия, но напълно избелели от слънцето.

Хващам здраво Петер за ръката и го дръпвам в противоположния край, от външната страна.

— Днес няма да говорим на норвежки — прошепвам възможно най-високо, за да подчертая сериозността на нещата, почти изсумтявам.

— Никакъв норвежки, добре — засмива се Петер. — Ще говорим на английски.

Петер е страшно схватлив.

Не знам защо, но не мога да говоря с тези жени. Гледам ги, чувам ги, говорят високо, свободно и без задръжки, с увереното и почти арогантно убеждение, че никой друг не ги разбира. Искам да съм тях, бях някога като тях, изкушавам се, но не смея.

Промъквам се из кораба. Искам да разбера откъде са другите. Трябва да си избира някаква националност. Три двойки говорят френски. Четири — английски. Всички са по двойки. Дори звездата и адвокатката й; дори Петер и аз.

Английски говорещите са южноафриканци. Езикът им е остър и отсечен, с различен акцент, те много бързо се разпознават; почти половин година се учех да разпознавам отдалеч бял южноафриканец. Най-ужасното е, че местните често ме мислеха за такава.

Американка. Мога да бъда американка. Сигурно мога да мина, ако не говоря много.

Морето сменя цвета си. Вече не е прозрачно зелено, а тъмно, тъмно тюркоазено, в което преобладава синьото. Два делфина скачат около палубата, преобръщат се и се въртят, скачат във въздуха дъгообразно и всички туристи ахват възхитено. Петер за малко да падне във водата.

Защо се страхувам от двете жени, не знам. Доближавам ги, но сядам на разстояние, което не подканя към разговор, но ми дава възможност да чувам какво си говорят. Попивам думите им, слушам, кашлям и се извъръщам, когато кажат нещо смешно; всъщност са доста весели на моменти, цапнати в устата, норвежки, самоуверени, руси красавици на екскурзия без мъже. Обсъждат мъжките тела и окосмяването. Една от другите жени, германка, с женствено и слабо тяло от кръста нагоре и доста миловидна глава, има крака, които биха накарали всеки мъж да завиди; те са направо умопомрачително космати, не само че от слабините и надолу от вътрешната страна на

бедрата са като гъста брада, но продължават чак до глезените, вярно, по-светли и редки, но и те подобни на брада, а под космите краката са мускулести и изваяни като на трениран атлет, прилича на жена, разрязана на две от някой магьосник, но на която при фатално недоразумение са ѝ върнали грешни крака; и звездата, и адвокатката се смеят и сумтят, дори се задавят с бяло вино, като се опитват да не гледат към германката, на която сигурно и без това ѝ е било трудно още от пубертета, когато са ѝ извъртели този грозен номер. Скривам лице в металния корпус на кораба. Те са неприлични, двете норвежки. Но ми се иска да се смея. Заедно с тях. Толкова отдавна не съм се смяла. На норвежки, искам да кажа, а не на закачките на Петер; на странности и груби намеци; искам да се смея на собствения си език. Искам да седна до тях, да протегна ръка и да си поговорим. За германки от циркови номера и за стегнатите задници в къси панталони.

Малкият, тесен проток между Илот Габриел и остров Плат е направо недействителен. Толкова е красив, че те заболяват очите, и аз преглъщам думите си, за да не се изпусна на глас. Гледам долу във водата, без да знам дали е плитко или дълбоко. Може да има десет метра под нас или човешки бой, трудно е да се каже, а и цветът на водата не може да се определи. Дъното е розово, кафяво, жълто и какви ли не други нюанси, а рибите са като избягали от аквариум: черни на бели черти, зелени с жълти черти, сини на червени петна; една безкрайна комбинация от цветове, която направо ми замайва главата и губя представа къде съм. Пускаме котва.

Малка лодка е прикачена с въже, подобно на гумено пате във ваната Индийски океан, който вече сме загърбили. Ще слезем на сушата, тук няма кей и дамите от Норвегия се изблъскват първи на опашката. Пак не приемат помощ. Смят се и не обръщат внимание на думите на мъжа, който им говори как да стъпят на лодката, адвокатката тежко скача в нея и тя се потапя под чертата, лодката светкавично се напълва с вода и дамата изненадано остава стъпила в единия ѝ край, губи равновесие и се плъосва във водата, лодката също се преобръща и двете раници цамбурват и бавно потъват в прозрачната вода, надолу към кораловия риф под нас.

Филмовата звезда ще се пръсне от смях. Тя вие срещу слънцето и водата, смее се към другите пасажери, толкова норвежка, толкова енергична, че слънчевите ѝ очила също падат, плъок, и последват

раниците, които почти са стигнали дъното. Тя сяда на стълбите и направо се напикава от смях. Стоя точно зад нея и виждам как тънка жълтеникава струйка се стича между бедрата ѝ, обагрена в цвета на бялото вино.

Всички, които искат да слязат на сушата, трябва да плуват дотам. Мъжете по късите панталони се мъчат да обърнат лодката. Накрая успяват. Но тогава настъпва време за обяд. И още бяло вино.

Блондинките са се наливали през цялото време. Сега пак се нахвърлят. Без да се напият. Но говорят по-високо, смеят се побезсрамно и лицата им са изпотени. Другите двойки са притихнали. Те гледат двете жени, а разговорите помежду им — ако изобщо разменят по някоя дума — са тихи, почти шепнещи, сякаш двете норвежки са изхабили всички звуци, които човек може да си позволи на една палуба.

Екипажът се забавлява с това пиене. Те са направо очаровани. Дори ги подозирам, че са се хванали на бас. Колко всъщност могат да изпият дамите? Нови студени бутилки се появяват, още преди другите да са изпити. Аз не влизам в сметката. Жените се развеселяват все повече, одумват всички на борда, но по една или друга причина, нито веднъж мен. Веднъж не успявам да се сдържа и се засмивам от все сърце.

Те дори не ме поглеждат.

Почти не говоря с Петер по време на плаването. Той тича по петите на големите момчета, нещо като помощник е. За платната, греблата и сервирането.

Почти се е стъмнило, когато се връщаме. „Океански напеви“ запалва мотора последните метри. На палубата всичко е утихнало, двете блондинки явно ги е хванало. Но успяват да слязат. Без да преобърнат нищо повече.

Изтичвам след тях, решила съм да им се представя; насочвам се право към тях. Точно да дръпна едната, по-високата, и се разколебавам, просто отминавам по пътя си.

Дори не се обръщам, но чувам и чувствам, че дори не са ме забелязали, хващам, без да гледам ръката на Петер (той ми позволява да го водя, вече е съсипан, изморен и неизказано щастлив) и забързвам към Херве, който е видял пристигането на катамарана и вече стои и ни чака.

— Ти си омразен човек, Сюне Ниелсен! Един омразен човек. Ясно ли ти е?

Думите бяха буквално изплюти; Сюне усети, че се отдръпва назад.

Какво правеше този човек в апартамента ѝ? Какво се беше случило?

— Човек не може да падне по-ниско от теб. Ти си олицетворение на злото, Сюне Ниелсен! Самото зло, и един ден ще си платиш за всичко!

Цетацея тъжно изскимтя, легнала с глава между предните лапи пред вратата на банята.

Сюне се изправи; несигурно, имаше нещо в излъчването на жената, което ѝ попречи да я изгони, но това не можеше да продължава; нямаше да го търпи повече. Без да каже дума, тя посочи външната врата, но може би го направи неубедително, без решителност; във всички случаи, нямаше никакъв ефект, дамата продължи да седи, изпъната, с прав гръб и с черна лачена чанта в скута си; една напълно симетрична дама, седнала изпъчено и с прибрани крака, както от време на време сядаше Ребека, когато беше сърдита или уплашена, а най-вече — и двете.

— Ребека винаги е имала приятелки. Симпатични, НОРМАЛНИ приятелки! А не като теб — долни, зли...

Репертоарът ѝ се беше изчерпал, трябваше да презареди. Сюне не знаеше дали да продължава да стои права.

— Трябва да знаеш това, Сюне Ниелсен. Споделих с терапевта си по какъв отвратителен начин се вмъкна в семейството ѝ, разруши го — не само за нас възрастните, не, ние винаги ще се справим, въпреки че животът ми е напълно разбит, но и за децата! За внуците ми!

Гласът се пречупи и тя дръпна ципа на широката си чанта, извади носна кърпичка, новоизгладена, с остри краища и малки избродирани цветенца в единия ъгъл. С обиграно движение я прокара

през дясното и лявото си око, не ги изтри, а само ги попи, така че дискретният грим да остане незасегнат.

Имаше стоманеносива дълга коса. Не беше се накъдрила, нямаше и естествени къдрици; косата бе дълга, Сюне долови дъха на друг човек, сякаш видяла собствената си баба, тя потрепери и се заоглежда объркано и отчаяно в стаята, после се отпусна отново на канапето.

— Това е толкова унижително, толкова мръсно, толкова... Толкова вулгарно, че дори не намирам думи. А съпругът ми... Съпругът ми е напълно съгласен с мен. Само като си ви представя, моята Ребека и ти...

Представата направо я зашемети, защото не успя да продължи, но лицето ѝ, равнодушно красиво и добре поддържано, се изкриви в гримаса, която ясно подсказваше какво мисли. Сега наистина плачеше. Кърпичката вече не изглеждаше изгладена.

— Мисля, че е доста глупаво от твоя страна да го разказваш на другите, след като аз го пазя напълно в тайна — промълви Сюне.

Обади се за първи път. Защо изобщо беше пуснала тази жена в апартамента си?

— Начинът на живот — изсумтя жената. — Така нареченият ти живот, без отговорности, без задължения... Нищо друго, освен това... — За миг тя си позволи да наруши симетрията, обърна се към Цетацея, която продължаваше да скимти. — ... куче там. Как можа да направиш това?

Никой не очакваше отговор от нея.

— Съвест, Сюне Ниелсен. Съвест! Знаеш ли изобщо какво значи това? Явно не. Змията в рая, това си ти. Но ще ти кажа нещо. — Сега тя вече крещеше. — Кристиан напусна Ребека! И ние, двамата със съпруга ми, го разбираме толкова добре. Много добре! Никога, никога не сме си представяли, че дъщеря ни ще бъде въввлечена в нещо такова, нещо...

Колената на Сюне трепереха, въпреки че беше седнала. Сърцето ѝ биеше толкова силно, че направо повдигаше тениската ѝ. Горевата. Не гледай надолу.

Разбира се, че си представяше мащабите на отвращението, с което бе посрещната Ребека, но тъй като на нея самата не ѝ се беше случвало такова нещо, никога не би могло да ѝ се случи, не можеше да

си представи, че е толкова тотално, безкомпромисно и вулгарно да ти обърнат гръб; мисълта ѝ беше тъй чужда, че не бе усетила дълбочината на разигралите се страсти. Или просто нямаше сили да го направи.

— Какво очакваш да ти кажа?

Сюне се опита да се съвземе, тялото, краката, да постави ръце в скута си; накрая и тя седна напълно симетрично, но това ѝ се стори толкова нелепо, че преви гръб.

— Да кажеш? Да кажеш??? Не мислиш ли, че вече си казала и направила достатъчно?

Ноздрите на жената бяха побелели, а две кървавочервени петна играеха по бузите ѝ.

За втори път раздвижи тялото си; тя се наведе и удари с ръка по масата в хола.

— Прибрахме Ребека при нас. Като собствена дъщеря! Обичахме я като собствено дете. Дадохме ѝ всичко, всички възможности. И накрая се случва това. След всичките години саможертва от страна на мен и съпруга ми. Такова падение! И то благодарение на теб, Сюне Ниелсен! Ребека стана... Лукава! Толкова неестествено за нея! Познавам я! Аз съм ѝ майка, Сюне Ниелсен, а ти, ти си само един случаен минавач в живота ѝ!

— Това вече е прекалено.

Сюне не разбра как думите се изплъзнаха от устата ѝ. Но прозвучаха толкова решително, че жената подскочи.

— Достатъчно — повтори Сюне. — Напуснете веднага.

Може госпожа Ланге да се е била изчерпала. А може Сюне да ѝ се е сторила опасна със своите метър и осемдесет сантиметра и едно скимтящо, но голямо и отвързано куче. Във всички случаи ципът на чантата ѝ се отвори, мократа кърпичка се върна на мястото си и светкавични, гневни стъпки затрополиха по паркета.

Госпожа Ланге тресна вратата зад гърба си. Без да се замисля, Сюне отвори вратата и я тресна още веднъж сама, много по-силно този път. После се обади на Ребека.

Тя дойде при Сюне същата вечер. Без уговорка, децата бяха при нея, но явно бе намерила на кого да ги остави. Изразът на очите ѝ беше нов, оголен и открито ужасен и Сюне направо съжали, че изобщо ѝ е казала за постъпката на майка ѝ. Ребека се сви и поиска прошка за

нещо, което не бе направила тя. Беше непоносимо и Сюне й обеща, че ще забрави завинаги майка ѝ и никога няма да се връща към случката.

Госпожа Ланге посети Сюне още два пъти тази година.

Тя никога не каза на Ребека за това.

— Това се търкаляше отвън. Ще се разпадне вече.

Аша ми подава плика, наистина има вид, че ще се разпадне: краищата му са омекнали, направо раздърпани, но надписът — печатът и адресът — все още се четат, макар и трудно. Не желая да го взема, дори не преставам да натискам буквите по клавиатурата. Удрям силно и отчетливо, бях почти — но не напълно — забравила, че писмото съществува.

— Минало е през целия свят — казва тя тихо и държи плика протегнат, докато мърмори. — Осло е столицата на Норвегия...

— Остави го — казвам рязко и продължавам да пиша. — Върху плота в кухнята. За мен е.

— Защо не си го отворила досега?

Тя обръща писмото, опипва го, веднага се вижда, че не е отваряно.

Обръщам се рязко към нея.

— Остави го — казвам. — Сега. Веднага.

Бързо грабвам проклетото писмо, което циклонът не успя да унищожи и което е изпаднало от покрива. Писмото от Дирекцията на полицията в Осло. Аша се обляга на стената и ме гледа. Не искам да ме гледат и излизам. Нищо не помага. Тя няма нищо общо с това. Та тя е домашната ми прислужница, по дяволите. Сандалите ѝ правят шляп-шляп след мен чак до брега.

— От полицията е, нали? Писмо от полицията в Осло.

С бързи, сърдити движения свалям ризата и смъквам шортите си. Банският ми е още влажен след последното гмуркане. Пъхвам писмото под малката купчина дрехи и като допълнителен, предупредителен сигнал го затискам с един неголям камък.

— Не пипай нищо — казвам строго и се затичвам към водата.

Прекалено е топла. Не действа освежаващо. А днес, на всичкото отгоре, е и мътна, зеленикава и лепкава и плувам доста навътре, за да стигна до чистата вода, която зная, че е някъде там. Никога не съм влизала толкова навътре, дори не и по време на състезанията, които

Петер организира, когато е тук. „Акули“ — помислям си внезапно и замръзвам от ужас във водата. Никой не е споменавал акули досега. В туристическите брошури не пише нищо за тези чудовища. Няма и предупредителни табели по плажа. Кръвта ми кипва, а водата продължава да е мътна, като преди. Обръщам. Ако Петер беше тук, сега щеше да отбележи нов рекорд.

Тя седи на един камък в сянката и ме чака.

— Нямаш ли си работа? — измърморвам аз, без дори да я поглеждам.

— Колкото и навътре да плуваш, писмото ще те чака тук като се върнеш — отговаря тя. — Така че можеш да го отвориш.

Заковавам се на място.

— Ти нямаш нищо общо с това, Аша. Нищо! Мислиш, че се страхувам да го отворя ли? Това мислиш, нали? Е?

Размахвам бързо и заплашително писмото под носа ѝ. С гневни движения го разкъсвам, изваждам лист с размер А4, който е сгънат на три, хвърлям плика на брега и извиквам на Аша:

— Ето! Виждаш ли? Не се страхувам от това писмо. Това не ти влиза в работата! Уволнена си! Чу ли? Нямам нужда нито от теб, нито от момчето ти! Изчезвай!

Аша вече не ме гледа. Бавно се изправя от камъка, загубва равновесие и се подpira с едната ръка на едно дърво и внезапно се състарява, както изглеждаше в началото: старо, безизразно, набръчкано като стафида лице. Грациозната танцьорка в нея е изчезнала, тя сковано се навежда и вдига чантата си, безформена найлонова торба с алуминиеви дръжки. Без да продума, тя тръгва покрай водата, по краткия път за дома си.

Вдигам запъхтяно ръце.

— Аша! Аша! Върни се!

Но старата Аша не ме чува, скоро се скрива от погледа ми, изчезнала зад навеса за лодки, храстите и едно старо, развалено водно колело.

Писмото остава непрочетено. Лежи на дъното на кутията за обувки и аз стискам очи, за да не попадне пред погледа ми част от съдържанието, докато го поставям там.

Петер не дойде днес, въпреки че се бяхме уговорили да играем футбол. Десет вечерта е и в мрака изпивам цяла бутилка вино, преди

да си легна. Заспивам веднага.

— Падам си по теб, Сюне.

Хенрик беше вече на девет, все още копие на Ребека. Надвисналият пубертет наистина бе направил брадичката му поширока от нейната, а новите му зъби бяха разширили лицето му. Бе на път да се превърне в малък мъж, със стъпала, които замирисваха на кисело след няколко дни. Но очите, мисленето, да, дори излъчването му беше като нейното. Сюне обичаше момчето.

Мислеше, че „падам си“ е излязло от мода като израз.

— Аз си падам по теб също — усмихна се тя. — И то доста.

Беше отнело доста време, преди да открие правилния начин да се отнася със Сюне. Първоначално се запъваше и изчервяваше всеки път, когато споменаваше баща си. От четирите деца на Ребека той все още беше проумял най-малко от големите конфликти, засегнали и разрушили семейството му, но по своя си детски начин бе усетил, че между баща му и Сюне се беше случило нещо ужасно и неназоваемо, което го караше да се чувства потиснат, след като обичаше и обожаваше баща си, но в същото време харесваше и Сюне. След време бе разбрал, че може да говори със Сюне за баща си, но не и за Сюне с него. Но той се беше справил с положението.

— Кога ще сложиш това?

Беше коленичил върху стола до масата, наведе се към нея като внимателно държеше малка фигурка на галион между палеца и показалеца си.

— Русалката ли? Най-накрая. Чак след платната.

Мартин седеше замислен и съсредоточен с малко дървено парченце, което заглаждаше с шкурка.

— Къде ще го поставим като стане готов? — измърмори той.

— Ще видим. Може да остане при мен.

— Нееее!

И тримата протестираха.

— Това си е чиста измама — заяви Каролин. — Ти си ни го обещала.

— Но не можем да го разделим на четири — каза Сюне.

— Само на три — изсмя се Мартин и вдигна поглед от парченцето, което бе свършено изгладено. — На Бенедикт и без това не й пука.

— Охо — каза Сюне. — Какъв е този език!

Но на Бенедикт наистина не й пукаше. Той беше прав. Това обаче не можеше и да се изисква от нея, тя беше на седемнайсет и интересът ѝ към корабни модели не бе задължителен. Тя седеше загледана в „Бевърли Хилс“ 90210 с внимание, което будеше възхищение. Но въпреки това Сюне знаеше, че следи активно какво се случва около нея.

Винаги правеше така. Никога не се държеше лошо със Сюне. Но ужасно я изнервяше. Сюне познаваше само бегло скандалите, които тя вдигаше на майка си — ужасни караници, свързани най-вече с вечерния час и с нови дрехи, но Бенедикт винаги използваше изневярата и перверзната любовна история на майка си, за да постигне своето. Ребека рядко ги споменаваше, но необичайното им съжителство бе продължило толкова дълго и бяха прекарвали години в телефонни разговори, че Ребека не можеше да скрие своето отчаяние от тези сблъсъци с дъщеря си. Вероятно те бяха много по-жестоки и агресивни, отколкото Сюне си представяше.

Бенедикт се държеше възпитано със Сюне. Но внасяше неспокойство. Погледът, черните ѝ очи, потайни и скрити, шарещи наоколо, светкавични — нито един разменен поглед между Ребека и Сюне не оставаше скрит за тях. Тя чуваше и виждаше всичко. Сякаш в стаята имаше заек, винаги нащрек, винаги с потрепващи мустаци. Това правеше Ребека равнодушна, а Сюне нервна.

Бенедикт знаеше за тях. Момичето не беше глупаво и през цялото време подпитваше и ровеше. През първите години Ребека отговаряше на Бенедикт, че не ѝ влиза в работата с кого има връзка. Сега тя признаваше всичко, но уверяваше, че това никога няма да застане между нея и децата. Бенедикт беше единственото дете, което питаше. Очевидно само тя се интересуваше от тяхната връзка. Сюне не ходеше често там, в новата къща, по-уютна и по-евтина от предишната, която Кристиан бе продал на части, като в замяна се сдобил с огромен апартамент; градината беше идея на Ребека, а не негова. Студеното отношение на Ребека към нея, когато децата бяха там, премерената

учтивост, любезността, на която всеки гост можеше да стане обект, правеше Сюне неуверена и съсипваше съня ѝ. Може би ги виждаше веднъж в месеца. А може би дори по-рядко.

Каролин и Мартин гледаха Сюне. Хенрик я харесваше. Бенедикт застана нащрек, щом Сюне се появи.

— Знаете ли какво значи „Къти Сарк“^[1]? — попита Сюне.

Никой не отговори.

— Къса риза на шотландски.

Хенрик се засмя и почти се покатери на масата от нетърпение да пипне котвичката — малко, съвършено изделие от метал.

— Не я пипай — извика Мартин. — През цялото време губиш дребните части.

— Разбира се, че може да пипне котвата — каза Сюне. — Няма да я загуби.

— И при кого ще отиде? — повтори Мартин.

— Ще видим — каза Сюне. — Можем да я окачим тук в хола.

Представата на Ребека за украса в хола не включваше огромен модел на „Къти Сарк“, но това беше нещо, което тепърва щяха да решават.

— „Къти Сарк“ е построен през 1869 година — обясни им Сюне. — Години наред е участвал в чаеното състезание.

— Състезание — извика въодушевено Хенрик. — Тогава това е състезателен кораб! Не изглежда точно така...

Той скептично погледна рисунката.

— Не такова състезание. Той е плавал от Китай, натоварен с чай. Пренасял е чай.

— Никога няма да го довършим — въздъхна Каролин. — Имам чувството, че го сглобяваме вече години.

— Не е вярно. Само пет месеца. Още пет — и може би ще го довършим. Хубавите неща искат време. Освен това престани да го наричаш „това нещо“. Корабът е тя, къса риза.

— Аз ще поставя русалката — заяви щастливо Хенрик. — И котвата.

Сюне рядко оставаше след като децата си легнеха. Години по-късно проумя, че те се успокояват, когато я виждат да напуска къщата около времето за лягане; по този начин сякаш установяваха някакъв

контрол, най-вече Бенедикт, която се успокояваше, щом наближеше време Хенрик да си ляга.

Тази вечер Сюне остана. Тримата по-малки вече си бяха в стаите.

— Заповядай — каза тя и подаде петстотин крони на Бенедикт.
— Вземи, след като не искаш да участваш в построяването на „Къти Сарк“.

Ребека се възпротиви, но Бенедикт вече беше благодарила — не сърдечно, но в никакъв случай не и враждебно; кратко и делово, с една почти невидима усмивка, и пхна банкнотите в джоба си.

— Чудех се — продължи Сюне, като се облегна с лакти на коленете си — дали не искаш нещо? Нещо, което не можеш да си позволиш?

Тя вдигна рамене, но не погледна Сюне.

— Да, може би. Добре.

Светкавична усмивка и очи, които пробягнаха от едната до другата.

— Сега се качвам в стаята си. Но ще сляза след малко.

Тя тръгна с бързи тийнейджърски движения, а на Сюне ѝ се стори, че успя да ги погледне поне хиляда пъти преди да завие по стълбата за втория етаж.

— Ужасно ми е болно, че я мразиш — внезапно каза Ребека тихо.

— Мразя? Кого?

— Бенедикт.

Седяха далеч една от друга, успокоително далеч: Ребека — в дълбокия люлеещ се стол, Сюне — на дивана и за още по-сигурно, съвсем накрая. Между двете имаше купчина възглавници. Преди секунди върху тях беше седяла Бенедикт.

— Аз не мразя Бенедикт! Това е...

— Мразиш я. Защото ни пречи да живеем така, както искаме. Както ти искаш. Тя винаги ни е пречила, заставала е между нас, но мисля, че едва в последно време започна да я мразиш.

— Ребека, честно казано! Това не е вярно!

— Трябва да си вървиш.

Тя се изправи тежко, без да я гледа. Сюне продължи да седи.

— Наистина, Ребека, това не е вярно. Не я мразя. Аз...

Ребека остана права, малко обидена, но не сърдита, дори не отчаяна, просто изглеждаше напълно празна.

— Може би ревнувам. Да, ревнувам. От време на време дори ѝ се сърдя. Когато се държи възможно най-ужасно, а ти си толкова тъжна. Но не я мразя. Човек не мрази децата. Младежите. Младите хора. Обичам децата ти. Те са твое продължение. Затова ги обичам, налага ми се, нямам друг избор. Но Хенрик и по-малките, те... По-малките, тях е толкова лесно да ги обичаш. Заради тях самите. Не защото са част от теб. Бенедикт е толкова студена, отблъскваща, кара ме да се чувствам ужасно несигурна. Тя те притежава, Ребека, и никога не ми позволява да го забравя. Дори за секунда.

Може би Ребека дори не я слушаше. Във всеки случай тя тръгна към антрето и Сюне трябваше да я последва. Присъствието ѝ вече беше нежелано тук.

Наметната с връхната си дреха, тя застана до вратата, без да каже дума. Внезапно Ребека се наведе и плахо я целуна.

— Толкова те обичам — прошепна тя, винаги това шепнене. — Но обичам децата си десет хиляди пъти повече. Не прави нещата непоносими за мен. Още по-трудни, искам да кажа. Моля те.

Нямаше какво повече да се каже. Но Сюне знаеше, че Ребека греши. Тя не мразеше Бенедикт. Страхуваше се от нея. Панически. Но Бенедикт се страхуваше още повече от Сюне.

---

[1] Клиперът „Къти Сарк“ е последният, построен през 1869 г. и единственият оцелял до днес класически клипер. Съхранен е на сух док в Англия, в Гринуич. — Б.пр. ↑

Водата се опита да ги раздели. Твърда, топла, бликаща. Душ-кабината беше прекалено тясна и ги тласкаше една към друга, тяло в тяло, и сухо-мокромто усещане, което чистата вода придаваше на голата кожа. Устните ѝ се плъзнаха надолу по врата на Ребека; тя пиеше неутолимо топла вода и сапун.

— Три седмици — промълви тя. — Цели три седмици.

Ребека не отговори. Разбира се, че не отговори. Сюне усещаше: на Ребека винаги ѝ липсваха децата. Винаги този копнеж — толкова очевиден, толкова прикрито невидим.

— Ще си прекарат чудесно — обади се тя внезапно. — Много го бива с тях. Той ги обича, колкото и аз. Те го обичат, колкото и мен.

Едно и също. Неизменно.

Сюне се радваше на липсата на децата: черна, непозволена радост, но ясна, всепоглъщаща, запълваща всичко между тях, тя ги свързваше и разделяше, както всичко останало, притискаше ги една в друга и ги отблъскваше.

Гърдите на Ребека потрепваха в горещината, нетърпеливо се извиха, когато тя прокара ръце през косата, мокра и катраненочерна. Сюне присви колене; беше трудно, прекалено трудно и тя опря гръб в плочките, затоплени от водата, облегна се здраво на стената и ухапа гърдата ѝ, лявата — малко по-голяма от другата, искаща повече и предлагаща повече; Ребека изстена и се свлече, водата пръскаше навсякъде и Сюне почти се задуши, водата струеше отвсякъде и влизаше в устата ѝ, която издаде гърлени звуци, щом се опита да си поеме въздух; но тя нямаше нужда от него, само от лявата гърда на Ребека, едновременно мека и твърда, позната и чужда, винаги нова, интересна и горещо гостоприемна.

— Ще падна — прошепна Ребека.

Сюне я хвана за бедрата, плъзна ръце по ханша ѝ, по меките му форми, които изпълваха ръцете; притисна я здраво към себе си и задържа Ребека права; но не пусна гърдата ѝ, искаше безкрайно да задържи лявата гърда на Ребека.

Ръцете на Ребека върху раменете ѝ, първо — леко докосване, след това раздвижване, масажирани, неспокойни, молеци, с отворени длани; тънки пръсти, които пулсираха от двете страни върху гръбначния ѝ стълб, мускулите се отпуснаха, заплуваха във водата, която пръскаше по гърба ѝ, и ръцете на Ребека, които никога не стояха мирни, се плъзнаха по раменете, търсейки гърдите ѝ, но беше прекалено тясно; Сюне падна на колене и пусна гърдата ѝ с нежелание, с тежко стенание; зърното се върна на мястото си, а Ребека изпъшка и я дръпна за косата, Сюне потъна надолу, потъваше и не мислеше за въздуха, а само за този сладък дъх — на джинджирил и сапун.

След две седмици ми става ясно, че Аша ме е приела на сериозно. Междувременно старите потискащи мисли се завърнаха отново. Денонощието загуби порядъка си, почти не се храня. Чувството за студ се загнезди някъде между плешките, ходя навлечена с пуловери и се питам дали не се дължи на факта, че извън всичките ми цикли, отново кървя. Скоро ще се обезкървя съвсем; дори си личи. Устните — напукани и изранени от слънцето, бледи, дори сивкави, особено вечер; жадувам за добра дума. Кошът с мръсното бельо е препълнен, но си купувам ново, вместо да го изпера.

Трябва да отида до тях. Направо нечувано; дори не зная къде е това. Плах срам ме спира да питам Херве. Държанието му говори, че е наясно за отношенията ни. Както винаги е учтив, но пестелив на думи, оклюмал, усмивката му вече не е така сърдечна, когато ме кара до близките места за бира и ново бельо.

И Аша, и Петер си взимат довиждане с мен на брега. Не може да е чак толкова далече, Петер дори понякога изтичва до тях да си вземе нещо и това рядко отнема повече от половин час. Вярно е, че винаги тича, това момче никога не ходи, лети и тича; но все пак едва ли е толкова далеко.

След плажа, след хотелите с туристи, след усмихващите се бодигардове, които внимават да не се отклонявам от водната ивица и да не безпокоя непоканена лежащите в плажните столове, след всичко чисто и скъпо, там трябва да е. Виждала съм го и преди. Купчина блестящи ламарини, подпряна с камъни, които напомнят откъртени парчета, нищо, че властите са се опитали да пощадят туристите от тази гледка с висока, дебела стена от бетон оттук — чак до магистралата. Виждала съм го и преди и смрадта е толкова силна, че никаква стена на света не помага. Свободни, грозни и странни кучета се ровят в боклука и в старите, полуизгнили зеленчуци. Не, не може да е тук.

Заобикалям стената предпазливо. Хора не се виждат, само кучета, зяпнали ме с жълтите си очи. На въже между два криви пръта е

простряно пране, на цветчета, износено, дали са завивки за легло? Бавно се връщам обратно на тротоара.

Приближава такси. Не е Херве, но го спирам въпреки това.

— Аша? Знаеш ли къде живее Аша?

Младото момче се смее. Върху таблото му изкуствена костенурка върти глава и излъчва боров аромат. Повдига ми се, свеждам поглед.

— Коя Аша?

— Онази с момчето. Пиеро.

Ръката ми показва височина метър над асфалта.

— Нямам представа, мадам — казва момчето и потегля, преди да съм се отдръпнала достатъчно. Колата ожулва коляното ми.

Разтривам го, за да прогоня болката, и докуцуквам до града — истинския град с пазара и магазините, с уличните продавачи и стоянките за таксита.

Възрастна жена върви към мен. Прилича на Аша, нещо в походката; спирам за миг, може би имам късмет, но това не е тя. Само прилича. Тя също има кастов белег, който означава, че е женена, точката и чертата; и аз я спирам предпазливо, с премерено движение на ръката си. Изпълнена със съмнение и нежелание, тя забавя скоростта, но не спира, леко се отдръпвам и запазвам дистанция, за да не се натрапвам, трудно е и почти се спъвам в бордюра на тротоара, тя най-после спира.

— Познаваш ли Аша? — опитвам аз на френски. — Аша, тази с малкото красиво момче. Пиеро.

— А, Аша!

Усмивката е почти беззъба.

Тя мълчаливо се обръща и ми посочва; неопределено, безцелно, някъде към града; дори не сочи, поне не с пръст, а просто махва натам с ръка.

— Къде? В коя къща?

— Розова къща. Бели прозорци. От тази страна на пътя. Не е далече.

И продължава пътя си.

Къщата е малка и отдавна не е розова. Но тук и там виси по някое парче мазилка, което доказва, че жената някога би имала право.

Аша я няма. Чукам, а когато никой не отговаря, натискам бравата и отварям, не е заключено, само леко заяжда и се налага да я натисна,

политам вътре в мрака, който е пълен след ослепителната дневна светлина.

Но дори и аз си имам граници. След като пак никой не ми отговаря, връщам вратата на мястото ѝ, почти понечвам да изтрия отпечатъците от пръстите си. Вместо това сядам върху оградата, малка и ниска, и зачаквам.

Появяват се след доста часове. Вече се смрачава и от близките жилища се носи мирис на супа и портокали. Подухва освежително, седнала съм до стената, където е твърдо и неудобно.

Първи ме вижда Петер. Той спира, тялото му се извива в движение, което съм сигурна, че ще завърши с втурване и сърдечно приветствие за добре дошла; вдига ръце и се стяга като за скок; очите му светят и цялото му лице грейва щом ме вижда, влизайки през вратата. Но рязко спира, затваря се, отклонява погледа си, тежко ме подминава и влиза в къщата.

— Беше ли необходимо? — питам тихо и гледам Аша, без да се изправам. — Наистина ли трябваше да му разкажеш всичко?

Тя се опитва да закрепим немирна кичур коса с една фиба.

— Не съм му казала нищо повече от това, че не трябва да ходи повече при теб. Ти пожела така.

Носи плик с продукти. Найлонов плик с алуминиеви дръжки. Голям стрък праз стърчи от него. Тя нерешително поглежда надолу, отваря плика, очите ѝ минават през покупките, после вдига поглед и зачаква; поема въздух и една малка, зелена птичка се настанява между нас.

— Ще ядеш ли с нас?

Птицата тъпче страхливо и отсечено в кръг; със светкавични и точни поклъввания тя яде нещо от земята, невидимо за нас.

Само кимвам щастливо; това неочаквано примирие означава само, че всичко е простено, всичко е както преди и Петер може да идва, когато пожелае, и в бунгалото ми отново ще настъпи ред. Изтупвам с две ръце прахта от ризата и прокарвам пръсти като гребен през косата си.

— Спомням си една Коледа преди много, много време — разказвам тихо аз; Петер си е легнал, но между стаите няма врати и той вече два пъти е идвал до моята, усмихнат, нетърпелив, отново сме приятели и ще дойде и утре, ще си донесе топката, една футболна

топка от ФИФА с подпис на Марадона върху нея, който той вярва, че е истински, а всъщност ми струваше шейсет рупии в порт Луис, за да го издокарат. — Едва ли съм била на повече от десет години и току-що бях прочела във вестника, че Земята ще загине през новогодишната нощ. Точно в полунощ. Ужасена, бях ужасена!

Пием кафе — толкова подсладено, че правя гримаса, но човек бързо свиква, сърбам и духам, кафето е силно и прояснява главата. Аша седи в един люлеещ се стол, отива й.

— Бяха някакви тъпи индийци, някаква секта, нали ги знаеш, как се казваше... „Страшният съд“. Идиоти.

Аша се усмихва и внезапно забелязвам, че кастовият й белег почти свети, разливам кафе върху ризата си; то ме изгаря през плата.

— Индийците не са идиоти, нали разбираш. Нямах това предвид. Не... Само тази секта... Тогава...

Вдигам ризата си и духам между гърдите си.

— Та така. Те се бяха подготвили за потопа, а аз направо полудях от страх. Коледната вечер... Нали разбираш, Коледа е най-хубавото нещо за мен. Винаги е било така. И сега я обичам, но тогава бях само на десет години, дори не пожелах да отворя подаръците си и само помолих да си легна. Тогава разбраха, че нещо не е наред. Родителите ми, искам да кажа. — Само споменът е достатъчен и усещам как нещо ме стяга; бодеж около сърцето; и си мисля за писмото, но пропъждам тази мисъл. — Най-ужасното беше, че татко се скъса да се смее. Разказах му от какво се страхувам и той ми се изсмя. Беше направо ужасно. Миришеше на аквевит, разроши косата ми и ми каза да не вярвам на някакви глупаци, но най-вече на всичко, написано във вестниците.

— Но това не помогна.

Аша носи още кафе в метална кана, която изглежда сребърна, но не е, препълва чашата ми и аз пак се накапвам, но това е без значение, кафето е подсладено предварително.

— Не. Не помогна. Той само се изсмя, пошегува се и се оттегли. Днес дори не си спомня за това. Такааа. В новогодишната вечер се затворих в банята, легнах на пода с ухо, опряно на плочките, защото вярвах, че ще доловя някакъв предупредителен знак.

— И какво стана? — усмихна се Аша.

— Един от най-щастливите ми мигове. Часът преваля полунощ и единственото, което чух, беше мама, която почука на вратата и ми каза да изляза за фойерверките, преди да си легна. Изпитах такова облекчение, че обещах на Господ цял списък с добрини.

— Вярваш ли в Бог?

— Не.

Петер отново е застанал на вратата. Двамата разменят тихо реплики, не ги разбирам, но схващам смисъла; той се измъква, прави кисела гримаса и с тежки стъпки се връща окончателно в леглото.

— Може би трябва да прочетеш писмото — казва Аша и пали нова свещ от старата, която е на догаряне.

— Може би наистина трябва — казвам аз, загледана в пламъка.

— За какво става дума? — пита тя.

— За нещо ужасно — отговарям аз.

— Нещо, от което да се срамуваш?

— Да.

— Искаш ли да ми разкажеш за него?

— Не.

— Добре.

— Проблемът е, че има толкова много неща, от които трябва да се срамувам, а не изпитвам никаква вина. Това е най-големият ми грях и чувството ми за вина от това е колосално. Разбираш ли? Може ли изобщо някой да разбере това? Може ли някой да побере в ума си колко е смазваща тази тотална липса на чувство за вина?

Плаче ми се, но не мога да си го позволя. Не и тук, в този спартански хол почти без мебели, с варосани стени и една стара жена, седнала в люлеещ се стол. Това не е място за плач, а място за покой, но непрогледният мрак ражда опасни разговори.

— Виновна съм. Всеки би се съгласил с мен, ако чуеше историята ми. Но не я чувствам. Вината. Има нещо сбъркано в мен. Нещо ужасно сбъркано и това е непоносимо.

— Затова си дошла тук — казва Аша и ме гледа неотстъпно, очите ѝ отразяват пламъка от свещта и черепът ѝ сякаш гори около тясното ѝ лице.

— Това въпрос ли е или твърдение?

— Въпрос.

Петер още не е заспал. Не го чувам, но знам.

— Mea culpa extrema absentia conscientiae culpaе est^[1].

Прошепвам го, но шептенето изкънтява ясно през стаята, по-ясно от тихото говорене. Лицето на Аша се повдига; изненадано.

— Просто го помня наизуст — бързо добавям аз. — Нямам познания по латински. Не го знам. Всъщност не зная защо съм тук. Единственото, което мога да заявя със сигурност, е, че трябваше да се махна. Не за да избягам, така мисля, въпреки че ми е минавало през ума. Поне не само за това. Тук съм, защото... за да се махна от Норвегия, да замина далече, далече; само така мога да удържа обещанието, което... Заложих живота си на това обещание.

— А писмото, какво стана с него?

— Писмото може да ме върне вкъщи. Не мога да се върна. Просто е невъзможно. Затова писмото е истинска катастрофа. Може да се окаже, че е.

— Мисля, че приближава полунощ — казва Аша. — Време е да прочетеш писмото.

Не мога да отговоря.

— Той ще дойде ли утре? — питам аз на вратата и соча към стаята на Петер.

— Да. Аз също. Утре.

Понечвам да се прибера, но се отказвам, на устата ми стои въпрос, който не смея да задам, но разбирам, че рано или късно ще го направя, затова питам:

— Петер син ли ти е?

Тя е права, бързо се усмихва, по-скоро тих, кратък смях.

— Не.

— Внук?

— Не, и внук не ми е.

Би било ужасно нахално да продължавам да питам, затова кимвам с глава и отварям вратата.

Движението ѝ ме спира отново, тя се доближава плътно, но усмивката ѝ този път е различна: победоносна, но не детинска, по лицето ѝ се чете някаква гордост, не може да стигне ухото ми, прекалено съм висока, така че хваща ръката ми и прошепва толкова тихо, че изобщо не съм сигурна, че съм чула правилно казаното.

— Той не ми е никакъв — казва Аша. — Аз просто го откраднах!

[1] Пълната липса на вина е истинската ми вина (лат.). — Б.пр. ↑

Огромен, скъп диамант.

Мисълта за диаманта е главозамайваща. Съвпадането на двата дена беше знаменателно. Причудливата усмивка на съдбата.

Диаманти с определени размери не бяха нещо, което лежи в складове. Носеха ужасния знак на големите капитали. Сюне веднага установи това, след като ѝ показаха някакви нещастни, мизерни камъчета от класата на трите хиляди крони в първите четири магазина, през които мина. Настроението ѝ ставаше все по-лошо. Искаше истински диамант, и то сега.

— Проверете при „Дейвид-Андерсен“ — каза със съжаление една от продавачките на „Стургата“, след като нещата, които беше предложила, не се оказаха нито достатъчно големи, нито достатъчно скъпи.

Сюне не беше облечена подходящо за „Дейвид-Андерсен“. Никога не беше облечена подходящо за там, но особено днес. Веднага го разбра, щом влезе в магазина и беше посрещната от едно осемнайсетгодишно момиче, което, без да крие презрението си, я изгледа от главата до петите и извади пред нея отрупана поставка, всяка дупчица в червеното кадифе беше запълнена; всяка кражба тук щеше да си проличи веднага.

— Мислех си за нещо около петдесет хиляди крони — каза високо Сюне, не без известен триумф в гласа, и хоп — веднага отвътре се появи нова дама, елегантна, поддържана, издокарана жена някъде около петдесетте. Само с едно махване на ръката си пропъди асистентката.

— Тогава трябва да ме последвате, от тук, ако обичате — каза тя високомерно вежливо и въведе Сюне в нещо, което най-вече можеше да се определи като сепаре.

Столовете бяха меки, осветлението — приглушено. Вратата се затвори зад тях и Сюне остана затворена с диамантената дама, която обиграно се плъзна по дебелия килим до една маса с два стола от двете

страни; собствените бижута на дамата подрънкваха докато вървеше, Сюне се усети потопена в безпомощно неудобство.

Негримираното лице и мърлявите джинси на Сюне бяха забравени веднага. Тя беше удостоена с не по-малко от половинчасова лекция за диамантите. За големината, чистотата, стойността, шлифовката, произхода и паспортите им. Жената ѝ показа някакво огромно трикаратово парче, облечено в жълто злато, което струваше само някаква си дробна част по-малко от онези в бяло злато. Тя ѝ обясни ценността на бялото злато, като ѝ демонстрира как жълтеникавият оттенък краде от прозрачността и блясъка на чистия, красив диамант.

— Точно затова е платиненият обков — каза тя поверително и се наведе над масата, сякаш споделяше със Сюне тайна и я посвещаваше в нещо, недостъпно за простосмъртните, едно своеобразно сестринство на познавачите на истинските камъни. — Платината е далече за предпочитане, ако питате мен.

— Защо? — промълви Сюне, забелязала, че платината беше също далеч по-скъпа.

— Платината е нещо фантастично. Първо, никога не се окислява, след това е много твърда, много по-твърда от златото, и не може да се надраска. Платината просто остарява по-красиво, ако ме питате.

Тя наблягаше върху всяка дума, но пък личеше, че знае какво говори.

— За Вас ли искате да купите нещо?

— Хмм, не, да, искам да кажа... Ще бъде подарък.

Явно дискретността беше презимето на дамата.

— Аха — заяви тя и се наведе още по-напред. — Тогава зависи от възрастта, какъв обков изисква вкусът, искам да кажа. Този, например...

Тя извади нещо в бяло злато с класически обков и тънка, дискретна верижка. Ръцете ѝ бяха поддържани и обиграни, с дълги червени нокти.

— Това би било най-доброто за една модерна жена, майка Ви, например.

— Ами... — почти прошепна Сюне (имаше нещо в мястото, което подтикваше към шептящо уважение към нечуваните цени, които лежаха между тях). — Може да бъде една идея по-младежко.

— Тогава — каза хитро тя, усмихна се и ѝ намигна — имам точно това, което Ви трябва.

Тя се изправи и заситни към един нов шкаф с чекмеджета. Потършува в него, преди да се върне с едно колие, което решително постави в ръката на Сюне.

— Само го пипнете — каза тя. — Усещате ли колко е тежко? Великолепно е. Чиста платина. Просто не мога да опиша какъв труд се крие зад едно такова бижу. 0,64 карата. Великолепно колие.

Беше права. Струваше петдесет и две хиляди крони. Половината наследство от баба ѝ.

— Тогава ще взема него — каза Сюне и се облегна назад с усмивка на облекчение.

— Поседете тук и разгледайте, докато оправя документите. Ще отнеме само миг.

И тя изчезна. Сюне седеше с бижута на стойност поне един милион пред себе си, а диамантената дама просто излезе. Това бе ужасно. Крадешком се заоглежда, сигурно беше пълно с камери, но тя не видя нито една. Притеснението на Сюне нарасна, тя се облегна назад и дръпна стола си далече от камъните, за да избегне всякакво недоразумение. Слава богу, дамата наистина се върна бързо.

Тя опакова колието и съпроводи Сюне обратно в магазина.

Бижутото беше поставено в кутийка, кутийката бе опакована, подобаващо за злато, и гаранционната карта беше поставена в плик, връчен поверително на Сюне.

— Надявам се, че ще се хареса — прошепна дамата и Сюне се запрепва навън с подаръка в единия джоб на якето и гаранционната карта в другия. Тя плътно притискаше и двата чак до вкъщи.

Ребека отвори раздражено вратата, увита в хавлиена кърпа. Косата ѝ беше мокра, тя хвърли поглед към лявата си ръка, но там нямаше часовник.

— Подранила си.

Подранила. Подранила! Сюне се беше въртяла като пумпал целия ден, избяга от работа, цели два часа се беше издокарвала, за да може най-после да отиде да вземе Ребека.

— Не съм ли красива? — промълви тя срамежливо и прокара ръка по дрехата си; диамантът я прогаряше през хартията и вълнения плат.

— Да. Влез.

Равнодушният глас. Гласът убиец на радостта. Който винаги беше на разположение.

— Какво има сега? — изпъшка Сюне; не трябваше, не искаше, много по-добре беше да се престори, че не забелязва нищо; да се прави на клоун и да бъде търпелива, но не се сдържа. Не и днес. Не и в ден като този.

— Нищо.

— Аха. И защо гледаш така тогава?

— Казах, че няма нищо. Мога ли да отида да се облека?

— Какво има, Ребека?

Мислите ѝ бяха другаде. Тя дори не гледаше Сюне, а стиснатите ѝ устни бяха познати до болка. Сюне се плъосна на една пейка и поклати глава.

— Ако на живот и смърт искаш да знаеш какво има, ще ти кажа — заяви Ребека и с плавни движения разреса мократа си коса. — Днес имах ужасно тежък работен ден, просто не успях да свърша заплануваното, а преди половин час трябваше да отида до Кристиан, за да занеса спортните принадлежности, които децата бяха забравили, Хенрик пък беше болен, не ме пускаше да си тръгна и просто не ми е до... На всичкото отгоре ти ми се обади девет пъти днес. Девет пъти! За глупости!

Сюне се почувства като чувал с картофи в дебелия вълнен плат.

— Обичам да ми звъниш, Сюне, вярно е...

Тя направи отегчено движение с ръка и кърпата, с която беше увита, за малко да падне.

— Но девет пъти... когато знаеш колко съм заета!

Денят беше развален. Вечерта бе разрушена. Диамантът лежеше и продължаваше да прогаря джоба ѝ, останал напълно без стойност. Тържественото връчване с шампанско, истинско шампанско, след венчавката, която нямаше да бъде само на сестра ѝ, а по един таен и красив начин и тяхна, на Ребека и Сюне — в деня, седем години преди които Слънцето щеше да се сгромоляса върху правителствения квартал, — отиде по дяволите. Нищо нямаше да излезе от това.

Сюне се изправи в цял ръст и върху дървеното сабо тя стърчеше с цяла глава над босата Ребека.

— Заповядай!

Шкафчето изтреця, когато кутийката с диаманта се удари в дървото.

— Това е диамант. Който струва майка си и баща си. Трябваше да ти го дам днес. Тази вечер, искам да кажа, с шампанско и всичко останало. Но сега ти развали всичко. ВСИЧКО!

Сюне извади гаранционната карта. Разбира се, че трябваше да ѝ я даде. Нали там пишеше каква е цената му. Движенията ѝ бяха толкова резки, че пликът се скъса. Побесняла, Сюне се опита да го оправи, но разбра, че от това няма полза и гневно го захвърли.

— Всичко хубаво!

Сюне изхвърча през вратата, тресна я зад себе си и тръгна към колата си, като силно се надяваше Ребека да отвори вратата, да я извика, да изтича след нея, да я върне, да я прегърне, да върнат нещата обратно и да започнат отново.

Но Ребека не се появи. Чак при колата — имаше все пак някакви граници, в които човек може да измине двайсет метра — тя крадешком се обърна. Вратата беше точно толкова плътно затворена, колкото тя самата я беше оставила.

Двайсет минути Сюне седеше две преки по-надолу от малката къща на Ребека, плачеше и поглеждаше мобилния си телефон. Той не звънеше. Няколко пъти набра собствения си номер, само за да се увери, че телефонът е в ред; светкавично, после веднага го затваряше, за да не дава заето, ако Ребека позвъни, за да поиска прошка. Ако се обади.

Сюне удари с ръка волана, така че той иззвъня. Иззвъня и телефонът.

— Ало — обади се тя.

— Сюне...

Слава богу!

— Здравей.

— Наистина съжалявам, приятелко. Днес бях направо отвратителна. Ти не си единствената, на която си го изкарвам. Не можеш ли да се върнеш?

Един страхотен светъл период се задаваше на хоризонта.

— Ами... — каза тя колебливо.

— Стига глупости! Знам, че искаш да дойдеш! Хайде, идвай и ще отворя подаръка. Нямам търпение.

— Добре. Веднага идвам.

Ребека! Най-последно!

Сестрата на Сюне. Вярната, лоялна, изящна, красива сестра разпери ръце за прегръдка, с която се даряват най-добрите приятели.

— Най-последно — засмя се тя, прегърна Ребека през раменете, открито я огледа с възхищение и признание, после пак я притисна към себе си и я задържа така дълго, а Сюне видя, че Ребека не усеща никакво неудобство. — Толкова се радвам, че успя да дойдеш! Толкова се радвам! Ела, трябва да те запозная с...

Тя хвана ръката на Ребека и тръгна през гостите. Беше топло, Ребека бе с черна рокля без ръкави, а Сюне се опита да разхлаби блузата на носията си.

— Така...

Бързите пръсти на майка ѝ се появиха около врата ѝ, тя изникна от нищото и Сюне усети, че отново може да диша.

— Толкова си красива — каза тя и потупа дъщеря си по гърдите. — Но не можа ли да си оправиш косата?

— Мамо...

— Къде е Ребека?

Сюне не успя да отговори; горе на терасата стоеше Ребека и майка ѝ я видя; Ребека и Силе, и Айнар — годеникът, и баща ѝ; бащата се засмя на нещо, казано от Ребека, силно, с извита назад глава, папийонката на врата му играеше от радост и дори от това разстояние Сюне забеляза, че в Ребека е настъпила някаква промяна; майка ѝ тръгна натам.

— При останалата част от семейството — каза тя.

Сюне остана сама. Но Силе ѝ махна; недвусмислени, подканващи движения, докато устните оформяха едно беззвучно, огромно: ЕЛА! И Ребека внезапно се обърна към нея, с роклята си без ръкави, плътно по тялото ѝ, и с най-блестящата коса на света, вдигна малка чаша с шампанско, а великолепният диамант на шията ѝ изпрати отразени лъчи до всичките шейсет гости; тя вдигна чашата полуподканящо, полузаповеднически, но Сюне не искаше да отиде при тях, искаше да остане долу на поляната и да гледа семейството си, да запечата тази картина, да я запази за цял живот; картината от деня, когато сестра ѝ се омъжи, а Ребека беше смисълът на живота ѝ точно седем години.

Филмът не беше нищо особено, но това нямаше значение. Важното бе да са на кино. Свободно място, място, където можеха да си държат ръцете, скрити под якето, докосване на бедро в бедро или — когато бяха истински дръзки — просто благословени от мрака пред белия екран. Тази вечер залата беше почти празна, бяха сами на реда, седнали най-отзад; облегли една на друга, усещайки топлината на тялото на другия през дрехите, топлината и всичко прекрасно, белязало времето откакто бяха заедно.

— Не проумявам, че издържаш още — каза Ребека тихо. — Направо не е за вярване.

— Само колко пъти си казвала това — засмя се Сюне; нямаше нужда да шепнат, звукът от екрана бе оглушителен, а бяха и почти сами.

— Истина е. Просто не е за вярване.

Дензъл Уошингтън мъжествено се надвеси над ослепително красивата Джулия Робъртс, очевидно открил нещо важно на екрана на компютъра.

— Още по-трудно за вярване е след сватбата — прибави тя.

— Семейството ти, то... Проблемите винаги идват от мен.

— Забрави. Никога няма да те напусна.

— Чудя се колко пъти ти си казвала това.

Филмът съвсем се разводни. Но това нямаше никакво значение.

— Обещавам да бъда по-добра — продължи тя. — Всъщност, приятно ми е да се срещам със семейството ти и приятелите ти, искам да кажа, от време на време.

— Тогава може би трябва да си ги поискам обратно — усмихна се Сюне, без следа от укор в гласа.

Ребека се направи, че не е чула.

— Открих нещо важно — каза тя вместо това. — Нещо, за което подозирам отдавна, но сега знам със сигурност. Нещо, което...

— Тръгваме ли си?

Сюне се надигна от стола и погледна Ребека. Тя се поколеба, изгледа я за миг, после грабна якето си от съседната седалка и кимна. Дензъл стреля след тях на излизане.

— Умът ми не го побира — как това може да символизира брак.

Ребека разглеждаше скулптурата на Хенри Мур върху поляната пред крепостта Акеш.

— Тежко, огромно и прекалено четириъгълно — каза Сюне. — Звучи ми точно. Е, вярно е, че аз не съм била омъжена, така че няма как да знам.

Ръката ѝ беше леко праметната през рамото на Ребека, опасно предизвикателство, но това ѝ вдъхваше кураж, нещо ново, което по някакъв начин беше свързано с възпитанието на Ребека. Тя я остави там, не само това, но Ребека направи бързо движение, светкавично плъзна пръстите си по тези на Сюне; истинска благословия — и тя се почувства благословена.

— Ти си омъжена — каза Ребека. — Вече сме се разбрали за това.

Седнаха на една пейка в подножието на хълма. Есента прогори огромна оранжева дупка в небето над Берюм и крепостта Акеш още не се беше отказала да примамва жадни за бира младежи, но беше хладно и Ребека извади ръкавиците от чантата си. Бяха корави и тесни и тя доста трудно ги нахлузи на ръцете си.

После сложи ръка върху лявото бедро на Сюне.

— Моят баща ми е истинският баща.

— Какво?

— Татко е татко.

— Но...

Сюне си представи синеокия Коре Фабер Ланге, който стоеше в изпънатата си униформа и се усмихваше с фуражката си под мишница на снимката върху рояла в дома на Ребека.

— По една или друга причина, винаги съм вярвала в това; странно е, но си приличаме ужасно много. Движенията, жестовете; когато другите го казват, той само се засмива и казва, че това явно се дължи на лошото му влияние върху мен. Но най-малката ми сестра също прилича на мен, страшно си приличаме, въпреки че е руса и

синеока, и, разбира се, родена от друга майка. Нашата майка. Искам да кажа, не истинската ми майка, но моята...

— Разбрах — прекъсна я Сюне. — Весла Ланге.

— Освен това не може да съм родена през 1946 година. Трябва да съм поне една година по-малка.

По-малка. Сюне направо не можеше да си поеме въздух, с поглед, прикован в ръката на Ребека.

— Такива са те. Родителите ми. Всичко трябва да е идеално подредено. Те търсят и ценят порядъка. Съвсем в реда на нещата е да осиновиш дете. Почти благородна постъпка, особено като имаш предвид биографиите им: можели да имат деца, но просто ме прибрали от улицата. Направо възхитително. Така да се каже, аз бях най-големият диамант в семейната съкровищница; докато се случи това, това с теб. Може и точно то да ме амбицира да се разровя за баща ми. След историята с теб, искам да кажа. След като вече не съм достойна за това семейство.

В стомаха на Сюне се бореха хиляди души, но нито една от тях не можа да си пробие път навън.

— Единствената причина да се срещат, са децата. Това е и единствената причина и за мен да се срещам с тях. Почти единствената. Гузната ми съвест, като виждам колко са остарели, а и те имат право да виждат внуците си. Мисля обаче, че той е излъгал. Не знам дали майка знае това. Но той е истинският ми баща и тогава не може да съм се родила преди лятото на 1947 година. Помисли си само...

Група младежи премина шумно покрай тях по типичния си младежки начин: две момичета към шестнайсет бяха център на вниманието за четирима шумни младежи. Сюне все още гледаше ръката на Ребека, сякаш се опитваше да я хипнотизира: „не я премествай, не я махай“ — и това подейства; тя все още лежеше там и разливаше топлината си през дънките; направо сензация.

— Била е млада и е работила за американците в Южна Корея. Преди Обединените сили да влязат през 1946 година. Той трябва да се е срещал с някаква жена. Едва ли е била проститутка, защото той също е бил убеден, че съм негово дете. Какво се е случило и защо ме е взел със себе си в Норвегия, нямам представа. Дори не съм сигурна, че мама е била убедена, че съм негово дете. Разбира се, тя знае, но не иска

да го признае. Толкова типично за нея. Тя успява да си затваря очите за какво ли не, ако не ѝ изнася да си спомня. Може да си затвори очите дори за факта, че Земята е кръгла, ако ѝ е по-изгодно да се преструва, че е плоска.

Гласът на Ребека не беше твърд; нямаше и горчивина, по-скоро решителност; просто установяваше факти. Сюне взе лявата ѝ ръка в дясната си, стисна я силно, потопа очи в нейните и се изправи.

— Той винаги ме е отхвърлял. Вярвал е, че е достатъчно да ме вземе със себе си, да ме превърне в доведената дъщеря, която всички обожават. Сега знам колко ужасно е всичко това, направо го е съсипало.

Ръка за ръка, те се спуснаха до конюшните. Някъде по средата на пътя Сюне се обърка, толкова непривично беше всичко, опита се да се освободи, но Ребека не ѝ позволи.

— Но, Ребека — обади се Сюне и се опита да спре. — Как си разбрала всичко това? Сега, след толкова години?

Ребека се обърна към нея, без да я пуска, усмихна се леко, с онази усмивка на Мона Лиза върху умното си лице; хвана ухото си със свободната си ръка, разтри го и косата ѝ падна върху лицето.

— Направих ДНК тест — отговори тя просто. — Откраднах коса от четката му.

Най-после тя пусна Сюне, освободи я от демонстративната прегръдка, която никоя от тях не желаше. Първо се забърза, после леко се затича към трамвайната спирка на улица „Родхюс.“

Бунгалото става тебеширенобяло. При липсата на „Йотун 07“^[1], се залавям с нещо подобно на варов разтвор без мирис, доставено ми от Херве, веществото е водоразтворимо и трудно се задържа върху стената. Трудно е да се обясни защо влагам пари и работа в това, заминаването ми стремглаво приближава; мъжът с клавиатурата беше идвал отново и този път не бе настроен за флиртове. Носеше цяла купчина документи, които трябваше да попълня в случай, че реша да остана, и цялото му тяло излъчваше скептицизъм, когато се опитвах да измъкна от него информация за евентуално подаване на молба за оставане. Никой не ми вярва, когато заявявам, че всъщност работя тук, че това е вид работа, която може да се върши във всяка точка на планетата; може би просто не приличам на Марк Твен — мъжа, обявил Мавриций за Божия модел на рая; външният ми вид очевидно не вдъхва доверие на писател, поне не тук.

Петер гори от нетърпение да ми помага, но работата е тежка; четката е огромна и груба, а борбата с неравната стена направо ти изцежда силите. Вместо това, той тича около бунгалото с едно от грозните кучета, вдига шум и се опитва достатъчно да ми пречи, за да се откажа от това налудничаво начинание.

Скоро ще се стъмни и Аша пристига с плодове. Тя вече е поела почти всички задължения: храната е здравословна, зеленчуци, спагети и ориз, риба и силни подправки. Все още не знам от какво живее. Вярно е, че ѝ плащам сравнително добре, но мисля, че преди е работила на няколко места, не само при мен; но в последно време, след сдобряването ни, тя прекарва толкова много време тук, че предишните ми предположения ми се струват нереални.

Петер слага масата. Той е бърз, сръчен и ще навърши осем години след една седмица. Купила съм му лодка — малък съд, купен на старо, но с прикачен мотор, а и, честно казано, не мога да си позволя нещо по-скъпо. Поне дотогава, докато се опитвам да прокарвам нишки и да съшивам едно объркано минало, и не

разполагам с нищо, което да изпратя на издателството, за да получа пари.

Аша не мисли да си отива. Повече от ясно е: вечерята преваля, а Петер трябваше да си е в леглото най-малко преди един час. Не смея да питам нищо; опитах се да се държа все едно, че нищо не се е случило, след като тя с блеснали очи ми призна, че е откраднала Петер. Все още се чудя дали съм чула добре, но мисля, че не може да има съмнение. Разговорите ни напоследък не са опасни: по-приятелски, без премерено мълчание, но най-вече са безопасни.

— Пиеро може ли да остане да спи тук? Да си побъбрим още малко?

Най-после.

— Разбира се.

Момчето изпада във възторг, тук си има пижама и четка за зъби и аз му прочитам две глави от „Вире и мистериозната детегледачка“ преди да загаси лампата.

Аша отказва чаша вино, тя не пие, но не показва неодобрение към това, че аз си сипвам; сипа си чаша кафе, което сама е приготвила, от онова, сладкото; не ми харесва, че подсладва кафето направо в каната, винаги остава някакъв сладък привкус, който се смесва с кафето, което аз правя, но не казвам нищо и ние слизаме на брега; оставяме вратата зад нас открехната.

Имам два плажни стола. Те са стари, но функционални, всъщност Петер ги довлече отнякъде, горд като петле. Не попитах откъде ги е взел и те се превърнаха в мой постоянен пристан през вечерите, късно, в часовете преди полунощ, точно в миговете, когато едва осезаемият хлад потича откъм морето, Индийското море, онова божествено зелено море, което по някакъв странен начин стана и мое през последните месеци.

— Има нещо, за което не си ме питала — казва Аша.

— Не... Това е малко...

— Искам да ти разкажа за него. Ти ще ми бъдеш съдница. Ти ще отсъдиш дали съм била права или съм сгрешила. Не че това ще промени нещо за мен, аз зная, че съм действала правилно, но искам да чуя как другите биха постъпили на мое място.

— Човек не може да съди другите — казвам аз. — Невъзможно е да се поставиш на мястото в чуждите човешки истории, поне не

изцяло; двигателната им сила, животът им и причината за избора, който са направили. Няма нужда да ми разказваш нищо.

Има нещо в историята ѝ, което ме отблъсква, въпреки че не я познавам; не я искам. Погледът ѝ ме изплаши, когато просто ми заяви: „Петер е откраднат“; и не искам да чуя останалото. Моята история ми тежи достатъчно и се боря със сетни сили, за да се освободя от нея. Нямам място за повече истории.

— Всъщност Пиеро е богат — започва Аша, защото не може да чуе мислите ми. — Пиеро е син на голям човек. Наистина голям човек. Баща му притежаваше две корабостроителници и една огромна захарна плантация; освен това беше член на Парламента. Преселник е, от Южна Африка, баща му бил черен, а майка му — бяла, и детството му винаги било обвито с мъгла; дори не станало никога ясно при кого всъщност е отраснал. Когато дошъл тук, бил на седемнайсет години и беден като мишка. Отнело му само десет години да натрупа цяло състояние, станало бързо, нараснало и се удвоявало и той се оженил за една страхотна красавица. Казвала се Грейс.

Изрових един пуловер от пясъка и си завих голите крака. Звучи ми, сякаш разказва приказка, леко и увлекателно, като нещо, което знае наизуст, без да се вживява много-много, а просто си го припомня, имало едно време...

— Да ти донеса ли одеяло? — питам аз; тя е само по тънка рокля, станала почти прозрачна от носене.

— Грейс имала най-тънката талия, която човек бил виждал и най-големите очи. Били сини. Баща ѝ бил французин — необуздан, впиянчен, огромен и очарователен мъж, роден да прави пари. Успял да направи Грейс на домашната прислужница, индийка, преди да се пребие през 1962 година.

— Когато бащата на Пиеро се оженил за Грейс, построил истински палат. Скъпо дърво, много стаи, мрамор в кухнята. Кухнята беше като приказка, знам го, защото работех за родителите на Пиеро.

Бавно се повдигам и се опитвам да уловя погледа ѝ, но тя е като в транс, говори на морето, на вятъра, на Господ или на себе си, защото дори не забелязва, че изтичвам за одеяло. Може и да съм изпуснала нещо, защото чувам мълвенето ѝ чак горе, от бунгалото, и бързам с всички сили обратно. Внимателно я завивам с одеялото и тя най-последно

вдига поглед, усмихва ми се, на мен, благодари ми и ми позволява да го увия около нея.

— Пиеро беше единственото им дете. Наеха ме да го гледам. Грейс беше... Болна, може да се каже. Нерви. Страдаше от някакво нервно заболяване, което така и не можаха да установят; може би просто бе прекалено добра за този свят. Никога не се съвзе напълно след раждането, почти през цялото време лежеше.

Тук тя спира и аз не знам с какво да запълня мълчанието. Има нещо в този разказ, което стопява съмненията ми; все още не искам да го чуя, но той ме привлича като магнит; става дума за Петер и аз, напук на всичко, искам да науча повече.

— Въпреки че беше болна, тя обичаше момчето си. Каква гледка бяха само, жената в леглото, бебето в ръцете ѝ... Божествена гледка. Но никога не го преобличаше. Не го кърмеше. Просто го взимаше за няколко часа в денонощието; Петер сякаш разбираше болестта на майка си, беше тих, буден и послушен през часовете, които прекарваше там, в леглото ѝ, винаги в леглото.

Аша вдига чашата с кафето до устните си, тя бе празна.

— Знаеш ли — казва тя и внезапно ме поглежда усмихнато. — Мисля, че една чаша вино ще ми дойде добре. Толкова много, много години са минали оттогава. А поводът е толкова хубав.

Взимам бутилка вино, студена е, научих се да пия червено вино от хладилника, такъв е обичаят тук, и ѝ подавам чашата. Тя отпива, просто едва навлажнява езика си, кимва бавно и одобрително.

— Както разбираш — продължава тя, — Пиеро нямаше никакви други близки, освен майка си и баща си. Поне не законни роднини. Майката на Грейс, бабата на момчето, беше добре материално осигурена и върната обратно при роднините си в Индия, след като Грейс роди. — Чашата отново се надига и този път отпива истински, цяла глътка. — Тя ми беше сестра. Повече не чухме нищо за нея.

Баба-леля. Такава е Аша на Пиеро. Кражбата на детето вече не ми изглежда толкова ужасна, историята ме завладява напълно. Привеждам се напред в стола, търся очите ѝ, но те ме избягват.

— Една нощ, Пиеро беше точно на една годинка и спеше в стаята ми, в крилото на прислугата, в края на огромния палат под хълма до Курапипе, се събудих от страхотен трясък. Изтичах до прозореца. Имаше пожар. Сигурно съм чула някоя от експлозиите. Цялата

централна част на къщата беше в пламъци и аз едва успях да се измъкна с детето на сигурно място, преди пламъците да обхванат и моята стая. Стоях на известно разстояние, доста далеч и гледах пожара — беше огромен и нищо не можеше да го спре. Веднага го разбрах. Освен детето, бях успяла да си взема документите и събраните пари. И просто поех по пътя. Вървах, без да спирам, с Пиеро на ръце, той спа през цялото време, мисля, че изобщо не се събуди тази нощ. Стигнах чак до порт Луис. По-късно, когато разбрах, че родителите му и четирима слуги са загинали в пожара, дойдох тук. Притежавах единствено пари, за да си купя къща, и Пиеро. Задържах го. Никой не го потърси.

Историята не изглеждаше достоверна. Как беше възможно да се случи нещо такова в страна с малко над един милион население? Страна с известен ред при гасене на пожари, с чиновници с клавиатури, които държаха под око туристите, със свободни избори и съвсем сигурно — с регистър на населението, под една или друга форма? Ако родителите не са могли да потърсят момчето, какво да кажем за властите? Петер беше наследник и все някъде трябваше да дянат това състояние, нали?

— Не ми вярваш — усмихва се Аша и ме поглежда. — Пълна си с въпроси. Не мога да отговоря на нито един от тях. Вероятно са решили, че момчето също е мъртво. Пожарът наистина беше страховит, едва ли е останало много от изгорелите в сградата. Та той бе просто едно малко бебенце. Може да са мислели, че е спял при майка си, откъдето е започнал пожарът. Въпреки че никога не беше потвърдено, съм напълно убедена, че именно Грейс е направила пожара.

С всяко ново обяснение изскачаха нови въпроси. Със сигурност са търсили Аша. Тя би била надежден свидетел, дори много важен свидетел. Как е успяла просто да изчезне? И то на остров, голям едва колкото долината Вестфолд? Вместо да питам, потъвам в пълно мълчание, чувствам езика си пресъхнал и уголемен, сипвам си вино в чашата, догоре.

— Вярвам ти — лъжа аз и се закашлям. — Разбира се, че ти вярвам.

Луната е огромна и надвиснала над нас, отражението ѝ в лицето на Аша я прави бледа, изглежда и млада, щастлива, изпълнена с

очакване; тръпки ме побиват от онова, което я прави щастлива.

— Правилно ли постъпих?

— Не мога да отсъдя — прошепвам аз.

Сега тя търси очите ми, без да ги намира.

— Какво каза онази вечер?

— Казала съм?

— Да, когато дойде при нас. Онова на латински. Какво беше?

— О, това ли?

Ставам от стола, навеждам се и забивам чашата в пясъка, за да не се преобърне. Правя няколко крачки до водната линия и оставям хладката вода да изплакне краката ми, поглеждам ги — на хладната синя светлина изглеждат по-бледи отколкото са и установявам, че трябва да си изрежа ноктите.

— *Mea culpa extrema absentia conscientiae culpaе est.*

— Какво означава това?

Поставям ръце на хълбоците си и бавно се обръщам, без да я гледам.

— „Пълната липса на вина е истинската ми вина.“ Или нещо такова. В този смисъл.

С периферията на окото си долавям, че тя се усмихва, но не се обажда.

— Вярно е, може би за теб. Но аз не го определям така. Моята липса на чувство за вина е доказателството, от което се нуждая, за да съм сигурна, че съм действала правилно. Защото какво ли не получи момчето срещу богатството си? Добро детство, майка. Има си майка, Сюне, иначе нямаше да има. Всички се бяха вторачили в онази купчина, в парите му, щеше да израсне без семейство. Не...

Тя се изправя леко, грациозно, идва при мен, хваща ръката ми, стоим заедно и гледаме лунното огледало пред нас, морето диша тежко и доволно, а Аша стисва лявата ми ръка, преди да я пусне.

— Какво ще кажеш? Правилно ли постъпих?

Нямам сили да взема страна. Дори не съм сигурна, че ѝ вярвам. Тя е станала толкова чужда сега, съвсем различна от жената, която срещнах преди половин година, която ми каза „Йес, мам“ и почти не говореше английски. Дойдох тук, за да намеря покой. Да бъда сама. Аша ми е толкова чужда, но и толкова близка и позната. Бяха ме уловили в капана си, малкото момче и бабата леля, невъзможността да

намеря самотата, абсолютната изолация, която съм заслужила, от която имам нужда, за да мога веднъж завинаги да си замина там, където е домът ми, ме изпълва с мъка. Аша стои до мен и ми е скъпа, тя и малкото момче ме задържат тук точно сега, когато знам, че трябва да си тръгна, а историята ѝ, която съм сигурна, че не е споделяла с друго живо същество, ме приковава към мястото; поглеждам надолу и виждам, че водата и пясъкът също са всмукали здраво краката ми; затънала съм до глезените във вода и пясък.

— Може би — промълвявам аз. — Не ми е работата да съдя.

— Не се измъквай толкова лесно, Сюне. Ако ние, хората, не можем да отсъдим, кой тогава? Господ? Нали каза, че не вярваш в Бог.

— Сама трябва да прецениш. Ние всички сме съдници на себе си. Само ние знаем истината, Аша. Справедливо ли е да преследваме щастието си, само защото вярваме, че така ще направим щастливи и други хора? За себе си или за Пиеро си мислела, когато си го взела тогава? Не знам. Не мога да... човек трябва да се изправи очи в очи с решенията си и после да се помири с тях.

— Но аз не съм взимала решение! Просто стоях там и гледах пожара, а когато разбрах, че никой не е оживял, просто тръгнах по пътя. Не съм взимала решение, а започнах да вървя. Правилно ли е било?

Продължавам да затъвам в пясъка, той е като плаващите пясъци, обхваща ме ужас, когато се опитвам да се освободя; заседнала съм, навеждам се и си помагам с ръце, след няколко секунди съм свободна и се оттеглям на сухото. Вдигам рамене и изтичвам до бунгалото; искам да видя Петер.

Той лежи напъряко на леглото, отвит, топъл е и по гърдите му са избили като перли капки пот, разполага с място на воля и ръцете и краката му са разперени, панталоните на пижамата са му омалели и върху краката му виждам песъчинки, които блестят като миниатюрни диаманти на слабата светлина от банята, лицето му носи белега на съвършения покой, обрамчено от разрошената коса, която е тъмнокафява, прошарена с изсветлели кичури; и ще навърши осем години след една седмица, ще получи подарък лодка от една случайно минала от тук непозната, преди да си замине и може би никога да не се върне повече.

Аша ме е последвала, прошепва:

— Правилно ли постъпих, Сюне?

Без да отговоря, се промъквам до леглото и изваждам кутията от италианските обувки изпод него. Все още мълчаливо се връщам на плажа и сядам в подобието на стол, домъкнато от Петер.

Аша се настанява на другия, сякаш между нас някой е прокарал черта; тя не ме изпуска, а аз искам да ѝ се ядосам, но вместо това изпитвам някаква форма на... Доброта?

Писмото лежи непрочетено на дъното на кутията. Когато го измъквам, листата изпадат отвътре, уплашвам се и бързо ги събирам, подреждам и плътно затварям капака. Отварям непрочетеното писмо.

Аша не казва нищо. Прочитам писмото три пъти.

— Няма нужда да се връщам в Норвегия — казвам аз и сгъвам отново листата. — Не съм направила нищо нередно. Полицията ме уведомява, че не съм извършила нищо. Делото е прекратено.

— Но това не означава нищо — прошепва Аша. — Само ти знаеш дали си виновна, нали? Другите не могат да те съдят!

Италианската кутия за обувки се съпротивлява, капакът не иска да се върне на мястото си, страниците всеки момент ще се разпилеят, нуждая се от скок, но нямам сили да се изправя, чувствам се тежка като олово и земята ме всмуква в себе си, здраво; успявам единствено да сведа глава в скута си, върху хладната хартия, която почти се е разпаднала, и внезапно, без да искам, започвам да плача.

Аша седи до мен цялата нощ, дори не пита за историята ми в замяна на своята.

---

[1] Един от най-големите концерни за бои в Норвегия, основан през 1972 г. — Б.пр. ↑

— БАМ!

Вратата така силно се затръшна, че за малко да изскочи от пантите.

— Бенедикт! Бенедикт!

Ребека беше бясна и здраво хвана вратата.

— Да не си посмяла да излезеш, когато ти говоря. Чуваш ли ме!

— Аз съм на осемнайсет. Ще правя каквото си искам.

Сюне чу гласа ѝ — инатлив, примесен с високомерие, и знаеше, че скоро тя ще се върне, ще седне на канапето, загледана в празния въздух, демонстрирайки общо несъгласие със световната несправедливост и в частност с факта, че Ребека ѝ бе отказала да ѝ даде колата си.

Веднъж, преди много години, когато Бенедикт беше на единайсет и живееше заедно с майка си и баща си в огромната къща на върха на „Холменколен“, когато всичко беше съвсем различно, Сюне бе сгрещила като пророкува, че Бенедикт няма да бъде красива като порасне. Пубертетът я беше направил интересна: тъмна, с големи черни очи, беше се отървала от екземата, както бяха обещали лекарите. Обличаше се нестандартно, общо взето с дрехи от младежките магазини, но умееше да подбира цветовете, способна във всичко, което имаше нещо общо с естетиката; Бенедикт Шулц беше на път да стане истински човек на изкуството. Току-що бе завършила драматичния клас в Нисен и щеше да следва в Театралното училище през есента.

— Може да вземе моята кола — обади се Сюне зад вечерното издание на „Афтенпостен“. — Няма проблем. Наистина може да я вземе.

— Целта е да не кара кола тази вечер — протестира Ребека. — Знае много добре, че няма да получи колата, щом не си изпълнява задълженията.

Но Бенедикт вече имаше съюзник. Тя погледна Сюне, замисли се, усмихна се сдържано, но не се овладя съвсем.

— Сюне стои тук почти през цялото време — каза тя вече спокойно, предчувствайки, че след малко ще тръгне от тук в по-хубава кола от майчината си спортна кола, един стар кабриолет. — Така че спокойно мога да взема колата ѝ.

— Тя не е тук през цялото време — натърти сърдито Ребека. — Тук е най-много веднъж седмично и винаги е добре дошла. Ясно ли е?

Мартин влезе в хола, вече беше гимназист, пъпчасал и с наболи мустаци.

— Ако вземеш колата на Сюне, направо си уцелила десетката. Вчера се упражнявахме с нея.

Той се усмихна на Сюне, разроши косата ѝ, тя замахна след него с вестника и те започнаха да се боричкат през смях, докато той я удари без да иска и ужасено вдигна ръце във въздуха:

— Извинявай, Сюне! Добре ли си?

— Напълно — каза Сюне, но разтриваше ухото си, което направо гореше. — Приключваме с този въпрос, Ребека. Бенедикт взима колата ми и утре ще измие кухнята.

— Моля те, мамо!

Голямото осемнайсетгодишно момиче се беше изпарило, на негово място малко момиченце молеше учтиво на колене.

— Не. И дума да не става. Оставаш си вкъщи — категорично завърши Ребека.

Момичето направо експлодира.

Тъмната коса се завъртя като облак около главата ѝ и се заплете в четирите шала, които тя беше нарязала и свободно преплела около врата си; от устата ѝ запръскаха слюнки върху масата и тя впи поглед в очите на майка си.

— Проклета... Проклета лесбийска курва!

Сюне погледна Мартин, закова поглед в очите му, сви ръце в юмруци и не можеше, не искаше да отмести погледа си. Ребека се вцепени, стоеше като скулптура с парцала за прах в едната си ръка, наполовина вдигната във въздуха, застинала снимка на жената от 90-те; беше започнала да подрежда куфара с документи и снимки.

Мартин първи отмести очи, сведе поглед. Сюне скочи, без да го иска, без да се замисля; тя се изхвърли от стола като от катапулт и налетя на Бенедикт.

— Това направо надмина всички граници, Бенедикт. Този път направо прекали. Ти си едно разглезено, невъзпитано момиченце, с което се съобразяваме през всичките тези години! Кога мислиш да пораснеш?

Сюне усети неприятно, плашещо желание да я удари и силно впи ръце в предницата на ризата си, за да не замахне. Момичето дори не се стресна, напротив, вдигна гордо глава и тръгна към вратата. Не погледна никого.

— Върни се веднага — изрева след нея Сюне. — Веднага се върни! Веднага!

И погледна Ребека. С изключение на един-единствен път преди много години, една неделя вечер, отдавна забравена и погребана, никога не беше виждала Ребека такава. Лицето ѝ бе равно и безизразно, а очите ѝ се бяха превърнали в огромни черни дупки в главата, която изглеждаше напълно празна.

— Малка негодница — изкрещя Сюне и изтича в коридора.

Ключовете ги нямаше. Ключовете от колата. Нейните ключове; бе ги оставила на масичката в антрето. Бяха изчезнали.

— По дяволите, тя ми е взела колата — каза тя на Ребека, която все още държеше парцала за прах и папката с документи и излъчваше такова страдание, че Сюне не можеше да понесе гледката.

— Надявам се, че няма да направи някоя глупост — прошепна Ребека. — Ще кара внимателно, нали?

И въпреки че мисълта ѝ мина през главата — само за миг, — понечи да го направи, но се отказа. Сюне не изтича след нея. През прозореца на антрето тя видя как Бенедикт върви решително към колата, как сяда зад волана и потегля. Сюне не се опита да я спре.

Херве пристига с телеграма. Изглежда разтревожен и не иска да си тръгне, не си тръгва дори след като бива щедро възнаграден за допълнителния курс, стои до колата, пали цигара и ме гледа уплашено. Може да е усетил собственото ми безпокойство, ужаса ми, какво може да означава това?

Не мога да повтора криенето с писмото още веднъж. Това все пак е телеграма. Ако не беше нещо важно, нещо на живот и смърт, щеше да бъде писмо. Трябва да отворя телеграмата, тя е в плик от най-лошокачествена хартия, с целофаново прозорче, където е написано името ми.

Херве безшумно ме последва до брега.

„Пристигам на 20 юни. Много се безпокоим. Няма те вече толкова време. Чакай ме на летището, полет БА 2063 от Лондон. Мама.“

— Лоши новини? — пита Херве, но не мога да му отговоря веднага.

Мама ще дойде. Тук, до Индийско море, където съм наела бунгало за неопределено време, без да знам напълно какво правя. Телеграмата ме изпълва със светкавична, искряща радост — мама ще дойде и аз преглъщам.

— Майка ми ще дойде на гости — казвам между другото, загледана в телеграмата.

После вдигам поглед към Херве. Той е се е усмихнал до уши.

— Добре — казва той. — Кога да я посрещна?

Махвам му да си върви.

— Ще ти кажа допълнително — отвърщам. — Мини утре, става ли?

Мама ще дойде. Сграбчва ме безкраен копнеж, бездънно влечение към грижи, близост, истинска близост, близостта, която идва

с времето и не може да се създаде за седем насилствени месеца, споделени с една стара жена и нейния симпатичен праплеменник; копнея да бъда обичана, да принадлежа на някого, искам да чувствам, че някой ме обича, независимо от това какво съм извършила; и го чувствам; тя е моята майка и идва, за да види как съм, да се погрижи за мен и чувствам радостта, с която това ме изпълва, наситената радост, че мама ще дойде и сигурно силно ще ме прегърне, ще ме притисне до себе си и ще ми каже, че всичко пасе оправи. Само трябва малко време за това.

Изваждам лист хартия и молив. Графитът е счупен. Петер пак си е играл. Дълго стоя до мивката и го подострям с нож, по-остър и по-остър, докато се налага да спра, ако искам изобщо да мога да го държа.

„Скъпа мамо. Не идвай. Тръгвам си вдругиден. Ще ви се обадя кога пристигам. Поздрави на татко и Силе. И аз мисля за вас. Твоя Сюзане.“

Херве може да го изпрати утре.

Сюне не можа да заспи. Сблъсъкът с Бенедикт я измъчваше непоносимо. Въпреки че непрекъснато си повтаряше колко невъзможни са осемнайсетгодишните и че на сутринта всичко ще бъде забравено, нещо дълбоко я ядеше отвътре; не можа да заспи. Та нали всичко вървеше много по-добре сега, много по-добре, в някакъв спокоен, бавен ритъм, който наподобяваше вид живот, поне докато проявяваше търпение.

Така да се каже, трите деца никога не са били някакъв проблем, те я бяха приели, харесваха я, а Хенрик продължаваше искрено да я обича, тя го познаваше откакто той се помнеше, имаше нещо специално в това момче: приличаше на Ребека. Ребека изглеждаше пощастлива, по-решителна в желанието си за удоволствия и черните дупки се появяваха през по-дълги интервали, много дълги; като се замислеше за това, не можеше да си спомни откога Ребека не беше чувствала нужда от резервираност и дистанция.

И с Бенедикт нещата вървяха по-добре. Никога сърдечна, никога приемаща, но по-малко враждебна; случваше се дори понякога да поиска помощ с уроците. Избухванията не трябваше да стават в присъствието на Сюне. Никога не се случваха. Най-тежките удари бяха запазени за Ребека и Бенедикт, кървавите сблъсъци, които можеха да се случат само между майки и дъщери; само връзките между майка и деца бяха достатъчно силни, за да издържат на нещо такова. Сюне се чувстваше като натрапник, като воайор; беше видяла нещо, за което знаеше, че съществува, но не бе предназначено за чуждите очи.

Спирачките. Не беше чак толкова опасно, но бе усетила на три пъти, последния път предишния ден, че има нещо нередно, не чак сериозно, но все пак. Не хващаха при първото натискане, трябваше да се натиснат два пъти, бързо, и те се задействаха точно както си трябва и всичко се оправяше. Един опитен шофьор щеше да го установи още на първото кръстовище.

Бенедикт имаше книжка от четири месеца и Сюне не можа да заспи.

Стигнах дотам, че не мога да пиша вече. Започнах да си събирам багажа. Ще подаря компютъра си, прекалено голям е да го нося със себе си; горчиво съжалявам, че лаптопът се намира на морското дъно. Петер може да задържи компютъра заедно със симулатора за летене и игрите, със сигурност ще бъде единственото дете наоколо със собствен компютър. Дрехите ми са току-що изпрани, Аша вероятно е разбрала какво предстои. Вече не говори толкова много, шътка на Петер и май Херве ѝ е разказал за телеграмата. Въпреки че, разбира се, той не може да прочете какво съм написала в отговор, но не е чак толкова глупав: не му съобщих кога пристига майка ми.

Само да знаех как е Ребека. Само да можех да разбера дали е добре; не добре, но по-добре все пак; вече никога няма да бъде добре — дъщеря ѝ загина и полицията ме обвини в неспазване на закона за уличното движение, не знам кой си параграф, написано е в писмото, писмото за прекратяване на делото. Бях в полицията — ни жива, ни умряла — и да, съобщих им, че съм забелязала, че има нещо нередно със спирачките на няколко пъти, но не съм предполагала, че е толкова сериозно, а Ребека беше като привидение, когато дойде с ключовете от апартамента ми и не каза нищо, освен че не иска никога повече да ме види; дори не плачеше, просто гледаше през мен, сякаш никога нищо не се беше случило между нас.

Ако само можех да разбера в какво точно ме упреква. Дали за мизерния автомобил с развалените спирачки, спирачките, за които трябваше да предупредя; в това ли ме обвиняваше Ребека? Но Бенедикт открадна колата ми! Нали се опитах да я спра, нали? Не бях ли аз тази, която я гони до вратата? Може би не трябваше да казвам нищо. Може би трябваше да оставя Бенедикт да отмъсти на майка си, а аз да стоя настрана, както винаги съм била държана встрани; аз ли съм тази, която тласна Бенедикт към смъртта? Аз съм тази, която уби дъщеря ѝ, това ли има предвид Ребека?

Не зная и съм стигнала до един момент, когато вече нямам сили да търся отговора. Прекалено изтощена съм, уморена съм, искам да си

отида вкъщи, но не мога да замина, преди да намеря отговора. Може би тя има предвид, че съм ѝ отнела живота още първия ден в Министерството, деня, в който Слънцето беше паднало ненаучно ниско в небето и аз повърнах заради нея. Ограбих живота ѝ, вмъкнах се в него, отнех ѝ почти всичко, което имаше, останаха ѝ само децата, само заради тях отстъпвах, само те се нареждаха преди мен, винаги бях номер пет, но все пак бях там. Номер пет. Това ми стигаше; винаги ми стигаше. Но с какво право се натрапих в живота ѝ, кой ми даде право да разруша толкова много, да съсия едно семейство, само защото бях намерила единствения човек в света, който желая, онзи човек, за който са изписани тонове книги, но никой, освен мен, никога не е намерил; съвършеният любим, за който човек мечтае цял живот, но се успокоява с мисълта, че не може да бъде намерен; имах ли право да сграбча Ребека с две ръце и никога да не я пусна? Заради това ли ме мрази? Нима госпожа Ланге всъщност имаше право всеки път, когато идваше в апартамента ми и ме обвиняваше за чудовищната ми постъпка, за неморалното в нея?

Бих дала всичко, само за да разбера в какво ме обвиняваше Ребека. Искам да прехвърля вината върху нещо, което мога да разбера; а дори и да не мога, поне ще знам в какво ужасно деяние ме обвинява Ребека. Грях. Липса на морал. Неспирно търся чувството, което може да ме пречисти, да ме освободи поне дотолкова, че да заслужи връщането си вкъщи, а срамът и вината ще ми дадат сили да се държа далеч от Ребека — сила, която все още не притежавам, причината да поставя половин земно кълбо разстояние между нас, за да мога да удържа обещанието, което едвам мога да прошепна:

— Обещавам да те оставя на мира. Честна дума.

Месец след погребението (гледах го от разстояние, не отидох в църквата, само стоях там зад един голям надгробен камък от войната и гледах как се изнизваха хората, накрая Ребека, подкрепяна от Кристиан, подпираха се един на друг и дори децата бяха облечени в черно; първият есенен сняг изостряше контрастите) я срещнах отново. Бях я търсила, копнежът бе нечовешки, приспах Цетацея, импулсивно и внезапно решение, ветеринарят ме изгледа с укор, но тя нямаше право да живее, никой нямаше да бъде допуснат до апартамента. Всяка сутрин заставах пред къщата ѝ, малко встрани, на разстояние, от което не можех да бъда видяна — така спазвах и ултиматума на Ребека, — но

можех да я виждам как излиза заедно с децата, с останалите деца, живите, безмълвно ги подканяше да влязат в колата. Те никога не ме видяха, нито тя, нито те.

Но месец след това бях принудена да хапна нещо, малко суха храна, хляб и нещо отгоре, което ме накара да отида до магазина, където винаги пазаруваше; тогава я видях. Внезапно, над един фризер; бях решила да си купя зеленчуци, трябваше да сложа някаква храна в себе си. Косата бе станала сребристо сива, онази коса, почти гарвановочерна, когато пихме бяло вино и бира в „Даслокет“ една петъчна вечер преди много време, и беше загубила блясъка си. Лицето бе бледо и ми се стори, че очите ѝ се бяха дръпнали повече. Може би бяха подути. В един светкавичен миг се мернахме над стоките на „Фрионор“, които имаха намаление, през мъглата на студа от фризера и аз се помолих наум, но толкова силно, че да може да ме чуе. Тя ме погледна, истински, но очите бяха само две точки или по-скоро удивителен знак зад молбата ѝ, зад заповедта, която ми беше дала преди пет седмици — в нощта, когато Бенедикт загина. Тя изпусна пакет замразена риба, обърна ми гръб и у нея нямаше капка колебание, когато си тръгна.

Тогава разбрах, че никога повече няма да се върне.

Тогава реших да замина.

Трябва да довърша опаковането на багажа, заминавам за Нова Зеландия рано сутринта.

Кири Те Канава^[1]. Мисля си за Кири Те Канава. Тя е наполовина маорка, родена в Нова Зеландия. Дали все още живее там, нямам никаква представа. Нейната красота почти достига нивото на Лив Улман. Никога не съм срещала Кири Те Канава, не съм ѝ крала кучето или нещо подобно, но веднъж двете с Ребека бяхме на концерта ѝ във Виена. Има нещо толкова специално в лицето, красотата ѝ, въпреки равното излъчване, поради сближените ѝ, кръгли очи; „типично морско“ — мисля си, и ще поема за Нова Зеландия.

Днес Петер става на осем, а Ребека — на петдесет. Искам да кажа, всъщност стана на четирийсет и девет, но само тя, аз и баща ѝ знаем това. Днес празнува рождения си ден. Ако го празнува. Днес, у дома в Норвегия е разгарът на лятото.

Петер получи лодката, той направо онемя от възхищение и трябваше да го убеждаваме, за да ми повярва; разплатих се със собственика на бунгалото: Петер може да използва един от кейовете тук. Може би подаръкът ще облекчи за него мъката от заминаването ми; тъгата му не беше съвсем очевидна, той само вдига рамене и вярва, че ще се върна. Компютъра ще получи след като си замина, така сме се уговорили с Аша, която вече е почти напълно онемяла.

Херве пристига издокаран. Носи сако, за първи път го виждам с такава дреха, едва ли е му е особено удобно с нея. Той натоварва нещата ми в колата и Аша протяга ръка.

— Отиди си вкъщи, Сюне — казва тя тихо. — Отиди си вкъщи и се опитай отново.

Не отговарям, само поемам ръката ѝ и се усмихвам, устните ми треперят, но тя може би не забелязва и повтаря отново.

— Върни се там, където принадлежиш.

После пуска ръката ми, аз обикалям колата и отварям вратата.

— Дай ми пет — моли Петер, засмива се и удря длан в моята.

После изтичва при лодката си — подарък от дамата, дошла някъде от Северния полюс.

— И да се върнеш скоро — крещи той, докато тича.

Колата е задушна, но не смъквам прозореца. Херве запалва мотора и аз поглеждам Аша през мръсното стъкло, като оформям думи само с устните си.

— Тенк ю, Аша. Мерси.

Тя бавно кимва и се обръща. Последното, което виждам, докато завиваме покрай голямото дърво, е гърба на Аша на път към брега. Облечена е в рокля на цветя, излиняла от носене, дори оттук виждам лопатките на раменете ѝ, като крила на птица под плата, а ръцете ѝ са мургави и тънки, силни като корабни въжета.

— Спри до пощата — моля Херве.

Той качва колата на тротоара и аз взимам пакета, който лежи на скута ми, голям, сив пакет, пълен с листа — историята, която написах докато бях на Мавриций, разказът за една любов, която беше прекалено голяма и имаше прекалено висока цена. Подавам я на мъжа зад гишетото, който ще я изпрати по-нататък, на север.

Историята е моят подарък за Ребека за петдесетгодишния ѝ рожден ден, въпреки че тя сигурно няма дори да я вземе от пощата. Ще усети веднага какво е, щом наближи рожденият ѝ ден; сигурна съм, ръцете на Ребека са магически. После пакетът ще бъде върнат обратно тук, на посочения за това адрес, адреса на Аша, и Аша ще стане пазител на разказа ми. Не може да има по-добро място от адреса на Аша, старата жена, която ми подари нейната история за любов и вина.

Сега ѝ връщам моята в замяна.

---

[1] Английска оперна певица, сопрано, от новозеландски произход. — Б.пр. ↑

Издание:

Ане Холт. Меа culpa — Една любовна история

Норвежка. Първо издание

ИК „Колибри“, София, 2005

Редактор: Жечка Георгиева

ISBN: 954-529-411-6

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.